

RZECZPOSPOLITA POLSKA

KRAJOWY
PROGRAM
REFORM

EUROPA 2020

AKTUALIZACJA 2019/2020

Przyjęty przez Radę Ministrów 24 kwietnia 2019 r.

Spis treści

1. Wstęp	5
2. Scenariusz makroekonomiczny	7
3. Odpowiedź na <i>Sprawozdanie krajowe – Polska 2019</i>	9
4. Działania w odpowiedzi na wyzwania zawarte w <i>Sprawozdaniu krajowym. Polska 2019</i>	11
4.1 Strategia inwestycyjna	11
4.2 Lepsze otoczenie regulacyjne i cyfrowe państwo	22
4.3 Ochrona zdrowia	31
5. Działania na rzecz realizacji celów strategii „Europa 2020”	37
5.1 Stopień realizacji celów	37
5.2 Cel w zakresie zatrudnienia	40
5.3 Cel w zakresie nakładów na badania i rozwój.....	45
5.4 Cele w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii	52
5.5 Cele edukacyjne.....	56
5.6 Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym	62
6. Działania na rzecz realizacji zaleceń Rady UE z 2018 r.	66
7. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy.....	79
Załączniki:.....	82
1. Podsumowanie realizacji działań ujętych w KPR 2018/2019.....	82
2. Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych w prace związane z Semestrem Europejskim oraz przebieg konsultacji projektu KPR	91

Wykaz skrótów:

AGS – ang. Annual Growth Survey – Roczna analiza wzrostu gospodarczego

BAEL - Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

B+R – Badania i Rozwój

B+R+I – Działalność badawczo – rozwojowa i innowacyjna

B2B – ang. business-to-business - transakcje pomiędzy dwoma lub więcej podmiotami gospodarczymi

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego

BIZ – Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

c.o. – centralne ogrzewanie

c.w.u. – ciepła woda użytkowa

CAM – Centrum Arbitrażu i Mediacji

CAS – Centrum Analiz Strategicznych

CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

CIEM – Centrum Innowacyjnej Edukacji Medycznej

CIT – ang. Corporate Income Tax – podatek dochodowy od osób prawnych

CLOR – Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej

CNP – Centrum Naukowo – Przemysłowe

CO₂ – dwutlenek węgla

COP 24 – Konferencja Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu, Katowice 2018

CPK – Centralny Port Komunikacyjny

CSM – Centra Symulacji Medycznej

CSR – ang. Country Specific Recommendation – Zalecenia Rady UE

DILO – system Diagnostyki i Leczenia Onkologicznego

Dz. U. – Dziennik Ustaw

EDM – Elektroniczna Dokumentacja Medyczna

EFSD – Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

eIDAS – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej Nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym

ESA 2010 – ang. European System of National and Regional Accounts - Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych

ESD – ang. Effort Sharing Decision

ETS – ang. Emission Trading Scheme - system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych

EU-SILC – ang. The European Union Statistics on Income and Living Conditions - Europejskie badanie warunków życia ludności

FAQ – ang. Frequently Asked Questions - zbiory często zadawanych pytań i odpowiedzi na nie

FIRR – Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego

FNT – Funduszu Niskoemisyjnego Transportu

GERD – ang. Gross Domestic Expenditures on Research and Development – nakłady krajowe brutto na działalność badawczą i rozwojową

GIS – ang. Green Investment Scheme - System zielonych inwestycji

GOZ – Gospodarka o Obiegu Zamkniętym

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GW – Gigawat

GWe – Gigawat mocy elektrycznej

HTGR – ang. High-temperature gas-cooled reactor - Wysokotemperaturowy reaktor chłodzony gazem

ICHTJ – Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej

IFPiLM – Instytutu Fizyki Plazmy i Laserowej Mikrosyntezy

IP – ang. Intellectual property – własność intelektualna

IT – ang. Information technology – technologia informacyjna

JST – Jednostki Samorządu Terytorialnego

KE – Komisja Europejska

KKK – Krajowe Klastry Kluczowe

KOBiZE - Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami

KPR – Krajowy Program Reform

KPR 2018/2019 – Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2018/2019

KPRES – Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

LFS – ang. Labour Force Survey - BAEL

LNG – ang. liquefied natural gas – ciekły gaz ziemny

LOWE – Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji

MC – Ministerstwo Cyfryzacji

ME – Ministerstwo Energii

MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej

MF – Ministerstwo Finansów

MI – Ministerstwo Infrastruktury

MiIR – Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

MMŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

MNiSW – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

MPiIT – Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

MS – Ministerstwo Sprawiedliwości

MŚ – Ministerstwo Środowiska

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa

Mtoe – Million ton ekwiwalentu ropy naftowej

MW – Megawat mocy elektrycznej

MW_{th} – Megawat mocy cieplnej

MZ – Ministerstwo Zdrowia

NBP – Narodowy Bank Polski

NCBiR – Narodowym Centrum Badań i Rozwoju

NCBJ – Narodowego Centrum Badań Jądrowych

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

NLEJ – Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej

non-ETS – część krajowych emisji gazów cieplarnianych, które nie są objęte systemem ETS

OECD – ang. Organisation for Economic Co-operation and Development - Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

OOK – Organizacja opieki koordynowanej

OSR – Ocena skutków regulacji

OW NFZ – Oddziały Wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia

OWES – Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej

OZE – Odnawialne źródła energii

PAA – Państwowa Agencja Atomistyki

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

PES - Podmioty ekonomii społecznej

PFR – Polski Fundusz Rozwoju

PFR Nieruchomości S.A. – Spółka zależna Polskiego Funduszu Rozwoju

PGE EJ 1 – Spółka celowa, której zadaniem ma być wybudowanie pierwszej polskiej elektrowni jądrowej

PIRP – Polska Izba Rzeczników Patentowych

PIT – ang. Personal Income Tax – podatek dochodowy od osób fizycznych

PK EAPN – Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu

PKB – Produkt Krajowy Brutto

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

POZ – podstawowa opieka zdrowotna

PPEJ – Program Polskiej Energetyki Jądrowej

PPK – Pracownicze Plany Kapitałowe

PPS – ang. Purchasing Power Standard – standard siły nabywczej

PR ds. SIE – Pełnomocnik Rządu do spraw Strategicznej Infrastruktury Energetycznej

PRU – Programy Rozwojowe Uczelni

PSA – Prosta spółka akcyjna

PWRS – Program Wspierania Reform Strukturalnych

RM – Rada Ministrów

RP – Rzeczpospolita Polska

SKRM – Stały Komitet Rady Ministrów

SOR – Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

SPE – Specjalne potrzeby edukacyjne

SSE – Specjalne Strefy Ekonomiczne

TEN-T – ang. Trans - European Transport Networks - Transeuropejska sieć transportowa

TSUE – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

TWh – Terawatogodzina

UE – Unia Europejska

UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

UP RP – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

URE – Urząd Regulacji Energetyki

UZP – Urząd Zamówień Publicznych

V4 – Grupa Wyszehradzka

WHO – ang. World Health Organization - Światowa Organizacja Zdrowia

WRF – Wieloletnie Ramy Finansowe

WTZ – Warsztaty terapii zajęciowej

ZPU – Zintegrowane Programy Uczelni

ZSU – Zintegrowana Strategia Umiejętności

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

1. Wstęp

Podstawowym instrumentem realizacji strategii „Europa 2020” przez państwa członkowskie są Krajowe Programy Reform (KPR), aktualizowane każdego roku zgodnie z rytmem Semestru Europejskiego. Semestr Europejski to cykl koordynacji polityk gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej. Wraz z aktualizacją KPR państwa członkowskie przekazują Komisji Europejskiej aktualizację Programów Stabilności lub Konwergencji, co potwierdza spójność procesów programowania reform strukturalnych i planowania budżetowego.

„Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2019/2020” (dalej KPR 2019/2020) jest dziewiątą edycją KPR w tym procesie. Pierwszym, wyjściowym dokumentem był „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020”, przyjęty przez Radę Ministrów 26 kwietnia 2011 r. Określono w nim, jak Polska w perspektywie do roku 2020 będzie realizować zobowiązania podjęte w zakresie pięciu wiodących celów strategii „Europa 2020”.

Równocześnie Rząd RP zadeklarował osiągnięcie w 2020 r. następujących wartości w zakresie pięciu wiodących celów strategii (cele krajowe):

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat na poziomie 71%;
- poziom nakładów na badania i rozwój (B+R) w wysokości 1,7% PKB;
- zmniejszenie zużycia energii pierwotnej do poziomu 96,4 Mtoe;
- zmniejszenie do 4,5% odsetka osób wcześniej porzucających naukę oraz zwiększenie do 45% odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat;
- obniżenie o 1,5 mln liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Założeniem KPR z 2011 r. było, że ten dokument, jak również jego kolejne aktualizacje, będzie uwzględniał specyficzne krajowe uwarunkowania oraz kierunki działań wytyczone w polskich dokumentach strategicznych. Obecnie jest to „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020r. (z perspektywą do roku 2030)” (SOR), która została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. Zawarta w Strategii wizja rozwojowa to model gospodarczy oparty na zrównoważonym i inkluzywnym rozwoju, co pozostaje w zgodzie z priorytetami strategii „Europa 2020”.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju włączyła wszystkie cele strategii „Europa 2020” w swój zakres interwencji i monitoringu, a ponadto cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu jest jednym z pięciu podstawowych celów SOR. Przy wyznaczaniu wartości pośrednich (do 2020 r.) dla celów w zakresie zatrudnienia, B+R, edukacji i energii sugerowano się wartościami celów krajowych, które zostały wyznaczone w Krajowym Programie Reform z 2011 r. Bieżące wartości wskaźników monitorujących postęp w realizacji celów krajowych strategii „Europa 2020” pokazują, że stopień tej realizacji jest różny (szerzej na ten temat w rozdz. 5.1. [Stopień realizacji celów](#)).

KPR 2019/2020 zawiera część kluczowych działań wskazanych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, których perspektywa opracowania, przyjęcia lub realizacji wpisuje się w horyzont czasowy i ramy tematyczne niniejszego dokumentu.

KPR 2019/2020 to jednak przede wszystkim dokument, który prezentuje polityki i działania państwa dla osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” oraz odpowiadające na kluczowe wyzwania Semestru Europejskiego 2019, poczynając od „Rocznej Analizy Wzrostu Gospodarczego na 2019 r.” (ang. *Annual Growth Survey 2019*), poprzez „Sprawozdanie krajowe. Polska 2019” (ang. *Country report. Poland 2019*), a skończywszy na zaleceniach Rady UE dla Polski z lipca 2018 r. (tzw. *Country-specific recommendations*).

Roczna Analiza Wzrostu Gospodarczego 2019 (AGS 2019) wyznaczyła priorytety gospodarcze dla UE na rok bieżący, zasadzające się na trzech filarach: (I) wzroście inwestycji, (II) realizacji reform strukturalnych oraz (III) zapewnieniu stabilności makroekonomicznej i zdrowych finansów publicznych. Ponadto KE wskazała, że potrzebna jest większa spójność pomiędzy działaniami

inwestycyjnymi a reformami. W związku z tym, dokumenty obecnego cyklu Semestru Europejskiego będą bardziej skoncentrowane na identyfikacji i priorytetyzacji potrzeb inwestycyjnych państw członkowskich, które należy wziąć pod uwagę przy programowaniu w ramach Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) 2021-2027. Swoją szczegółową analizę potrzeb inwestycyjnych Polski KE przedstawiła w załączniku do Sprawozdania krajowego. Odnośnie do priorytetów AGS 2019, w KPR 2019/2020 przedstawiono przede wszystkim zasadnicze priorytety inwestycyjne Polski, których sfinansowanie mogłoby się odbyć przy pomocy środków polityki spójności, jak również główne działania na rzecz wspierania inwestycji (rozdział 4.1). Ponadto w KPR ujęto szereg reform strukturalnych służących poprawie pozycji konkurencyjnej Polski oraz zwiększeniu spójności społecznej (rozdziały 4-6). Sposób realizacji priorytetu trzeciego, dotyczącego odpowiedzialnej polityki budżetowej przedstawia osobny dokument pn. „Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2019-2022”. Spójność tego dokumentu z KPR zapewnia [Scenariusz makroekonomiczny](#), który stanowi rozdział 2. W rozdziale 3 przedstawiono ogólną, [polityczną odpowiedź na główne wyzwania określone przez KE w „Sprawozdaniu krajowym Polska 2019”](#).

Kolejne trzy rozdziały zawierają działania rządu, które odpowiadają na: [kluczowe wyzwania określone w „Sprawozdaniu krajowym. Polska 2018”](#) (rozdział 4), [cele strategii „Europa 2020”](#) (rozdział 5) oraz [zalecenia Rady UE dla Polski 2018 \(CSR\)](#)¹ (rozdział 6). Skupiono się na przedstawieniu reform, które zostaną podjęte w okresie obowiązywania KPR 2019/2020, tj. od II kwartału 2019 r. do I kwartału 2020 r. lub które zostały podjęte wcześniej, ale ich horyzont oddziaływania wpisuje się w ten okres, a skala wpływu uzasadnia ich uwzględnienie. W rozdziale 4 zdecydowano się przedstawić przede wszystkim projekty, które wpływają na poprawę klimatu inwestycyjnego i stabilizują warunki funkcjonowania przedsiębiorców w Polsce.

Każdemu działaniu przedstawionemu w KPR został przypisany resort odpowiedzialny za jego realizację, harmonogram oraz szacunkowe skutki finansowe. Finansowanie planowanych działań w zakresie roku 2019 wynika z ustawy budżetowej na 2019 r. Koszty działań w zakresie roku 2020 stanowią jedynie dane szacunkowe, a ostateczny poziom finansowania z budżetu państwa będzie wynikać z ustawy budżetowej na rok 2020. Zapewnienie późniejszego finansowania może wynikać także z przepisów szczególnych. Jednocześnie skutki finansowe działań na etapie projektów nie będą stanowiły zobowiązań dla budżetu państwa – do momentu ich przyjęcia przez Radę Ministrów.

KPR 2019/2020 odzwierciedla również jego integralność z mechanizmami realizacji unijnej polityki spójności w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Z jednej strony środki pochodzące z polityki spójności stanowią istotne źródło finansowania zadań zapisanych w KPR, a z drugiej strony zobowiązania Polski przyjęte w KPR, a także konieczność realizacji CSR, zostały uwzględnione w Umowie Partnerstwa przy podejmowaniu decyzji odnośnie do kierunków działań w ramach poszczególnych celów tematycznych Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych (EFSI).

KPR 2019/2020, podobnie jak poprzednie edycje, prezentuje zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych oraz Parlamentu RP w cykl Semestru Europejskiego oraz ich udział w pracach nad KPR. Przy Ministrze właściwym do spraw gospodarki działa Międzyresortowy Zespół do spraw Strategii „Europa 2020” (dalej Zespół), stanowiący organ opiniotawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów. [Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy w proces Semestru Europejskiego](#) zostały przedstawione w rozdziale 7 oraz załączniku nr 2.

W celu zapewnienia lepszej przejrzystości dokumentu informacje na temat planowanych działań zdecydowano się oddzielić od tych, które już zostały podjęte. [Podsumowanie realizacji działań ujętych w KPR 2018/2019](#) znajduje się w załączniku 1.

¹ W KPR 2018/2019 nie uwzględniono informacji na temat działań podejmowanych na rzecz realizacji zalecenia nr 1 (CSR 1) – taka informacja znajduje się w „Programie konwergencji. Aktualizacja 2018”.

2. Scenariusz makroekonomiczny

W 2018 r. tempo wzrostu PKB przyspieszyło do 5,1%, co oznacza, że było najwyższe od 2007 r. Głównym czynnikiem wzrostu pozostał popyt krajowy, a jego dynamika była wyraźnie wyższa niż rok wcześniej. Nieznacznie ujemny wkład we wzrost PKB miał eksport netto. Poprawa dynamiki aktywności gospodarczej w Polsce w 2018 r. przełożyła się na dalszą poprawę sytuacji na rynku pracy. Liczba pracujących wzrosła o 0,4%. Przyrost ten wynikał w znacznej mierze ze wzrostu liczby pracowników najemnych na czas nieokreślony przy niewielkim wzroście liczby pracodawców i pracujących na własny rachunek oraz wyraźnym spadku liczby osób zatrudnionych na czas określony. Wzrost popytu na pracę przyczynił się do dalszego spadku stopy bezrobocia, która obniżyła się do 3,8% z 4,9% rok wcześniej i siódmy rok z rzędu była niższa niż średnia w UE (o 3 pkt proc.). Współczynnik aktywności zawodowej – po wzroście w poprzednim roku do rekordowego poziomu – nieznacznie obniżył się o 0,1 pkt proc. do 56,3% (wobec 58,0% przeciętnie w UE). Pomimo dobrej sytuacji na rynku pracy oraz wysokiego tempa wzrostu konsumpcji prywatnej presja inflacyjna w polskiej gospodarce w 2018 r. pozostała na niskim poziomie. Średnio w całym 2018 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były o 1,6% wyższe niż rok wcześniej. Od sześciu lat inflacja w Polsce utrzymuje się poniżej celu inflacyjnego Narodowego Banku Polskiego (NBP).

Zimowe prognozy Komisji Europejskiej dotyczące wzrostu zagregowanej aktywności gospodarczej głównego partnera handlowego Polski, jakim jest Unia Europejska, wskazują na spowolnienie dynamiki PKB w UE w 2018 r. do 1,9% r/r oraz w latach 2019-20 odpowiednio do 1,5% i 1,7% r/r.

Przewiduje się, że w 2019 r. liczba osób pracujących w gospodarce polskiej nieznacznie wzrośnie, natomiast w kolejnych latach dynamika pracujących zbiegać będzie do zera. Uwzględniając oczekiwania dotyczące kształtowania się współczynnika aktywności zawodowej, do roku 2022 oczekiwane jest dalsze systematyczne zmniejszanie stopy bezrobocia. W 2019 r. zharmonizowana stopa bezrobocia spadnie do 3,6%, a w 2020 r. ukształtuje się na poziomie 3,3%. Sytuacja na rynku pracy sprzyjać będzie wzrostowi wynagrodzeń. Szacuje się, że w 2019 r. nominalne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniesie 7,6%, a w latach 2020-22 osiągnie odpowiednio 6%, 5,8% i 5,7%. Realny wzrost wynagrodzeń przyspieszy w 2019 r. do 5,7% r/r, by w horyzoncie prognozy stopniowo się obniżyć.

Łatwość znalezienia pracy oraz niskie prawdopodobieństwo utraty pracy przekładają się na rekordowo optymistyczne nastroje konsumentów. W rezultacie konsumpcja prywatna pozostanie głównym motorem wzrostu gospodarczego i wzrośnie w ujęciu realnym o 4,0% r/r w 2019 r. W kolejnych latach horyzontu prognozy realne tempo wzrostu konsumpcji wyniesie średnio 3,4%. Realny wzrost spożycia publicznego uwarunkowany będzie działaniami rządu ukierunkowanymi na przestrzeganie reguł fiskalnych. Szacuje się, że realne tempo wzrostu tej kategorii ekonomicznej w 2019 r. wyniesie 5,3%, by w latach 2020-22 ustabilizować się na poziomie średnio 2,1%.

Czynnikami wspierającymi wzrost popytu inwestycyjnego sektora prywatnego będą w horyzoncie prognozy: utrzymujący się na relatywnie niskim poziomie koszt kapitału w związku z niskimi stopami procentowymi oraz realizacja działań rządu nakierowanych na zwiększenie stopy inwestycji, wzrost innowacyjności i produktywności gospodarki. W związku z tym oczekuje się, że w okresie prognozy udział inwestycji w PKB będzie rósł. Prognozuje się, że w 2019 r. udział nakładów brutto na środki trwałe sektora prywatnego w PKB wyniesie 13,8%, by do 2022 r. zwiększyć się o blisko 2 pkt proc.

Od czasu przystąpienia Polski do UE systematycznie rośnie poziom otwartości polskiej gospodarki na rynki zagraniczne. W rezultacie udział eksportu w PKB szybko rośnie, a w 2018 r. osiągnął on rekordowy poziom 54,9%. Wynik ten potwierdza wysoką konkurencyjność polskich przedsiębiorstw. Mimo słabszej koniunktury u głównych partnerów handlowych Polski oczekuje się wzrostu eksportu w tempie 5,3% r/r w 2019 r. i średnio 4,8% r/r w horyzoncie prognozy. Tempo wzrostu importu będzie z kolei pochodną kształtowania się popytu finalnego. Szacowany realny wzrost importu w latach 2019-22 wyniesie odpowiednio 6,0%, 5,1%, 5,1% i 5,0%. W rezultacie wkład eksportu netto we wzrost PKB wyniesie -0,1 pkt proc. w roku 2019 i będzie neutralny w horyzoncie prognozy.

Kształtowanie się eksportu netto ma z kolei odzwierciedlenie w wysokości salda obrotów towarowych i jest ważnym czynnikiem wpływającym na saldo rachunku obrotów bieżących w bilansie płatniczym. W 2019 r. deficyt rachunku bieżącego pozostanie ujemny, przekraczając 1% PKB. Głównym źródłem nierównowagi zewnętrznej będzie w dalszym ciągu deficyt dochodów pierwotnych, który odzwierciedla ujemną międzynarodową pozycję inwestycyjną netto polskiej gospodarki. W horyzoncie prognozy oczekuje się, że wkład eksportu netto będzie neutralny.

Podsumowując, oczekuje się, że tempo wzrostu realnego PKB w 2019 r. osiągnie 4% r/r. W 2020 r. nieznacznie zmaleje, osiągając 3,7% r/r. W horyzoncie prognozy oczekiwany jest wzrost udziału inwestycji w PKB, m.in. w związku z wykorzystaniem funduszy z perspektywy finansowej UE na lata 2014-20. Niemniej jednak konsumpcja prywatna, wspierana optymistycznymi oczekiwaniami polskich konsumentów i dobrą sytuacją na rynku pracy pozostanie najbardziej istotnym składnikiem wzrostu gospodarczego. W latach 2021-22 stopa wzrostu realnego PKB ukształtuje się odpowiednio na poziomie 3,4% oraz 3,3% r/r.

Tabela nr 1: Oczekiwane kształtowanie się podstawowych wielkości makroekonomicznych w latach 2019-22

Kategoria	2019	2020	2021	2022
PKB w ujęciu realnym, wzrost w %	4,0	3,7	3,4	3,3
Eksport, wzrost w %	5,3	4,8	4,8	4,8
Import, wzrost w %	6,0	5,1	5,1	5,0
Spożycie prywatne, wzrost w %	4,0	3,8	3,4	3,2
Spożycie publiczne, wzrost w %	5,3	2,3	1,9	2,1
Nakłady brutto na środki trwałe, wzrost w %	5,7	5,6	5,4	5,4
PKB w cenach bieżących, mld PLN	2236.5	2373.3	2514.8	2662.0
Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, w %	1,8	2,5	2,5	2,5
Pracujący ² , wzrost w %	0,2	0,0	0,0	0,0
Stopa bezrobocia ³ , w %	3,6	3,3	2,8	2,3

² Pracujący przeciętnie w roku według BAEL (15 lat i więcej).

³ Zharmonizowana stopa bezrobocia, zgodna z definicją Eurostatu.

3. Odpowiedź na Sprawozdanie krajowe – Polska 2019

Rząd podziela bardzo dobrą ocenę kondycji polskiej gospodarki. Polska pozostaje jednym z liderów wzrostu w Europie, co kolejny rok znajduje potwierdzenie w danych. Wzrost PKB w 2017 r. o 4,8% i jeszcze lepszy wynik – 5,1% w 2018 r. plasuje polską gospodarkę w pierwszej trójce krajów UE.

Polska zachowuje dobre perspektywy rozwojowe na najbliższe miesiące. Nasze prognozy wzrostu gospodarczego na najbliższy rok są zbliżone. W ustawie budżetowej przyjęto, że produkt krajowy brutto wzrośnie w 2019 r. o 3,8% co oznacza, że tempo wzrostu będzie wyższe niż to prognozowane przez KE dla gospodarki całej Unii Europejskiej (1,6%) i pozostanie jednym z najwyższych w UE.

Wzrost pozostaje stabilny i zrównoważony zważywszy na poprawę wszystkich trzech jego składowych (konsumpcji, inwestycji i eksportu). Wzrost konsumpcji (wzrost o 4,5% (r/r) w 2018 r.) jest warunkowany dobrą sytuacją gospodarstw domowych, wspieraną przez: wzrost przeciętnego wynagrodzenia, niską stopę bezrobocia i relatywnie niską inflację. Stopniowo poprawiają się również wskaźniki dotyczące inwestycji. Nakłady brutto na środki trwałe wzrosły o 7,3% (r/r) w 2018 r. Z kolei nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników wzrosły realnie o ponad 12%. Dzięki korzystnej sytuacji makroekonomicznej i podjętym działaniom w otoczeniu gospodarczym (opisanym szczegółowo w Tabeli 1 w rozdziale 6), poprawia się klimat inwestycyjny, o czym świadczy również zwiększony napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych⁴. Dobre dane o inwestycjach nie potwierdzają zatem tezy KE, że ostatnie zmiany w systemie wymiaru sprawiedliwości w Polsce wprowadziły niepewność wśród przedsiębiorców, rzutującą negatywnie na klimat inwestycyjny. W związku z tym, należy wyrazić niezrozumienie pozostawieniem w raporcie odniesień do kwestii rządów prawa w Polsce. Więcej na temat [inwestycji w rozdziale 4.1](#).

Mając na uwadze pogorszenie perspektyw gospodarczych w UE i głównych partnerów handlowych Polski, rząd przygotowuje pakiet działań służących podtrzymaniu wzrostu gospodarczego. Na pakiet składa się: rozszerzenie zakresu wsparcia dla rodzin o wypłatę 500 zł miesięcznie na każde dziecko, do ukończenia przez nie 18. roku życia, dodatkowe jednorazowe wsparcie finansowe dla emerytów i rencistów w wysokości 1100 zł brutto, obniżenie klina podatkowego, w tym specjalna ulga dla pracujących osób do 26. roku życia oraz wsparcie dla odbudowy transportu zbiorowego.

Działania te doprowadzą do wzrostu spożycia prywatnego, ale będą służyć zwiększeniu aktywności zawodowej, co jest odpowiedzią na jedno z wyzwań Polski w średnim okresie, jakim jest spadająca liczba osób w wieku produkcyjnym. Polska sukcesywnie zwiększa poziom zatrudnienia, jednak poziom aktywności zawodowej nadal pozostaje poniżej średniej dla UE. [Działania na rzecz zatrudnienia](#) przedstawiono w rozdziale 5.2.

Warto również podkreślić, że Polska utrzymuje wysokie tempo wzrostu produktywności. W latach 2010–2017 realna wydajność pracy na godzinę pracy wzrosła w Polsce prawie o 20%, co stanowi wynik prawie trzykrotnie wyższy niż w całej UE (7%). Wzrostowi produktywności w tym okresie towarzyszył wzrost nominalnych kosztów pracy o 8,5%. Wzrost produktywności, warunkujący poprawę pozycji konkurencyjnej polskiej gospodarki w długim horyzoncie, pozostaje priorytetem polityki gospodarczej. Stanowi też odpowiedź na wyzwanie kurczenia się zasobów pracy. Jednak wzrost produktywności wymaga dalszych inwestycji, nakierowanych na innowacje, edukację i rozwój umiejętności oraz poprawę infrastruktury.

W ostatnim okresie rząd podjął wiele istotnych działań w zakresie [wspierania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw oraz wspierania działalności naukowo – badawczej](#), w tym wspierania komercjalizacji wyników badań przez uczelnie i instytuty badawcze (więcej na ten temat w rozdziale 6 oraz w Tabeli 1). Pierwsze efekty już się pojawiają. **Udział nakładów na B+R w relacji do PKB po raz pierwszy w historii przekroczył poziom 1,03%**. Od zeszłego roku obowiązuje już docelowa wysokość

⁴ (Według wstępnych danych miesięcznych NBP w 2018 r. bezpośrednie inwestycje zagraniczne wyniosły ok. 33 mld zł, co pozwoliło na koniec roku osiągnąć wartość BIZ ok. 105 mld zł.).

ulgi – do 100% kosztów kwalifikowalnych, więc wyniki będą jeszcze lepsze. Od 1 stycznia 2019 r. obowiązuje również IP box, czyli niskie opodatkowanie – na poziomie 5% - dochodów uzyskiwanych przez podatnika z praw własności intelektualnej. W związku z tym wskazanie przez KE w podsumowaniu raportu, że Polska poczyniła ograniczony postęp w realizacji CSR na rzecz wzmocnienia innowacyjności gospodarki jest zbyt krytyczną oceną.

Polska w ostatnich latach osiągnęła spektakularny sukces gospodarczy i cywilizacyjny. W okresie 2004-2017 dystans pomiędzy Polską a UE-28 mierzony PKB na mieszkańca (w PPS) wyraźnie zmalał – o 21,5 p.p. (z 49% w 2004 r. do 70% w 2017 r.). Konwergencja gospodarcza odbyła się dzięki sprzyjającym warunkom makroekonomicznym i reformom strukturalnym, przy wsparciu funduszy europejskich. Polska od akcesji otrzymała łącznie netto ponad 104 mld euro. Zasadnicza część środków została przydzielona regionom, co przyspieszyło proces ich konwergencji w odniesieniu do średniej unijnej. W 2004 r. spośród 10 najuboższych regionów UE, 6 z nich było polskimi województwami, z PKB na głowę mieszkańca nieprzekraczającym 40% średniej dla UE-25. Według najnowszych danych, w 2017 r. wskaźnik dochodu na mieszkańca najuboższych województw wyniósł blisko 50% średniej dla UE-28. O sukcesie cywilizacyjnym Polski świadczy też ograniczenie ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego - największe w UE, a także zmniejszenie ubóstwa dzieci: skrajnego o ponad 54%, relatywnego o prawie 30% w latach 2014-2017.

Nadal wyzwaniem rozwojowym pozostają różnice w rozwoju części regionów Polski, co słusznie zauważa KE w swoim raporcie. Wynikają one w dużej mierze z faktu skupienia inwestycji w dużych ośrodkach miejskich, gorszej dostępności do usług publicznych, takich jak: edukacja, kultura, transport publiczny w mniejszych miastach i obszarach wiejskich.

Rząd przyjmując w 2017 r. Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju przyjął zmianę paradygmatu gospodarczego, polegającego na rozdysponowaniu efektów wzrostu gospodarczego pomiędzy wszystkich obywateli niezależnie od tego czy zamieszkują obszary wiejskie, małe miejscowości czy największe polskie aglomeracje. Odblokowanie potencjału rozwojowego mniejszych miejscowości i obszarów peryferyjnych może przełożyć się na zapewnienie zrównoważonego rozwoju, hamując trend do rozwoju wyspowego, który prowadzi do spadku konkurencyjności subregionów i ich depopulacji. Przykładem działań w tym zakresie są przepisy ustawy o wspieraniu nowych inwestycji umożliwiające skorzystanie z pomocy publicznej niezależnie od lokalizacji przedsięwzięcia.

W tym kontekście z aprobatą przyjmujemy podkreślenie przez KE w Rocznej Analizie Wzrostu Gospodarczego 2019 roli UE w zapewnieniu większej spójności wewnątrz państw członkowskich i między nimi, ze wskazaniem istotnej roli polityki spójności w tym zakresie.

W związku z zamiarem określenia w obecnym cyklu Semestru Europejskiego priorytetowych obszarów inwestycji, które mają być preferowane przy wydatkowaniu środków z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w latach 2021-2027, rząd podkreśla wagę trafnego określenia potrzeb inwestycyjnych poszczególnych krajów. Listę priorytetów inwestycyjnych i luk inwestycyjnych określonych przez KE w Aneksie D traktujemy jako propozycję wyjściową KE do dalszych negocjacji z Polską, które zasadniczo będą się toczyć poza ramami Semestru. Z punktu widzenia rządu, zapisy Aneksu D wymagają uzupełnień, w celu uzyskania pełniejszego obrazu priorytetowych obszarów rozwoju inwestycji w kraju. W rozdziale 4.1. rząd przedstawił wstępne [priorytety inwestycyjne Polski](#), do sfinansowania w ramach polityki spójności po 2020 r. Skonkretyzowanie tych postulatów zostanie przedstawione w projekcie Umowy Partnerstwa.

Jesteśmy u progu zakończenia dekady, kończącej realizację strategii „Europa 2020”. W najbliższym czasie czekają nas dyskusje nad rewizją ram strategicznych oraz przeglądem tzw. „sześciopaku”. Dotychczasowe doświadczenia skłaniają do powrotu do dyskusji na temat architektury Semestru Europejskiego. Rząd zachęca KE do dokonania podsumowań i wyciągania wniosków, deklarując gotowość strony polskiej do aktywnego uczestnictwa w wypracowaniu nowych rozwiązań. Tak, aby zarówno nowa strategia, jak i system zarządzania gospodarczego w UE był jak najbardziej efektywny, przejrzysty i ukierunkowany na osiągnięcie celów, z pożytkiem dla UE i każdego obywatela.

4. Działania w odpowiedzi na wyzwania zawarte w *Sprawozdaniu krajowym. Polska 2019*

4.1 Strategia inwestycyjna

Poziom inwestycji w Polsce

W kontekście długookresowego wzrostu, kluczową jest efektywna alokacja czynników produkcji oraz procesów stymulujących tempo wzrostu produktywności. Szczególną rolę odgrywają inwestycje zarówno w kapitał trwały, jak i w zasoby niematerialne. Inwestycje są jednym z motorów wzrostu gospodarczego kraju, prowadząc do mobilizacji kapitału umożliwiającego wytworzenie większej ilości dóbr i usług przez gospodarkę krajową. Przy czym – jak założono w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju ich rola w tworzeniu PKB powinna być w przyszłości dostrzegalnie wyższa niż obecnie.

Przedsięwzięcia inwestycyjne należy postrzegać znacznie szerzej niż tradycyjne nakłady na środki trwałe. Przez działania i inwestycje prorozwojowe w tym ujęciu należy bowiem rozumieć nakłady poniesione na podniesienie jakości kapitału ludzkiego, działalność badawczo-rozwojową czy usprawnienia organizacyjne.

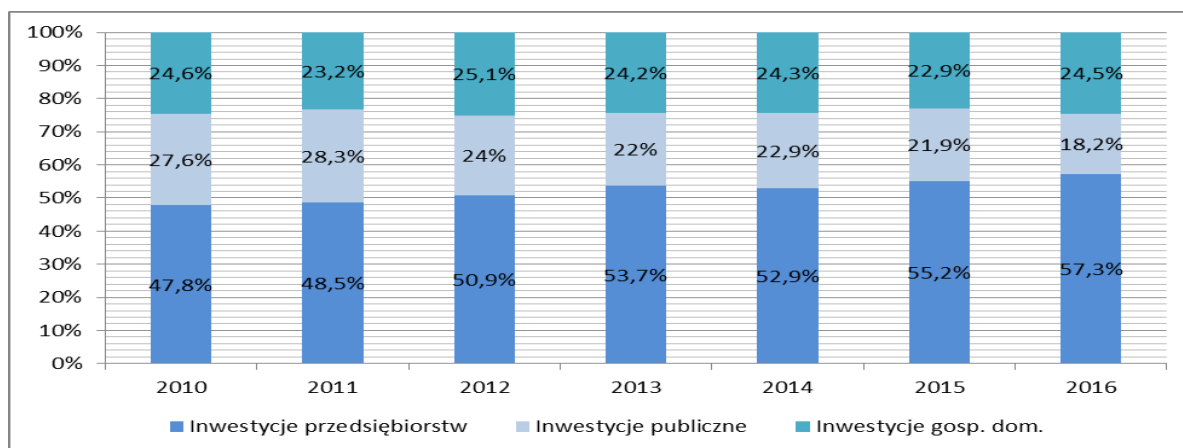
Polska gospodarka, w porównaniu z innymi państwami członkowskimi UE, charakteryzuje się wciąż stosunkowo niską stopą inwestycji. W latach 2010-2018 średnia stopa inwestycji w Polsce wyniosła 19,2%, podczas gdy średnia dla UE wyniosła 19,9%. Wskaźnik ten jest także niższy w Polsce niż w innych krajach V4 – w omawianych latach wskaźnik dla Czech wyniósł 25,8%, dla Słowacji 22%, a dla Węgier 21,3%⁵.

Polskę charakteryzuje też wciąż niewystarczający udział inwestycji prywatnych w ogólnej stopie inwestycji. W latach 2010-2016 średni wskaźnik dla Polski wyniósł 76,5%, tymczasem dla UE-28 kształtował się na poziomie 84,9%. Dla porównania, wśród państw V4, jedynie Węgry mają podobną do Polski strukturę inwestycji (średni wskaźnik: 79,4% w latach 2010-2017), z kolei Czechy i Słowacja udziałem inwestycji prywatnych w PKB zbliżają się do średniej UE (odpowiednio: 83,8% i 82,6%, średnio w latach 2010-2017). Na tle innych państw członkowskich, Polska notuje też niższy poziom inwestycji przedsiębiorstw – w latach 2010-2016 średni wskaźnik udziału inwestycji przedsiębiorców w ogólnej stopie inwestycji wyniósł 45,8%, podczas gdy w przypadku UE wartość tego wskaźnika za analogiczny okres wyniósł 60,0%⁶. Strukturę inwestycji w Polsce w podziale na inwestycje publiczne, przedsiębiorstw i gospodarstw domowych przedstawia poniższy wykres:

⁵ Eurostat, *GDP and main components (output, expenditure and income) (nama_10_gdp)* [dostęp: 19.03.2019].

⁶ Eurostat, *Investment share of GDP by institutional sectors*, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/product?code=sdg_08_11 [dostęp: 01.02.2019].

Wykres 1. Struktura inwestycji w Polsce w latach 2010-2016

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Eurostat.

Widać wyraźnie tendencję rosnącego udziału inwestycji przedsiębiorstw w ogólnej stopie inwestycji, choć jego wartość nadal kształtuje się poniżej średniej UE i innych państw V4. Zwiększeniu się udziału inwestycji prywatnych w Polsce nie sprzyja duży udział mikro- i małych przedsiębiorstw w ogólnej strukturze gospodarczej – stanowią one ok. 98,8% ogólnej liczby wszystkich przedsiębiorstw⁷. Z powodu finansowania działalności głównie ze środków własnych, przedsiębiorstwa tej wielkości mają bowiem relatywnie małą zdolność inwestycyjną.

Omawiając zagadnienie finansowania inwestycji, nie sposób pominąć **wskaznika stopy oszczędności, która w Polsce – w porównaniu z innymi krajami europejskimi – jest na dość niskim poziomie**. W latach 2010-2017 średnia stopa oszczędności w Polsce wyniosła 21,7%, podczas gdy dla pozostałych krajów V4 jej średnia wartość kształtowała się na wyższym poziomie (Czechy – 32%, Węgry – 28,4%, Słowacja – 25%)⁸. W strukturze stopy oszczędności w Polsce dość niski udział mają gospodarstwa domowe. Zdecydowana większość oszczędności krajowych w Polsce należy bowiem do sektora przedsiębiorstw. Niska stopa i niedobór krajowych oszczędności z jednej strony wpływają na niski poziom inwestycji w Polsce, z drugiej prowadzą do wzrostu zadłużenia zagranicznego i pogorszenia się międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto Polski jest wciąż ujemna, na koniec 2017 r. wyniosła -1 213 mld zł. W porównaniu z rokiem 2016, jej poziom pogłębił się o 5,9%⁹.

Jednocześnie **Polskę charakteryzuje solidna pozycja pod względem zdolności do konkurencyjności o inwestycje**. Z uwagi na stabilną sytuację makroekonomiczną, Polska jest postrzegana jako atrakcyjne miejsce do lokowania inwestycji zagranicznych. W rankingu *EY's Attractiveness Survey Europe. June 2018*, Polska uplasowała się na 9. miejscu w Europie i 1. miejscu wśród państw regionu Europy Środkowo-Wschodniej, mając 3% udziału w ogólnej liczbie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Europie i odpowiadając za stworzenie ok. 24 tys. miejsc pracy. Polska zajęła też drugie miejsce w rankingu "CEOWORLD Magazine"¹⁰ z 2019 r., prezentującym 50 krajów najlepszych do inwestowania i prowadzenia biznesu. Jest także siódma wśród krajów najbardziej przyjaznym start-upom. Analizie podlegało 11 parametrów, takich jak m.in. poziom korupcji, rozwój

⁷ Średnia za lata 2011-2016, źródło: Eurostat, <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do> [dostęp: 08.02.2019 r.].

⁸ Źródło: World Bank, <https://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&series=NY.GDS.TOTL.ZS&country=POL#> [dostęp: 08.02.2019 r.].

⁹ Narodowy Bank Polski, *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski w 2017 r.*, <https://www.nbp.pl/statystyka/dwn/iip2017.pdf> [dostęp: 11.02.2019 r.].

¹⁰ <https://ceoworld.biz/worlds-best-countries-to-do-business-in-2018/>

infrastruktury i środowiska pracowniczego, swoboda przepływu osób, towarów i kapitału, stabilność gospodarcza i polityczna, ochrona inwestorów, system skarbowy czy gotowość technologiczna.

Dodatkowo należy podkreślić, że cykliczne badanie klimatu inwestycyjnego w Polsce, przeprowadzone przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu we współpracy z HSBC i Grant Thornton¹¹, wskazuje, że 92% inwestorów uważa Polskę za dobre miejsce do inwestowania i ponownie podjęłoby decyzję o ulokowaniu swoich inwestycji w naszym kraju. Ponadto, inwestorzy zagraniczni ocenili klimat inwestycyjny w Polsce na 3,7 pkt (w skali 1-5). Za najatrakcyjniejsze atuty Polski inwestorzy uznali duży rynek wewnętrzny, łatwy dostęp do rynku unijnego oraz stabilność gospodarczą. Za mankamenty uznano natomiast zmienne prawo, przewlekłe postępowania sądowe oraz skomplikowany system podatkowy.

Dążąc do ograniczenia wpływu ww. negatywnych z punktu widzenia atrakcyjności dla inwestorów czynników, Polska podjęła odpowiednie działania, wskazane już w Krajowym Programie Reform 2018/2019. Sztandarowym przykładem jest [Konstytucja biznesu](#) i wprowadzenie kluczowej zasady „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”. Ponadto, Rada Ministrów przyjęła nowelizację [Kodeksu postępowania cywilnego](#), zakładającą przywrócenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych, z jednoczesnym zwiększeniem rygoryzmu procesowego oraz ograniczeniem przedmiotowym i podmiotowym takich postępowań. W założeniu ustawa ma się przyczynić do przyspieszenia rozpatrywania spraw gospodarczych. Trwają także intensywne prace nad przyjęciem nowej [Ordynacji podatkowej](#), mającej na celu zwiększenie ochrony praw podatnika w relacji z organami podatkowymi oraz zwiększenie efektywności i skuteczności poboru podatków. [Działania te zostały szczegółowo opisane w rozdziale 4.2. niniejszego dokumentu](#). Prowadzone są prace nad uporządkowaniem matrycy stawek VAT i wprowadzeniem wiążącej informacji stawkowej, w celu wyeliminowania niepewności przedsiębiorców co do zastosowania stawek podatku w toku prowadzonej przez nich działalności gospodarczej (projekt ustawy został przekazany do Sejmu w marcu 2019 r.).

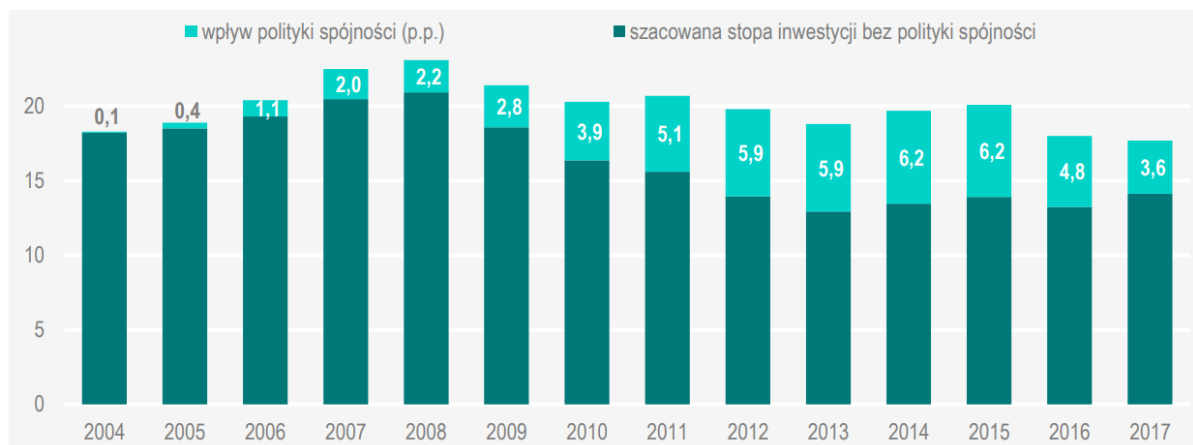
Znaczenie funduszy UE dla rozwoju inwestycji w Polsce

Wzrostowi gospodarczemu i aktywności inwestycyjnej w Polsce służą też fundusze polityki spójności. Potwierdzają to badania wpływu polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i regionów. Według szacunków, dzięki wsparciu z UE w latach 2004-2017 nakłady brutto na środki trwałe w Polsce były wyższe o ponad 30%, a stopa inwestycji była wyższa o co najmniej 3,6 p.p. w porównaniu z poziomem, który byłby odnotowany w przypadku braku pomocy finansowej z UE¹². Na poniższym wykresie została przedstawiona ta zależność w układzie rocznym:

¹¹ 11. edycja badania „Klimat inwestycyjny w Polsce”, przeprowadzonego przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu we współpracy z firmą audytorsko-doradczą Grant Thornton i bankiem HSBC, http://www.outsourcingportal.eu/pl/userfiles/image/aktualnosc/2018/Styczen/9/HSBC_raport2017_01d_lite.pdf [dostęp: 11.02.2019 r.].

¹² Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, *Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i regionów w latach 2004-2017*, Warszawa 2018, s. 4.

Wykres 2. Wpływ polityki spójności na stopę inwestycji w Polsce w latach 2004-2017

Źródło: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, *Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski i regionów w latach 2004-2017*, Warszawa 2018.

Największa część środków z polityki spójności została skierowana na inwestycje infrastrukturalne (w większości województw przeznaczono na nie ok. 2/3 wszystkich środków), pozostałe fundusze inwestowane były w rozwój zasobów ludzkich i rozwój przedsiębiorstw, w szczególności prowadzących prace B+R oraz wdrażających innowacje. Środki pochodzące z funduszy UE miały także znaczny wpływ na stymulowanie inwestycji publicznych. W 2017 r. ich udział w ogólnej wartości inwestycji publicznych wyniósł 30,4%, choć był bardzo zróżnicowany na poziomie regionalnym.

Oddziaływanie polityki spójności na inwestycje w Polsce nie może być rozpatrywane wyłącznie poprzez analizę bezpośredniego udziału funduszy w realizowanych projektach. Część dodatkowych nakładów inwestycyjnych była realizowana przez podmioty nie będące bezpośrednimi beneficjentami polityki spójności. Podejmowały one inwestycje mające na celu zwiększenie mocy wytwórczych w obliczu rosnącego popytu w krajowej gospodarce. Pozytywny wpływ na aktywność inwestycyjną przedsiębiorców miały również inwestycje publiczne, które są współfinansowane z funduszy UE. Reasumując, należy zauważyć, że wsparcie otrzymane przez Polskę z polityki spójności w latach 2004-2017 miało pozytywny wpływ na stan inwestycji w Polsce. Według prognoz, wpływ polityki spójności na stopę inwestycji w kolejnych latach będzie nadal pozytywny¹³.

Najważniejsze działania wspierające wzrost inwestycji

Dokumentem kierunkowym, definiującym i określającym priorytety rozwojowe i inwestycyjne Polski, jest **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju** do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument ten jest kluczowy w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej Polski. Strategia zakłada zmianę podejścia do rozwoju kraju w kierunku modelu zrównoważonego, skupionego na wyrównywaniu różnic międzyregionalnych. Określony w SOR nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony – oparty jest na inwestycjach, innowacjach, indywidualnym potencjale terytorialnym, nowoczesnej infrastrukturze i kapitale ludzkim. Model ten powstał po zdiagnozowaniu najważniejszych wyzwań rozwojowych kraju, wśród których wskazano m.in.: niewystarczające bodźce do inwestycji w badania i rozwój, niski popyt na nowe technologie, a także niedostateczną współpracę między środowiskiem biznesowym, naukowo-badawczym i administracją.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju to również podstawowy zbiór wyzwań i priorytetów rozwojowych i inwestycyjnych, sformułowanych przez polski rząd. Jednocześnie zapisy SOR są zgodne i spójne z innymi dokumentami kierunkowymi, wynikającymi z członkowska RP w gremiach

¹³ MliR, Prognozy wpływu polityki spójności na polską gospodarkę zostały oparte na badaniach przeprowadzonych przez IMAPP oraz Instytut Badań Strukturalnych przy wykorzystaniu modelu EUImpactMOD.

i organizacjach międzynarodowych, takimi, jak m.in. Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju, czy Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.

Oprócz skupienia się na poprawie konwergencji regionalnej w Polsce, nowy model zakłada wspieranie wybranych sektorów mających strategiczne znaczenie dla polskiej gospodarki, mających być motorem jej rozwoju w przyszłości. Wsparcie to ma być zintegrowane, angażujące zarówno rząd i samorząd (regionalny i lokalny), jak i partnerów społeczno-gospodarczych. Działania wskazane w SOR, także te współfinansowane z funduszy unijnych, mają za zadanie zapewnić proinnowacyjny rozwój Polski.

W celu zwiększania inwestycji w Polsce, SOR wskazuje mobilizację krajowego kapitału jako jedną z kluczowych zasad realizacji strategii. Odpowiedniemu adresowaniu środków publicznych (w tym funduszy UE), także w kontekście konieczności zwiększenia stopy inwestycji, służyć będzie planowany [system monitorowania inwestycji](#). System ten będzie korzystał z danych statystyki publicznej, a także danych udostępnianych przez instytucje badawcze i finansowe. Ma on wesprzeć projektowanie interwencji publicznych mających na celu pobudzenie działalności inwestycyjnej przez sektor samorządowy i prywatny, zwłaszcza celem zmniejszenia różnic w potencjale gospodarczym na poziomie regionalnym i w ograniczonym zakresie lokalnym.

Podstawowym aktem prawnym, realizującym wprost zapisy SOR o dążeniu do wspierania rozwoju inwestycji w Polsce jest [ustawa z 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji](#), która weszła w życie 30 czerwca 2018 r. Jej wprowadzenie było zapowiedziane już w Krajowym Programie Reform 2018/2019. Ustawa umożliwi skorzystanie z pomocy publicznej w postaci zwolnienia podatkowego przedsiębiorcom inwestującym w Polsce, bez względu na lokalizację inwestycji. Wprowadzenie tej regulacji zastąpi system zwolnień podatkowych dostępnych dla firm realizujących inwestycje wyłącznie na terenie istniejących obecnie w Polsce 14 stref ekonomicznych¹⁴. Jednakże prawa nabyte przez przedsiębiorców na podstawie ustawy o SSE zostaną przez nich zachowane do końca 2026 r., do kiedy określono czas funkcjonowania SSE w Polsce.

Podstawowymi instrumentami wsparcia dla nowych inwestorów są: zwolnienie z podatku dochodowego¹⁵ oraz usługi informacyjne, świadczone nieodpłatnie przez podmioty zarządzające strefami ekonomicznymi. Decyzje o wsparciu są wydawane inwestorom na określony czas – 10, 12 i 15 lat.¹⁶ Dodatkowym udogodnieniem dla inwestorów będzie udostępnienie całej usługi zgodnie z filozofią „one stop shop”, która zakłada pełną obsługę danego inwestora (również poinwestycyjną).

Pod pojęciem „nowe inwestycje” należy rozumieć utworzenie w Polsce nowego zakładu produkcyjnego oraz reinwestycje. Inwestycje te muszą jednak spełnić szereg odpowiednich kryteriów ilościowych i jakościowych, weryfikujących przydatność danej inwestycji dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju i regionu¹⁷. Kryteria ilościowe określają minimalne koszty kwalifikowalne inwestycji, jakie musi ponieść przedsiębiorca. Koszty te są uzależnione od stopy bezrobocia w powiecie, w którym realizuje się inwestycję. Koszty te dodatkowo obniża się o 95% w przypadku inwestycji w zakresie nowoczesnych usług dla biznesu oraz prac badawczo-rozwojowych, a także w przypadku inwestorów z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) - odpowiednio o 98%, 95% i 80%.

¹⁴ Na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 482), dalej: ustawa o SSE.

¹⁵ Odpowiednio na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1036, z późn. zm.) lub w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.).

¹⁶ Długość trwania wsparcia wynika z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji, Dz. U., poz. 1713.

¹⁷ Kryteria te zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji.

Z kolei kryteria jakościowe promują rozwój w wymiarze strukturalnym, naukowym, regionalnym oraz rozwój zasobów ludzkich. Rozwój strukturalny będzie mierzony udziałem kadr z wyższym wykształceniem i wysokopłatnych miejsc pracy w zatrudnieniu ogółem, a także zgodnością inwestycji z aktualną polityką rozwojową kraju. Rozwój naukowy będzie mierzony zakresem kooperacji z ośrodkami akademickimi, badawczymi, szkołami branżowymi oraz prowadzeniem działalności B+R. Zgodność z wymiarem regionalnym rozwoju będzie weryfikowana na podstawie lokalizacji inwestycji, promując inwestowanie zwłaszcza w średnich miastach, tracących swe funkcje społeczno-gospodarcze. Z kolei rozwój zasobów ludzkich będzie mierzony intensywnością oferowanych pracownikom dodatkowych świadczeń i szkoleń.

Jak wspomniano wyżej, niski poziom inwestycji jest również wynikiem ogólnie niskiej stopy oszczędności. Działaniem mającym na celu wzrost krajowych oszczędności jest wprowadzenie **pracowniczych planów kapitałowych (PPK)**¹⁸. PPK to powszechny i dobrowolny system długoterminowego oszczędzania pracowników, przy udziale pracodawcy i państwa. Pracodawca zatrudniający co najmniej jedną osobę (podlegającą obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym) będzie miał obowiązek wyboru instytucji finansowej zarządzającej PPK i za jej pośrednictwem otworzy dla każdego pracownika jego imienny rachunek PPK, na którym będą gromadzone jego oszczędności. W związku z dobrowolnością takiej formy oszczędzania, pracownik będzie mógł zrezygnować z PPK. Cały system PPK nie jest częścią powszechnego systemu emerytalnego, a środki w nim zgromadzone będą stanowiły całkowicie prywatną własność pracowników, podlegającą dziedziczeniu.

Pracodawca i pracownik będą mieli obowiązek przekazywania do PPK wpłat podstawowych (pracodawcy – w wysokości 1,5% wynagrodzenia brutto, pracownicy – w wysokości 2%). Oprócz wpłat podstawowych, każdy z nich będzie mógł zadeklarować dokonywanie dobrowolnych wpłat dodatkowych (odpowiednio do 2,5% i 2% wynagrodzenia brutto). Do tej puli państwo będzie dopłacać jednorazową opłatę powitalną (250 zł) i coroczną, niezależną od wysokości wynagrodzenia pracownika (240 zł). Ze środków zgromadzonych w PPK pracownik będzie mógł swobodnie skorzystać po osiągnięciu 60. roku życia. Wypłata środków będzie mogła się odbywać na kilka sposobów, w tym także poprzez comiesięczne wypłaty, które będą zwolnione z podatku od zysków kapitałowych. W wyjątkowych sytuacjach, np. zaciągania kredytu na zakup pierwszego mieszkania/budowę domu, będzie możliwość wypłaty 100% środków zgromadzonych na imiennym rachunku PPK, a w przypadku ciężkiej choroby pracownika lub członka jego rodziny – do 25% środków.

PPK ma również zachęcić Polaków do długoterminowych inwestycji, które potencjalnie najefektywniej pomnażają zaangażowany kapitał dzięki zastosowaniu zasad tzw. procentu składanego. Według szacunków rządu, program PPK zwiększy poziom krajowych inwestycji i przyczyni się do rozwoju gospodarczego Polski. Oszczędności gromadzone w PPK powinny dać nowy impuls rozwojowy gospodarce – poprzez rozwój rynku kapitałowego, zmniejszenie zadłużenia zagranicznego, podniesienie poziomu majątku Polaków i w konsekwencji powinny doprowadzić do przyspieszenia inwestycji i wzrostu gospodarczego.

Ramka 1: Przykłady dużych projektów inwestycyjnych

Program „Mieszkanie Plus”

„Mieszkanie Plus” to najważniejszy pakiet rozwiązań Narodowego Programu Mieszkaniowego, którego celem jest zwiększenie liczby mieszkań dostępnych dla osób o niskich i umiarkowanych dochodach, dla których uzyskanie własnego mieszkania było z różnych powodów niemożliwe. Program przyczynia się do dalszego obniżenia liczby osób zagrożonych ubóstwem. W ramach realizacji tego celu planuje się wsparcie: komercyjnego budownictwa na wynajem, w tym również z wykorzystaniem nieruchomości publicznych; budownictwa dla najuboższych (w zakresie tworzenia

¹⁸ Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, Dz. U., poz. 2215.

miejszcw noclegowniach i schroniskach dla bezdomnych, lokali socjalnych, mieszkań komunalnych i mieszkań chronionych); społecznego budownictwa czynszowego, realizowanego przez gminy, towarzystwa budownictwa społecznego i spółdzielnie mieszkaniowe.

Uzupełnieniem pakietu jest program dopłat do czynszu „Mieszkanie na Start”. Dopłaty przyznawane są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania (Dz. U. poz. 1540), na okres do 15 lat najemcom nowych mieszkań (utworzonych lub poddanych działaniom rewitalizacyjnym) objętych współpracą inwestora z gminą, spełniającym ustawowo określone kryteria, m. in. dochodowe.

Centralny Port Komunikacyjny

Celem budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK) jest stworzenie i eksploatacja rentownego, innowacyjnego i intermodalnego węzła transportowego opartego na zintegrowanych ze sobą węzłach transportowych: lotniczym i kolejowym, efektywnie włączonego w układ sieci drogowej, który doprowadzi do powstania krajowego systemu pasażerskiego transportu kolejowego stanowiącego atrakcyjną alternatywę dla transportu drogowego.

Koncepcja przewiduje także stworzenie prawnych i infrastrukturalnych możliwości do ulokowania w otoczeniu CPK nowego miasta, w skład którego mogłyby wchodzić parki biznesu, światowej skali centrum targowo-wystawiennicze i kongresowe obsługujące region Europy Środkowej, centra konferencyjne, obiekty biurowo-administracyjne, czy campus współtworzony przez federację polskich wyższych uczelni. Budowa CPK przyczyni się do rozwoju inwestycji w infrastrukturę i transport oraz do stworzenia nowych miejsc pracy, a w rezultacie do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej Polski. Doprowadzi ona również do poprawy sieci transportowej Polski, także niskoemisyjnej – istotną częścią koncepcji budowy CPK jest bowiem zapewnienie odpowiedniego poziomu rozwoju infrastruktury kolejowej, mającej zapewnić odpowiednie skomunikowanie CPK z innymi polskimi aglomeracjami. Powstanie CPK powinno również doprowadzić do zwiększenia wzrostu gospodarczego – z doświadczeń międzynarodowych wynika, że duże porty lotnicze mają znaczący udział w tworzeniu PKB.

Przyjęcie wieloletniego programu CPK przez Radę Ministrów planowane jest w IV kwartale 2019 r.

Realizacja Programu pozwoli na stworzenie uniwersalnego ogólnokrajowego systemu międzyregionalnych kolejowych przewozów pasażerskich, obejmujących dostępnością wszystkie regiony kraju. Głównym węzłem będzie CPK.

Priorytety inwestycyjne Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021-2027

Priorytetem dla Polski jest trwałe zwiększenie stopy inwestycji poprzez mobilizację krajowego kapitału, wzrost inwestycji prywatnych i poprawę poziomu innowacyjności. SOR kładzie duży nacisk na ten komponent wzrostu gospodarczego. Kluczowym wyzwaniem jest pobudzanie krajowych przedsiębiorstw do inwestowania posiadanych nadwyżek środków finansowych, także w projekty charakteryzujące się wyższym niż przeciętnie poziomem ryzyka - zwłaszcza w prace badawczo-rozwojowe. Zwiększenie stopy inwestycji musi odbywać się również poprzez budowanie kultury oszczędzania wśród Polaków. To właśnie poziom oszczędności krajowych w dużej mierze decyduje o realnym potencjale inwestycyjnym gospodarki. Towarzyszyć temu będzie także efektywne wykorzystanie środków publicznych – w tym również funduszy europejskich, ukierunkowane na zidentyfikowane przez rząd kluczowe obszary dla stworzenia długoterminowych podstaw rozwoju Polski.

Priorytety inwestycyjne Polski w niniejszym dokumencie zostały opisane w ujęciu celów tematycznych polityki spójności po 2020 r., na wzór struktury Aneksu D do Sprawozdania krajowego 2019.

Lista priorytetów inwestycyjnych i luk inwestycyjnych określonych przez KE w Aneksie D wymaga pewnych uzupełnień, w celu uzyskania pełniejszego obrazu priorytetowych obszarów rozwoju inwestycji w kraju.

Cel 1: Bardziej inteligentna Europa

Aneks D wskazuje, że poprawie innowacyjności polskiej gospodarki służyć powinno przede wszystkim zwiększenie nakładów na działalność badawczo-rozwojową. Do osiągnięcia tego celu niezbędna jest poprawa procesu tworzenia, rozwoju i wdrażania innowacji w krajowej gospodarce, również poprzez wsparcie współpracy i kooperacji środowiska biznesowego i naukowego. Innowacyjne przedsiębiorstwa powinny poprawiać swoją konkurencyjność i internacjonalizację. Innowacje będą wspomagane postępującą digitalizacją gospodarki, z której korzyści czerpaliby zarówno przedsiębiorstwa, jak i obywatele i administracja. Niebagatelne znaczenie dla rozwoju innowacyjności mają również inwestycje w wiedzę i umiejętności pracowników przedsiębiorstw oraz instytucji naukowo-badawczych (niezbędne do faktycznego wdrożenia innowacji w krajowej gospodarce).

Ponadto Polska widzi konieczność wzmacniania i innowacyjności polskiej gospodarki przez **inwestycje w automatyzację, robotyzację i cyfryzację gospodarki**, przy zapewnieniu ochrony własności intelektualnej oraz bezpieczeństwa danych, co umożliwiłoby krajowym podmiotom uczestnictwo w transformacji europejskiej gospodarki do poziomu określanego jako „Przemysł 4.0”. Transformacji w tym kierunku służyć będzie także rozwój mechanizmów wspierających wdrażanie nowoczesnych technologii oraz metod zarządczych, zwłaszcza tych, które wspierają transformację w kierunku Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (GOZ). Wymusza to zatem dalsze wsparcie dla ekosystemów: innowacji oraz przedsiębiorczości.

Priorytetowe powinny być również działania zmierzające do stworzenia klimatu inwestycyjnego sprzyjającego innowacjom, start-upom, rozwojowi klastrów, transferowi technologii czy promocji wymiany doświadczeń i dobrych praktyk między przedsiębiorcami. Należy mieć na uwadze, że pomimo nadrabiania zaległości, wydajność polskich przedsiębiorstw pozostaje w tyle za średnią UE. **Skoncentrowanie wsparcia wyłącznie na małych i średnich przedsiębiorstwach ograniczyłoby skuteczność wzrostu inwestycji prywatnych**, co KE słusznie wskazuje jako jedną z barier rozwoju w Sprawozdaniu krajowym. Polska 2019 (por. rozdział 3.4.1). Zatem wspieranie powiązań i kooperacji między MŚP i dużymi firmami będzie korzystne dla rozwoju nowych łańcuchów wartości integrujących lokalne i krajowe podmioty gospodarcze o zróżnicowanym potencjale do rozwijania i wdrażania innowacji.

Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna Europa

Priorytety inwestycyjne w obszarze energii wymienione w Aneksie D koncentrują się przede wszystkim na poprawieniu efektywności energetycznej i ograniczeniu emisyjności gospodarki. Kluczowe w najbliższej perspektywie będą inwestycje w zakresie efektywności energetycznej domów mieszkalnych i budynków publicznych, OZE, sieci ciepłownicze oraz kogenerację z wykorzystaniem gazu ziemnego lub OZE. Promować należy zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi, zapewniając konieczne inwestycje w miejskie oczyszczalnie ścieków. Kluczowe będą również inwestycje w zwiększenie możliwości adaptacyjnych do zachodzących na świecie zmian klimatycznych oraz w skuteczne przeciwdziałanie katastrofom naturalnym.

Z punktu widzenia Polski istotnym mankamentem Aneksu D jest brak wyraźnego i jednoznacznego ujęcia w nim wsparcia dla holistycznych działań na rzecz redukcji zanieczyszczenia powietrza. Widzimy dodatkowo potrzebę inwestycji w modernizację elektroenergetycznej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, z powodu konieczności sprostania wyzwaniom rozwojowym w zakresie rozwoju elektromobilności i generacji rozproszonej (w tym OZE) oraz w celu ograniczenia wysokiego

poziomu strat w sieciach przesyłowych. Konieczne jest także wsparcie dla rozwiązań mogących służyć magazynowaniu energii, a także rozwiązań, które ułatwią integrowanie rozproszonych źródeł OZE do krajowej sieci, a także wesprą rozwój energetyki prosumenckiej.

W celu poprawienia struktury miksu energetycznego, niezbędny jest dalszy **rozwój infrastruktury gazowej w celu poszerzenia możliwości dystrybucji gazu, jako paliwa niskoemisyjnego, sprzyjającego poprawie stanu powietrza** (por. Sprawozdanie krajowe. Polska 2019, rozdział 3.4.1).¹⁹ Istotnymi elementami służącymi poprawie funkcjonowania infrastruktury gazowej są podziemne magazyny gazu w kawernach solnych. Są to obiekty służące zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw w sezonie zimowym oraz w przypadku wstrzymania dostaw z dominujących kierunków importowych.

Inwestycje w zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi powinny być również prowadzone na terenach wiejskich. Niezbędne jest zainicjowanie strukturalnej transformacji w kierunku GOZ, co wymusza wsparcie dla sektorów produkcyjnych, „zarządzania odpadami”, a także działań promocyjno-uświadamiających wśród konsumentów. Niezbędny jest także rozwój wtórnego wykorzystania odpadów przez sektor przedsiębiorstw.

Dodatkowo identyfikujemy potrzebę tworzenia i rozwijania infrastruktury potrzebnej do zastosowania rozwiązań nisko- i bezemisyjnego transportu publicznego oraz rozwoju elektromobilności – poprzez m.in. rozwój alternatywnych źródeł energii dla sektora i towarzyszącej jej sieci dystrybucji i ładowania. Podejmowane będą również działania edukacyjne w zakresie korzystania z transportu zbiorowego oraz bezemisyjnych środków transportu. Większy zasięg wsparcia należy również zapewnić gminom, miastom i aglomeracjom, które mają największy wpływ na emisję dwutlenku węgla i jakość powietrza. Polepszenie stanu powietrza w Polsce wymaga również inwestycji w termomodernizację budynków (tak mieszkalnych, jak i publicznych), podłączanie ich do miejskiej sieci grzewczej, a także wspieranie osób szczególnie zagrożonych ubóstwem energetycznym.

W Aneksie D brakuje także wskazania obszaru związanego z ochroną przyrody i zieloną infrastrukturą. Polska jest krajem o dużej różnorodności biologicznej, występowaniu wielu form ochrony zasobów naturalnych, w tym rozbudowanej sieci obszarów Natura 2000 oraz o wciąż nie w pełni zagospodarowanym potencjale w zakresie zielonej gospodarki. Jednocześnie za SOR należy podkreślić, iż różnorodność biologiczna jest jednym z podstawowych zasobów warunkujących rozwój gospodarczy i społeczny. Stan tych zasobów i ich dostępność oraz ograniczone zdolności ekosystemów do zachowania równowagi i świadczenia usług na rzecz gospodarki wpływają na możliwości inwestycyjne oraz zaspokojenie elementarnych potrzeb bytowych.

Cel 3: Lepiej połączona Europa

Aneks D wymienia znaczące deficyty i braki inwestycyjne, które Polska wciąż notuje w obszarze transportu. Kluczowymi działaniami będą dalsze inwestycje w dokończenie realizacji sieci TEN-T, budowanie nowoczesnych połączeń transportowych między największymi ośrodkami miejskimi, a także zwiększanie dostępności transportowej całego kraju. Należy również inwestować w rozwój transportu intermodalnego i zrównoważonego rozwoju komunikacji miejskiej w aglomeracjach, w celu zmniejszenia zależności mieszkańców obszarów podmiejskich od indywidualnego transportu samochodowego. Dalszych inwestycji wymaga również sektor łączności cyfrowej, aby ograniczyć m.in. wykluczenie cyfrowe.

W Aneksie D nie znalazły się ważne z punktu widzenia Polski inwestycje w zakresie wyraźnego zmniejszenia nierównomiernego dostępu do publicznej infrastruktury i usług transportowych na obszarach peryferyjnych, wewnątrzregionalnych oraz wśród osób o ograniczonej mobilności.

¹⁹ Potrzebę inwestycji w infrastrukturę gazową dostrzega również Bank Światowy w raporcie: *Poland Energy Transition. The Path to Sustainability in the Electricity and Heating Sector*, World Bank Group, 2018.

W sektorze transportu, kluczową inwestycją dla Polski będzie budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego, mającego stanowić spójny węzeł transportowy, integrujący ze sobą węzły lotniczy i kolejowy, a także układ sieci drogowej. Inwestycje w infrastrukturę lotniczą powinny także wzmacniać bezpieczeństwo tej gałęzi transportu, a także umożliwiać jej pełniejsze włączenie w regionalny lub krajowy system transportowy.

Niezbędne jest zapewnienie zrównoważonej mobilności towarów i osób dzięki m.in. poprawieniu logistyki transportu towarowego z uwzględnieniem zasad komodalności, a także zwiększeniu efektywności osobowego transportu zbiorowego poprzez rozwój nowoczesnych środków transportu (w tym zakup taboru), dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.

Łączność cyfrowa powinna być ulepszana poprzez inwestycje w systemy przechowywania danych czy inteligentne sieci (*smart grids*), zwłaszcza w sektorze energii. Rozwiązanie wspierające dostęp do szerokopasmowego internetu powinny przyjąć charakter powszechny (obejmując swoim zasięgiem obszary wiejskie oraz peryferyjne).

Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym

W wymiarze społecznym, Aneks D za kluczową uznaje potrzebę poprawy dostępności do rynku pracy. Uregulowania w tym zakresie powinny uwzględniać sytuację osób sprawujących opiekę nad dziećmi lub osobami zależnymi, jak i nieaktywnych zawodowo (w szczególności osób z niepełnosprawnościami). Niezbędne są inwestycje w podniesienie jakości kształcenia, z naciskiem zwłaszcza na kształcenie zawodowe i szkolnictwo wyższe, które powinno odpowiadać potrzebom nowoczesnej gospodarki. Zasadnym wydaje się skupienie się także na promocji i rozwoju kształcenia ustawicznego osób dorosłych, także poprzez włączenie pracodawców w ten system. Wyzwaniem pozostaje również niewielki udział pracowników z małych przedsiębiorstw w szkoleniach. Kapitał ludzki i społeczny powinien być rozwijany również poprzez poprawianie dostępności i jakości usług publicznych, zarówno w zakresie edukacji, jak i zdrowia, kultury, społeczeństwa obywatelskiego.

Aneks D generalnie dobrze wyszczególnia priorytety inwestycyjne Polski. Niemniej zasadne wydaje się również wspieranie przedsiębiorczości na obszarach tracących swe funkcje społeczne i gospodarcze, zwłaszcza miast (średnich). Polska w pełni uznaje zasady Europejskiego Filaru Praw Socjalnych i planuje jego realizację również przy wsparciu funduszy UE.

W kwestii udziału osób dorosłych w szkoleniach, należy poprawiać dostęp do profesjonalnego przebranżowienia się rolników w kierunku innych sektorów gospodarki. Niezbędny jest także rozwój mechanizmów i sposobu kształcenia w zawodach lub umiejętnościach niezbędnych do włączenia tych osób w transformację krajowej gospodarki do stanu określanego jako Przemysł 4.0, a także wdrożenia modelu GOZ.

W obszarze inwestycji socjalnych, nie należy zapominać o wspieraniu wykorzystywania potencjału kultury w celu włączenia społecznego, a także jako ważnego elementu potencjału gospodarczego regionów. Ponadto Polska zwraca uwagę na konieczność dalszej poprawy wydajności administracji publicznej. Polska docenia możliwości Programu Wspierania Reform Strukturalnych, jednak w ramach Programu nie jest możliwe wdrażanie działań podnoszących zdolności administracyjne, niepowiązanych równocześnie z wdrażaniem reform, a związanych np. ze zidentyfikowanymi lukami kompetencyjnymi w ramach administracji rządowej, samorządów czy grup docelowych. Dodatkowo Polska identyfikuje potrzebę rozwoju sektora usług medycznych (od rozwoju kompetencji pracowników, wsparcia infrastrukturalnego podmiotów leczniczych, poprzez nowe mechanizmy i formy świadczenia usług medycznych, po szeroko rozumiane działania na rzecz profilaktyki i promocji zdrowia).

Cel 5: Europa bliżej obywateli

Wszystkie opisane wyżej priorytety inwestycyjne powinny pozostawać w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem terytorialnym. Polska widzi konieczność włączenia w procesy rozwojowe regionów zmagających się z problemami rozwojowymi i utratą swojej roli społeczno-gospodarczej.

Polskie regiony różnią się od siebie swoimi wyzwaniami i potrzebami inwestycyjnymi, dlatego tak istotne jest wzmocnienie zdolności do planowania i prowadzenia działań rozwojowych na poziomie lokalnym, pozostających w synergii z działaniami na poziomie krajowym. Zróżnicowanie potrzeb inwestycyjnych widoczne jest zwłaszcza w obszarze transportu, infrastruktury energetycznej, dostępności do usług publicznych, w tym do sektora kultury czy ekosystemu przedsiębiorczości i innowacyjności lokalnych przedsiębiorców.

Jednocześnie zrównoważony rozwój terytorialny winien absorbować priorytety krajowe. Umożliwią to jedynie inwestycje w podniesienie zdolności administracji – także lokalnej – do koordynacji i planowania najważniejszych procesów gospodarczych i inwestycyjnych, jej innowacyjności i efektywności, rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego, w tym poprzez rozwój e-administracji. Oznacza to także konieczność rozwoju mechanizmów zintegrowanego planowania i wdrażania polityk społeczno-gospodarczych na wszystkich szczeblach administracji rządowej i samorządowej. Dodatkowo należy wspierać nowe rozwiązania w obszarze współpracy terytorialnej samorządów różnych szczebli w rozwiązywaniu terytorialnych wyzwań rozwojowych.

4.2 Lepsze otoczenie regulacyjne i cyfrowe państwo

Fragment Sprawozdania krajowego Polska 2019: *Pewne cechy uwarunkowań regulacyjnych nadal niekorzystnie wpływają na inwestycje i klimat gospodarczy. (...) konieczność spełnienia pewnych wymogów i procedur administracyjnych stanowi obciążenie dla firm. (...) Procedury administracyjne stosowane w przypadku wydawania pozwolenia na budowę nadal są długie i skomplikowane, co przedłuża procesy inwestycyjne. (...) Jedynie stosunkowo powolne postępy, jeżeli chodzi o cyfrowe usługi publiczne, można zaobserwować również w innych obszarach (...) Ze względu na takie czynniki jak ilość zmian regulacyjnych, niska jakość niektórych ustaw oraz brak skutecznych konsultacji publicznych utrzymuje się niepewność wśród przedsiębiorstw. (str. 51).*

Nowe prawo zamówień publicznych i ich elektroniczna (MPiT/UZP, MC)

Jednym z priorytetów polityki gospodarczej rządu, określonym w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, jest zwiększenie efektywności zamówień publicznych. Służyć temu będzie nowa ustawa – Prawo zamówień publicznych. Projekt wprowadza zasadę efektywności rozumianą jako najlepszy stosunek kosztów realizacji zamówienia w stosunku do uzyskanych z niego efektów. W projekcie nowej ustawy znajdują się też rozwiązania zmierzające do obniżenia kosztów administracyjnych w systemie zamówień publicznych, m.in. przez zmniejszenie liczby przetargów nieograniczonych na korzyść innych trybów, przede wszystkim negocjacyjnych. Zwiększeniu jakości zamówień służyć będzie położenie większego nacisku na etapy postępowania inne niż sama procedura wyboru – w tym zaplanowanie i przygotowanie zamówienia, a także jego realizację i ewaluację. Oczekuje się, że nowa ustawa umożliwi większy udział sektora MŚP w ich realizacji, a także zwiększy ogólne zainteresowanie potencjalnych wykonawców ubieganiem się o zamówienia publiczne.

Zakładana jest pełna elektroniczna zamawiania zamówień publicznych powyżej progów niższych niż wymagane przez prawo unijne. W tym celu tworzona jest obecnie przez Ministerstwo Cyfryzacji platforma e-Zamówienia. Będzie to efektywny, spełniający potrzeby i oczekiwania interesariuszy, zelektronizowany system udzielania zamówień publicznych. Oferowane na platformie e-usługi ułatwią i skrócą postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zarówno dla zamawiających – w dużym zakresie jest to głównie administracja publiczna – jak i dla wykonawców. Platforma ułatwi dostęp do informacji o postępowaniach o udzielenie zamówienia oraz pozwoli ograniczyć czas i koszty przygotowania odpowiednich dokumentów i sprawozdawczości. Platforma e-Zamówienia przyczyni się również do usprawnienia działania organów kontroli w obszarze zamówień publicznych.

Dodatkowym elementem cyfryzacji zamówień publicznych, na etapie ich realizacji, będzie Platforma pośrednicząca elektronicznego fakturowania dla sfery finansów publicznych (PEF), tworzona obecnie przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Celem tego projektu jest wdrożenie obowiązkowego odbioru ustrukturyzowanych faktur elektronicznych przez administrację publiczną. Obowiązek taki wynika z Dyrektywy 2014/55/UE o elektronicznym fakturowaniu w dostawach publicznych, wdrożonej do prawa polskiego ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym. Ustawa w pełni wchodzi w życie 18 kwietnia 2019 r. i z tym dniem rozpoczyna się funkcjonowanie Platformy PEF. Uruchomienie PEF w wypadku zamówień publicznych nie tylko stworzy warunki dla transparentności wydatkowania środków publicznych na rynku krajowym, ale też ułatwi uczestnictwo polskich przedsiębiorców w zamówieniach publicznych innych państw członkowskich UE.

Projekt ustawy – Prawo zamówień publicznych zawiera również ramy prawne dla ustanowienia i realizacji polityki zakupowej państwa, która powinna stanowić impuls rozwojowy dla innowacyjności i realizacji celów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Polityka zakupowa państwa będzie

dokumentem kierunkowym na poziomie strategicznym o charakterze „miękkich” wytycznych i meta-zasad, uzupełniającym ustawę Prawo zamówień publicznych i wyznaczającym najważniejsze zasady prowadzenia zakupów w sektorze publicznym. Dzięki temu zamówienia publiczne będą mogły być w sposób systematyczny wykorzystane jako narzędzie do realizacji strategii przemysłowej, cyfryzacji, wdrażania innowacyjnych technologii w gospodarce, obniżenia zasobochłonności czy zmniejszenia oddziaływania na otoczenie. Służyć temu będą takie zasady polityki zakupowej, jak: państwo jako wymagający klient, preferencje dla rozwiązań innowacyjnych i ekologicznych, ułatwienie dostępu dla MŚP, spójność z celami rozwojowymi państwa, cyfryzacja na każdym etapie, profesjonalizm zamawiających, społeczna i gospodarcza odpowiedzialność zamawiających, grupowanie zakupów, a także unikanie uzależnienia od jednego dostawcy.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **II kwartał 2019 r.** ²⁰
- Rozpoczęcie funkcjonowania Platformy PEF – **II kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Realizacja zadań wynikających z ustawy nie spowoduje zwiększenia obciążeń budżetu państwa. Koszty nowych zadań związanych z prowadzeniem postępowań koncyliacyjnych zostaną pokryte z opłat od wniosków o te postępowania. Całkowity koszt projektu budowy Platformy e-Zamówienia w okresie 2017-2020 to 16,1 mln zł, z czego środki unijne wynoszą 13,6 mln zł. Fundusze przeznaczone z budżetu państwa to 2,4 mln zł. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na funkcjonowanie PEF ustalono w ustawie w wysokości 1,73 mln zł dla 2019 r. i po 2,85 mln zł dla lat następnych.

Ograniczenie zatorów płatniczych (MPiT)

Przygotowano projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (UD 429). Celem projektu jest zredukowanie zatorów płatniczych, w tym w szczególności zatorów występujących w relacjach asymetrycznych (na linii duże przedsiębiorstwo – MŚP). Problem przeterminowanych należności dotyka między 80% a 90% firm w Polsce, przy czym aż 1/3 przedsiębiorców ma problem z uzyskaniem w terminie zapłaty ponad 1/3 swoich należności. W projekcie za priorytet uznano stworzenie skutecznych instrumentów ochrony wierzycieli. Poza zmianami przewidującymi rozwiązania o charakterze cywilnoprawnym – takimi, jak maksymalne ustawowe terminy zapłaty niepodlegające przedłużeniu w relacjach asymetrycznych oraz w transakcjach, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny (inny niż podmiot leczniczy), podwyższenie odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych (choć nie w relacjach, gdzie dłużnikiem jest podmiot leczniczy), czy pewne uproszczenia dla przedsiębiorców w sądowej procedurze cywilnej – proponuje się równoległe zmiany innych ustaw o charakterze administracyjnoprawnym. W tym drugim zakresie przewiduje się m.in. publikowanie corocznego sprawozdania o stosowanych praktykach płatniczych przez dużych przedsiębiorców, wprowadzenie w podatkach dochodowych tzw. ulgi na złe długi, czy też ustanowienie kar administracyjnych dla firm generujących zatory płatnicze, które będzie nakładał Prezes UOKiK. Propozycje te są o tyle uzasadnione, że w wielu przypadkach instrumenty cywilnoprawne mogą się okazać niewystarczające dla osiągnięcia celu projektu.

W projekcie zaproponowano m.in. zmiany następujących ustaw:

- Kodeks postępowania cywilnego (wprowadzenie uproszczonej procedury zabezpieczającej w sprawach o roszczenia pieniężne z tytułu transakcji handlowych),
- ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych (wprowadzenie tzw. ulgi na złe długi),
- ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych (wprowadzenie tzw. ulgi na złe długi),

²⁰ Wejście w życie ustawy nastąpi 1 stycznia 2021 r. czyli poza ramami czasowymi KPR.

- ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (uzupełnienie katalogu czynów nieuczciwej konkurencji o działanie polegające na „nieuzasadnionym wydłużaniu terminów zapłaty za dostarczone produkty lub wykonane usługi”),
- ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (uwzględnienie tzw. złych długów),
- ustawa o finansach publicznych (dodanie przepisów, zgodnie z którymi dysponent części budżetowej lub dysponent państwowego funduszu celowego może wyrazić zgodę na niedochodzenie rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty, jeżeli jej kwota jest równa lub wyższa od świadczenia pieniężnego stanowiącego wynagrodzenie z tytułu dostawy towaru lub wykonania usługi),
- ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (m.in. podwyższenie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, skrócenie do 30 dni terminów zapłaty w transakcjach, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, skrócenie do 60 dni terminów zapłaty w transakcjach „asymetrycznych” B2B, automatyczne zastosowanie terminu ustawowego w przypadku niezgodności postanowień umowy ustalających termin zapłaty z przepisami ustawy, zróżnicowanie kwoty rekompensaty w zależności od wysokości wynagrodzenia, doprecyzowanie katalogu praktyk płatniczych rażąco nieuczciwych wobec wierzyciela, publikacja danych o praktykach płatniczych największych dłużników).

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **II kwartał 2019 r.**
- Prace legislacyjne w Sejmie i Senacie – **II kwartał 2019 r.**
- Wejście ustawy w życie – **1 stycznia 2020 r.**

Skutki finansowe

Proponowane w projekcie rozwiązania spowodują przede wszystkim wzrost łącznych wydatków budżetowych UOKiK o około 16 mln zł rocznie. Wzrost ten wynika z nowego zadania nałożonego na Prezesa UOKiK, tj. prowadzenia postępowań w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.

Nowa Ordynacja podatkowa (MF)

Działania podejmowane w latach 2018-2019 mają na celu przeprowadzenie prac legislacyjnych nad dwoma projektami ustaw opracowanych przez Komisję Kodyfikacyjną Ogólnego Prawa Podatkowego, tj. projektu ustawy – Ordynacja podatkowa oraz projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Ordynacja podatkowa oraz ustawę o Rzeczniku Praw Podatnika. Obecnie realizowany jest etap rządowy procesu legislacyjnego (projekty ww. ustaw są na etapie rozpatrywania przez Stały Komitet Rady Ministrów).

Celem zmian legislacyjnych jest:

- zapewnienie ochrony praw podatnika w jego relacjach z organami podatkowymi,
- zwiększenie efektywności i skuteczności poboru podatków.

Projektowane zmiany zakładają:

- uproszczenie postępowań podatkowych w sprawach mniej skomplikowanych,
- upowszechnienie stosowania komunikacji elektronicznej,
- ujednoczenie zasad i mniej sformalizowane prowadzenie kontroli podatkowej,
- wprowadzenie prostszej procedury dochodzenia nadpłat i zwrotów podatku.

Harmonogram

- Przyjęcie projektów ustaw przez Sejm i Senat – II kwartał 2019 r.
- Wejście w życie ustawy – I kwartał 2020 r.

Skutki finansowe

W 2019 r. realizowane będą poszczególne etapy procesu legislacyjnego bez skutków dla sektora finansów publicznych.

Reforma systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego w ramach uproszczenia procesu inwestycyjno-budowlanego (MliR)

Reforma systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju kraju przy zachowaniu ładu przestrzennego i uwzględnieniu interesu publicznego, a także uproszczenie procesu inwestycyjnego i zwiększenie skuteczności planowania przestrzennego. Kompleksowa reforma ma zapobiegać chaotycznej suburbanizacji i dewastacji przestrzeni, przywracać racjonalność procesów gospodarowania przestrzenią, jednocześnie ustanawiając silne podstawy dla sprawnej realizacji procesów inwestycyjno-budowlanych, zapewniając inwestorom stabilność warunków inwestowania. Zaproponowane regulacje poprawią funkcjonowanie planowania przestrzennego, by w efekcie osiągnąć racjonalizację wydatków publicznych na rozwój i późniejszą eksploatację infrastruktury.

W 2018 r. prowadzono prace nad reformą procesu inwestycyjno-budowlanego oraz systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego. W ich wyniku powstały między innymi propozycje założeń reformy systemu planowania przestrzennego. W bieżącym roku prace nad projektem ustawy będą intensywnie kontynuowane.

Harmonogram

- Uzgodnienia międzyresortowe projektu ustawy – II/III kwartał 2019 r.
- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – II/III kwartał 2019 r.
- Zakładane wejście w życie ustawy – IV kwartał 2019 r.

Skutki finansowe

Na obecnym etapie prac niemożliwe do określenia.

Usprawnienie postępowań w sprawach gospodarczych (MS)

W ramach poprawy sprawności postępowań sądowych w sprawach gospodarczych, przyczyniających się jednocześnie do zwiększenia szeroko rozumianego bezpieczeństwa biznesu, w przyjętym 19 grudnia 2018 r. przez Radę Ministrów projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, projektowane są zmiany dotyczące postępowań gospodarczych. Głównymi rozwiązaniami tej części projektu ustawy są: wprowadzenie fazy postępowania przygotowawczego; przywrócenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych, z jednoczesnym wprowadzeniem większego rygoryzmu procesowego oraz ograniczenia przedmiotowego i podmiotowego takich postępowań oraz wprowadzenie rozwiązań zapobiegających tzw. „nadużyciu prawa procesowego” przez stronę zмирzającą do przewlekania postępowania. Ponadto, w projekcie przewiduje się:

- przeniesienie czynności związanych z tzw. postępowaniem międzyinstancyjnym (badanie dopuszczalności, braków formalnych i fiskalnych apelacji) do sądu drugiej instancji i wprowadzenie zasady ponownego rozpoznania sprawy (po uchyleniu orzeczenia przez sąd drugiej instancji) przez ten sam skład sądu, który wydał orzeczenie;

- wprowadzenie systemu zażaleń „poziomych”, rozpoznawanych przez inny skład sądu niż ten, który wydał zaskarżone orzeczenie w przypadku niektórych kategorii orzeczeń (w szczególności w kwestiach wpadkowych i niekończących postępowania);
- wprowadzenie zasady wydawania postanowień zaskarżalnych na posiedzeniu niejawnym i uzasadniania ich jedynie na wniosek strony;
- modyfikacje elektronicznego postępowania upominawczego;
- poszerzenie kompetencji referendarzy sądowych;
- wzmocnienie pozycji konsumentów oraz ułatwienie innym podmiotom dochodzenia roszczeń przez uniemożliwienie korzystania z właściwości przemiennej w sprawach przeciwko konsumentom (np. wytoczenia powództwa przed sąd właściwy miejscowo dla przedsiębiorcy) oraz przez wprowadzenie możliwości wytoczenia powództwa przeciwko Skarbowi Państwa przed sąd właściwy według miejsca zamieszkania powoda.

Harmonogram

- Prace legislacyjne w Sejmie i Senacie – **II kwartał 2019 r.**
- Wejście ustawy w życie – po **upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.**

Skutki finansowe

Zaprojektowane rozwiązania mogą wpłynąć na wysokość wydatków i dochodów budżetu państwa w części 15 sądy powszechne. Reforma nie zakłada zmian organizacyjnych w sądach powszechnych, które mogłyby skutkować powstaniem dodatkowych kosztów. Nawet jeżeli niektóre z proponowanych rozwiązań mogą spowodować konieczność dokonania dodatkowych wydatków, to realizacja zadań powinna nastąpić w ramach dotychczas posiadanych środków w sądownictwie powszechnym bez potrzeby zwiększenia wydatków z tego tytułu w roku wejścia w życie regulacji i w latach następnych.

Odnosząc się do dochodów, w wyniku projektowanej zmiany łączne wpływy do budżetu państwa z tytułu kosztów postępowania cywilnego mogą wzrosnąć o ok. 309,3 mln zł i wynieść ok. 577,8 mln zł, wobec 268 mln zł obecnie.

Zmiana prawa upadłościowego w stosunku do osób fizycznych (MS)

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i niektórych innych ustaw zawiera propozycje przepisów umożliwiających zawarcie osobom układu z wierzycielami, przy wykorzystaniu procedury o zatwierdzenie układu, przewidzianej w ustawie – Prawo restrukturyzacyjne i zarezerwowanej obecnie wyłącznie dla przedsiębiorców. Projekt przewiduje, że sąd będzie mógł wstrzymać na okres do 5 miesięcy rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu ustalenia, czy nie jest możliwe zawarcie układu z wierzycielami.

Rozwiązanie to powinno pozwolić dłużnikowi zachować składniki swojego majątku, pominąć egzekucję indywidualną lub upadłościową i zrestrukturyzować swe długi przy współpracy z doradcą restrukturyzacyjnym i po zatwierdzeniu układu przez sąd. Jeśli zawarcie układu okaże się niemożliwe, pozostaje droga upadłości konsumenckiej. Ma to być rozwiązanie dedykowane wszystkim tym osobom, które posiadając dochody na poziomie średniej krajowej lub większe, popadły w stan zadłużenia uniemożliwiający normalne funkcjonowanie.

Proponuje się wyłączenie badania umyślności i rażącego niedbalstwa przy ogłaszaniu upadłości konsumenckiej. Badanie przyczyn niewypłacalności przesuwane jest na etap ustalania planu spłaty, ewentualnie decyzji o umorzeniu bez ustalania planu spłaty. Konsekwencją niewłaściwego zachowania przed niewypłacalnością nie jest niemożliwość ogłoszenia upadłości, ale wydłużenie planu spłaty o okres od 4 do 7 lat. Rozważane są zmiany w projekcie pozwalające na odmowę

oddłużenia dłużnika, który do stanu niewypłacalności doprowadził celowo. Proponowane rozwiązania mają przyspieszyć fazę sądową postępowań związanych z niewypłacalnością osób fizycznych, w tym przede wszystkim osób nieprowadzących działalności gospodarczej. Możliwe też będzie zmniejszenie liczby postępowań upadłościowych w przypadkach, gdy dłużnicy posiadają stałe dochody i będą mogli skorzystać z postępowania o zatwierdzenie układu, gdzie rola sądu ogranicza się do orzeczenia w przedmiocie zatwierdzenia układu.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **II kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Skutki finansowe zostaną przedstawione na późniejszym etapie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i niektórych innych ustaw. Realizacja zadań wynikających z wprowadzenia ustawy nie spowoduje zwiększenia poziomu wydatków z budżetu państwa.

Wsparcie obrotu bezgotówkowego (MPiT)

Działanie ma na celu upowszechnienie stosowania płatności bezgotówkowych i zastąpienie części transakcji gotówkowych transakcjami bezgotówkowymi (również z użyciem innowacyjnych instrumentów i usług płatniczych, płatności mobilnych i zbliżeniowych, przelewów elektronicznych itp.) oraz zagwarantowanie konsumentom prawa do płatności bezgotówkowych w punktach handlowo-usługowych. Działanie zakłada osiągnięcie tego celu w odniesieniu zarówno do sektora prywatnego, jak i publicznego.

W ostatnich latach obrót bezgotówkowy w Polsce rozwijał się dynamicznie, a korzystanie z rachunków płatniczych oraz bezgotówkowych instrumentów płatniczych do regulowania codziennych płatności stało się coraz powszechniejsze. W dużym stopniu przyczyniły się do tego dedykowane programy realizowane obecnie przez Fundację Polska Bezgotówkowa (*patrz zał. 1*). Pomimo to dystans, jaki dzieli nasz rynek od poziomu rozwoju obrotu bezgotówkowego w innych krajach Unii Europejskiej, jest nadal bardzo znaczny. Z tego powodu Polska gospodarka traci rocznie kilkanaście miliardów zł.

By wesprzeć rozwój obrotu bezgotówkowego przez odpowiednie regulacje, MPiT przygotowało projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem płatności bezgotówkowych. Projekt zakłada wprowadzenie obowiązku akceptacji płatności bezgotówkowych w administracji publicznej (modyfikacja ustaw ordynacja podatkowa i o opłacie skarbowej) oraz wśród przedsiębiorców. W szczególności projekt jest skierowany do branż najbardziej narażonych na wejście do szarej strefy oraz do branż, w których obecnie możliwość akceptacji innego instrumentu płatniczego (poza gotówką) jest ograniczona.

Przewiduje się, że projekt ustawy będzie miał pozytywny wpływ na działalność mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorców. Projektowane przepisy powinny przełożyć się na większe przychody przedsiębiorców, powiększenie puli klientów preferujących płatności z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych, w tym rozwiązań innowacyjnych, szybkie i bezpieczne realizowanie płatności. Dodatkowo nowe przepisy powinny umożliwić firmom wygenerowanie oszczędności kosztu i czasu. Przewiduje się redukcję czasu spędzonego przez pracowników na rozliczaniu gotówki i konieczności przewozu utargu do banku. To samo może dotyczyć użycia elektronicznych instrumentów płatniczych w odniesieniu do opłat i należności wobec organów podatkowych i egzekucyjnych. Skorzystają również obywatele, którzy będą mogli dokonywać płatności bezgotówkowych w instytucjach administracji publicznej, co przełoży się na szybsze i łatwiejsze załatwienie sprawy w urzędzie.

Ze względu na specyfikę płatności bezgotówkowych (pozostawianie śladu w systemie bankowym), mogą one posłużyć jako jedno z narzędzi do zwalczania szarej strefy. Płatności gotówkowe,

w przeciwieństwie do bezgotówkowych, nie pozostawiają śladu, umożliwiając ukrycie transakcji. Zwiększenie obrotu bezgotówkowego powinno przyczynić się zatem do ograniczenia szarej strefy w gospodarce i – w efekcie – do zwiększenia dochodów sektora finansów publicznych oraz poprawy sytuacji konkurencyjnej uczciwych przedsiębiorstw.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **II kwartał 2019 r.**
- Wejście w życie ustawy – **do IV kwartału 2019 r.**

Skutki finansowe

Realizacja projektu nie pociąga za sobą skutków finansowych z budżetu państwa.

e-Doręczenia (MC)

Wprowadzenie usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, pozwalającej na doręczenia korespondencji ze skutkiem prawnym równoważnym do tradycyjnego doręczenia korespondencji realizowanego obecnie odpowie na potrzeby interesariuszy projektu i otworzy perspektywę na zwiększenie liczby osób kontaktujących się elektronicznie z podmiotami publicznymi. Kluczowe dla projektu jest zdefiniowanie zasad korzystania z publicznej usługi e-Doręczenia i publicznej usługi hybrydowej wraz z umocowaniem ich w przepisach prawa, tak by móc wykorzystywać je w komunikacji pomiędzy stronami jako metodę prawnie skuteczną na równi z wystaniem tradycyjnego listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub doręczeniem osobistym.

e-Doręczenia będzie można zaimplementować w każdy proces administracyjny wymagający doręczenia lub stosować bezpośrednio zamiast przesyłki poleconej na papierze. Umożliwi to zaufanym dostawcom wystawianie dowodów wysłania i odbioru przesyłek zgodnie z eIDAS – regulacjami dotyczącymi podpisów elektronicznych – oraz dostęp do e-skrzynki, w której będzie można trzymać wysłane i odebrane przesyłki lub pobrać je (wraz z dowodami doręczeń) do zewnętrznego systemu. Tradycyjny proces obsługi listu poleconego lub pisma urzędowego za potwierdzeniem odbioru generuje dla podmiotów publicznych trudne do oszacowania dodatkowe koszty, na które składają się koszty wydruku, zapewnienie obsługi korespondencji oraz przechowywania wysyłanej i otrzymanej dokumentacji.

Wprowadzenie publicznej usługi - e-Doręczenia - pozwoli na obniżenie kosztów stałych podmiotów publicznych generowanych w procesie obsługi korespondencji, jednocześnie przyspieszając proces załatwiania spraw. Z danych wyznaczonego operatora pocztowego (oszacowanych przez niego na podstawie zawartych umów z podmiotami publicznymi, dotyczących nadań przesyłek rejestrowanych z potwierdzeniem odbioru w 2017 r.) wynika, iż podmioty publiczne i sądy w 2017 r. poniosły z tego tytułu koszty w wysokości ponad 500 mln zł. Usługi publiczne w formie cyfrowej powinny stanowić domyślną formę komunikacji obywateli i przedsiębiorców z administracją, będąc nie tylko formą generującą oszczędności budżetowe, ale też wygodną alternatywą dla tradycyjnej formy papierowej.

Z e-Doręczeń będzie mógł skorzystać zarówno obywatel, jak i przedsiębiorca, którzy z dniem złożenia Deklaracji Cyfrowości (zapisanej w rejestrach państwowych) będą mogli wymagać od podmiotów sektora publicznego komunikacji w postaci elektronicznej. Do zakresu projektu została włączona usługa pocztowej przesyłki hybrydowej, aby umożliwić komunikację podmiotów publicznych z osobami wykluczonymi cyfrowo. Dzięki temu przesyłka hybrydowa pozostawi możliwość nadania i odbioru korespondencji w postaci przesyłek pocztowych (przy zachowaniu cyfryzacji korespondencji w podmiotach publicznych), w sytuacji gdy podmiot nie może skorzystać z elektronicznej formy realizacji korespondencji.

Proponowane rozwiązanie zapewni również dostęp do transgranicznej wymiany danych w ramach kwalifikowanych usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego z adresatami z obszaru UE.

Ujednoczenie zasad komunikacji powinno także zachęcić dostawców komercyjnych do oferowania kwalifikowanej usługi doręczenia elektronicznego.

Przygotowanie podstawy prawnej dla e-Doręczeń jest przedmiotem przygotowanego przez Ministra Cyfryzacji Projektu ustawy o elektronicznej doręczeń oraz zmianie niektórych innych ustaw.

Harmonogram

- Zabezpieczenie źródła finansowania projektu z PO Polska Cyfrowa – **II kwartał 2019 r.**
- Przygotowanie standardu e-Doręczeń – **II kwartał 2019 r.**
- Gotowe e-Doręczenia – testy pilotażowe – **IV kwartał 2019 r.**
- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **III kwartał 2019 r.**²¹

Skutki finansowe

Proponowane w projekcie rozwiązanie pozwoli na oszczędność podmiotów publicznych z tytułu opłaty za korespondencję. Szacuje się, że w 2025 r. przy zakładanym wolumenie przesyłek rejestrowanych z potwierdzeniem odbioru na poziomie 119 mln szt. oraz współczynnika deklaracji cyfrowości obywateli i podmiotów niepublicznych na poziomie 30%, roczne oszczędności podmiotów publicznych wyniosą ponad 160 mln zł. W przypadku przesyłki elektronicznej nie wystąpią również ponoszone obecnie koszty związane z wykonywaniem czynności kancelaryjnych, w szczególności koszty wydruku oraz koszty czasu pracy poświęconej obsłudze przesyłki w postaci papierowej. Oszczędności z tytułu nieponiesienia tych kosztów, zakładając wcześniejszy roczny wolumen przesyłek, wyniosą około 610 mln zł.

Ramka 2: Kluczowe projekty przyczyniające się do rozwoju e-usług w sektorze zdrowia (MZ)

Celem poprawy jakości i efektywności usług medycznych oraz wydatków państwa na ochronę zdrowia podjęto następujące działania z zakresu informatyzacji publicznej ochrony zdrowia:

Projekt „e-krew - Informatyzacja publicznej służby krwi oraz rozwój nadzoru nad krwiolecznictwem”

Celem projektu jest wsparcie publicznej służby krwi oraz nadzoru nad krwiolecznictwem w optymalnym wykorzystaniu zasobów krwi i jej składników poprzez zastosowanie nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych poprawiających jakość usług medycznych świadczonych dla społeczeństwa, w szczególności przez zapewnienie dostępu do nowych usług elektronicznych. Podjęte prace zwiększą liczbę dawców i donacji krwi w wyniku ograniczenia czynności administracyjnych związanych z oddawaniem krwi oraz pozwolą na dostosowanie liczby i rodzajów donacji do prognozowanego zapotrzebowania na krew i jej składniki. Projekt wpisuje się w Działanie 2.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, gdzie planowane do wprowadzenia usługi elektroniczne zwiększą dostępność świadczeń dla obywateli, a także ich jakość oraz efektywność. Realizacja przedmiotowego projektu przyczyni się też do niwelowania zidentyfikowanych w Europejskiej Agencji Cyfrowej problemów, poprawiając jakość świadczonych usług medycznych w skali ogólnokrajowej, a w przyszłości pozwoli na ograniczenie kosztów leczenia pacjenta poprzez lepszy dostęp do krwi i jej składników.

Zakończenie prac w ramach powyższego projektu, zakładającego udostępnienie środowiska produkcyjnego usług dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz dla dawców i kandydatów na dawców, nastąpi w II kwartale 2021 r.

Projekt „Wprowadzenie nowoczesnych e-usług w podmiotach leczniczych nadzorowanych przez Ministra Zdrowia”

Główne cele projektu to rozbudowa systemów elektronicznej dokumentacji medycznej (EDM),

²¹ Wejście w życie nastąpi w III kwartale 2020 r. czyli poza ramami czasowymi KPR.

poprawiająca dostępność do danych medycznych oraz dostosowująca działalność podmiotów medycznych do zmieniających się przepisów prawa. Projekt ma również na celu wzrost efektywności przebiegu procesów leczniczych poprzez wdrożenie e-usług dla pacjentów podmiotów leczniczych podległych i nadzorowanych przez Ministra Zdrowia, tj. przetwarzanie i wymiana EDM mającej na celu prowadzenie i wymianę elektronicznej dokumentacji medycznej oraz zapewnienie interoperacyjności i kompatybilności systemów do prowadzenia elektronicznej dokumentacji medycznej. To również e-Zlecenie zwiększające elastyczność procesów leczniczych i biznesowych poprzez umożliwienie jednostce zlecenia podmiotom zewnętrznym działań, które do tej pory były niemożliwe do realizacji przez tę jednostkę, e-Rejestracja umożliwiająca pacjentowi elektroniczną rezerwację terminu realizacji wybranej usługi medycznej, udostępnianej przez podmioty lecznicze uczestniczące w projekcie oraz e-Analizy udostępniające funkcjonalności umożliwiające przygotowanie zestawień danych, które pozwolą na analizy pod kątem finansowym, jakościowym, organizacyjnym, w szczególności analiz porównawczych pozwalających na odniesienie wyników osiągniętych przez jednostki do wyników innych podmiotów leczniczych.

Powyższy projekt będzie dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020. Rozliczenie i zakończenie projektu planowane jest w III kwartale 2021 r.

Projekt „Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania zasobów cyfrowych o zdarzeniach medycznych (P1)”

Projekt obejmuje swoim zakresem m. in.: obsługę elektronicznych recept (e-recepty), obsługę elektronicznych skierowań (e-skierowanie), obsługę zdarzeń medycznych, wymianę EDM, Internetowe Konto Pacjenta oraz Aplikację Usługodawców i Aptek;

W efekcie realizacji projektu możliwe będzie osiągnięcie:

- Poprawy jakości obsługi pacjentów poprzez umożliwienie Usługobiorcy wglądu do informacji o jego zdarzeniach medycznych.
- Planowanie opieki zdrowotnej poprzez udostępnienie administracji publicznej informacji niezbędnych do efektywnego planowania opieki zdrowotnej.
- Zapewnienie interoperacyjności z europejskimi platformami elektronicznymi w zakresie ochrony zdrowia – udostępnianie zasobów cyfrowych o zdarzeniach medycznych.
- Zapewnienie wiarygodnych danych o zdarzeniach medycznych niezależnie od źródła ich finansowania.

Umożliwienie integracji z innymi systemami IT wykorzystywanymi wewnątrz podmiotów zapewniającymi dane dla usług projektu.

Zakończenie projektu P1 nastąpi w II kwartale 2020 r.

4.3 Ochrona zdrowia

Fragment Sprawozdania krajowego Polska 2019: *Chociaż podjęto już pierwsze kroki, do tej pory nie odnotowano żadnych postępów w zakresie poprawy jakości powietrza. Zanieczyszczenie powietrza pozostaje poważnym problemem zdrowotnym, szczególnie w kilku miastach na południu Polski.*

Czyste powietrze (MŚ, MPiT, ME)

Celem działania w zakresie czystego powietrza jest kompleksowa poprawa jakości powietrza do stanu niepowodującego większego narażenia zdrowia oraz środowiska, zgodnego z prawodawstwem unijnym, a w dalszej perspektywie z wytycznymi WHO, a także wzrost świadomości społecznej w zakresie negatywnego wpływu zanieczyszczenia powietrza na ludzkie zdrowie. W części sprawozdawczej (załącznik nr 1) znajduje się opis zrealizowanych do tej pory działań w zakresie programu „Czyste powietrze”, ujętego w poprzedniej aktualizacji KPR. Obecnie toczą się dalsze prace w zakresie poprawy niskiej jakości powietrza w Polsce.

Ministerstwo Środowiska przygotowuje nowelizację ustawy Prawo Ochrony Środowiska (art. 91 oraz art. 84), w wyniku realizacji ogłoszonego 22 lutego 2018 r. wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) przeciwko Polsce w związku z wniesieniem skargi przez Komisję Europejską w zakresie utrzymujących się od lat przekroczeń norm jakości powietrza dla pyłu drobnego PM10. W projekcie ustawy wprowadzone zostaną zmiany polegające na doprecyzowaniu przepisów w zakresie prowadzonych przez Inspekcję Ochrony Środowiska kontroli, terminowości przygotowywania programów ochrony powietrza oraz programów działań krótkoterminowych, a także sankcji finansowych za niezrealizowanie tych zadań. Ponadto Ministerstwo Środowiska prowadzi prace nad zmianą rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. poz. 1028). Określony zostanie nowy, szczegółowy zakres przedmiotowy programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, jak również sprawozdań z realizacji tych programów oraz planów, do wykonania których zobligowane są zarządy województw.

11 lutego 2019 r. weszła w życie przygotowana przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii nowelizacja ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów, której celem jest poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz przetestowania programu termomodernizacji budynków jednorodzinnych należących do osób ubogich energetycznie. W bieżącym roku rozpocznie się zawieranie porozumień z gminami na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych. W ramach współfinansowania w przypadku gmin do 100 tys. mieszkańców, gmina ma zobowiązać się do zabezpieczenia w swoim budżecie 30% kosztów realizacji porozumienia, pozostałe koszty będą zapewnione przez Fundusz Termomodernizacji i Remontów.

Ministerstwo Energii przeprowadzi ocenę funkcjonowania rynku ciepła w Polsce wraz z oceną potencjału oraz przygotowaniem rekomendacji w zakresie strategii rozwoju obszaru rynku ciepła, w tym w szczególności w kontekście dostosowania do wymogów implementowanego prawa unijnego, a także zaproponuje zmiany w przepisach bądź kierunki tych zmian, umożliwiające realizację wyznaczonych celów w zakresie zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku ciepła w Polsce.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej we wrześniu 2018 roku uruchomił nabór wniosków w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze. Celem programu jest zwiększenie efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych oraz zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez

jednorodzinne budynki mieszkalne poprzez wymianę starych, nieefektywnych urządzeń grzewczych na paliwa stałe oraz przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji budynków. Program skierowany jest do właścicieli domów jednorodzinnych. Realizacja przedsięwzięcia jest finansowana w formie dotacji i/lub pożyczki, przy uwzględnieniu dochodów gospodarstwa domowego. Program będzie realizowany do 2029 roku a łączny budżet na ten okres wynosi 103 mld złotych. Źródłami finansowania Programu Priorytetowego Czyste Powietrze są środki krajowe, będące w dyspozycji NFOŚiGW i wfośigw, a w następnej perspektywie finansowej planuje się dodatkowe zaangażowanie środków Unii Europejskiej.

Harmonogram

- Wejście w życie ustawy o zmianie ustawy Prawo Ochrony Środowiska – **II/III kwartał 2019 r.**
- Wejście w życie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych – **II/III kwartał 2019 r.**
- Rozpoczęcie zawierania porozumień z gminami na realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych – **II kwartał 2019 r.**
- Przygotowanie oceny funkcjonowania rynku ciepła w Polsce – **IV kwartał 2019 r. / I kwartał 2020 r.**

Skutki finansowe

Zmiany legislacyjne przygotowywane przez Ministerstwo Środowiska nie będą powodowały skutków finansowych dla budżetu państwa.

W przypadku wydatków związanych z realizacją przedsięwzięć niskoemisyjnych przez gminy, roczne wydatki będą wynosić 128,57 mln zł w latach 2019 i 2020. Na kwoty te będzie składać się wkład Funduszu Termomodernizacji i Remontów w wysokości 90 mln zł rocznie oraz wkład jednostek samorządu terytorialnego – 38,57 mln zł rocznie.

Rekomendacje w zakresie strategii rozwoju obszaru rynku ciepła przygotowywane przez Ministerstwo Energii nie będą powodowały skutków finansowych dla budżetu państwa.

W długim horyzoncie czasowym realizacja działań w zakresie programu „Czyste powietrze” będzie miała pozytywny wpływ na budżet państwa – przez ograniczenie chorób układu oddechowego, co jest bezpośrednio związane ze zmniejszeniem wydatków służby zdrowia w tym zakresie.

Fragment Sprawozdania krajowego Polska 2019: Wyniki w zakresie zdrowia nadal się poprawiają, ale pozostają poniżej średniej UE (...). Poprawa wydajności i koordynacji opieki zdrowotnej pozostają priorytetami.

Zmiana modelu organizacyjnego opieki onkologicznej w Polsce (MZ)

Nowotwory złośliwe stanowią istotny i narastający problem zdrowotny, społeczny i ekonomiczny polskiego społeczeństwa. Skalę tego problemu określa liczba nowych zachorowań (163,3 tys.), zgonów (100,6 tys.) i ponad 999 tys. osób żyjących z chorobą nowotworową na początku drugiej dekady XXI wieku. Niestety wyniki leczenia onkologicznego w Polsce nadal odbiegają o 10-12 punktów procentowych od rezultatów obserwowanych w innych krajach europejskich. Prognozuje się, że do 2025 r. liczba zachorowań na nowotwory złośliwe wzrośnie o około 25 tys.

Podkreślenia wymaga fakt, że nadal nie osiągnięto poprawy w obszarach determinujących skuteczność leczenia onkologicznego, m. in. wykrycia choroby w możliwie wczesnym jej stadium, postawienia możliwie szybkiego i precyzyjnego rozpoznania, a w konsekwencji zastosowania optymalnych procedur terapeutycznych o kompleksowym charakterze i odpowiedniej jakości.

Wskutek niezwykle rozproszonej struktury, wydatki bezpośrednie przeznaczone na opiekę onkologiczną są niewłaściwie alokowane. Rosną również koszty pośrednie, które często kilkukrotnie przewyższają bezpośrednie wydatki NFZ na leczenie.

Mając powyższe na uwadze, podjęte zostały działania mające na celu zmianę systemu opieki onkologicznej.

Pierwszym etapem wprowadzanych zmian modelu organizacji opieki onkologicznej jest pilotaż sieci onkologicznej. Celem pilotażu jest przetestowanie rozwiązań w zakresie zmian w opiece onkologicznej. Zakłada się, że przygotowywany nowy system przyczyni się do zwiększenia dostępności do opieki onkologicznej i usprawnienia koordynacji pacjenta w systemie. 13 grudnia 2018 r. zostało podpisane rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie programu pilotażowego opieki nad świadczeniobiorcą w ramach sieci onkologicznej (Dz. U. poz. 2423). W ramach pilotażu testowana i oceniana będzie zasadność oraz skuteczność funkcjonowania modelu opartego na sieci ośrodków onkologicznych.

Program pilotażowy (pierwszy etap) będzie realizowany przez 18 miesięcy od dnia następującego po dniu podpisania przez świadczeniodawców uczestniczących w pilotażu na terenie województw dolnośląskiego i świętokrzyskiego umów o świadczenie usług w ramach pilotażu nowego modelu opieki onkologicznej, tj. od 2 lutego 2019 r. W ramach pilotażu przetestowany zostanie nowy model organizacji opieki onkologicznej. Niezależnie od miejsca zamieszkania, pacjent będzie miał zapewniony ten sam standard leczenia, kompleksową opiekę oraz koordynatora, który poprowadzi go przez cały proces leczenia. Po zakończeniu pierwszego etapu programu pilotażowego planowana jest nowelizacja rozporządzenia w sprawie programu pilotażowego opieki nad świadczeniobiorcą w ramach sieci onkologicznej, mająca na celu wprowadzenie drugiego etapu programu pilotażowego nowego modelu sieci onkologicznej poprzez jego rozszerzenie o kolejne województwa.

Następnie planowane jest przygotowanie i wdrożenie zmian w zakresie opieki hematoonkologicznej poprzez wypracowanie kompleksowej opieki w ramach świadczeń gwarantowanych.

Równoległe z pilotażem prowadzone będą prace mające na celu przygotowanie i wdrożenie ustawy o Krajowej Sieci Onkologicznej. Docelowo dopiero wdrożenie Krajowej Sieci Onkologicznej przyczyni się do uzyskania oczekiwanych efektów, jakimi są poprawa bezpieczeństwa i jakości leczenia onkologicznego, wzrost satysfakcji pacjenta oraz optymalizacja kosztowa opieki onkologicznej.

Zgodnie z założeniami do projektu ww. ustawy w ramach nowej struktury określona zostanie referencyjność jednostek, uwzględniająca wszystkie włączone do sieci podmioty medyczne i odzwierciedlająca stopień wyspecjalizowania oraz zakres przypisanych zadań. Takie zmiany organizacyjne w systemie opieki onkologicznej będą lepiej odpowiadały na potrzeby pacjentów, poprzez zapewnienie koordynowanej opieki, w której chory prowadzony będzie zgodnie z opracowaną na wstępie ścieżką postępowania leczniczego, przygotowaną przez wielodyscyplinarny zespół, z uwzględnieniem ujednoczonych wytycznych diagnostyczno-terapeutycznych. Ponadto nacisk zostanie położony na monitorowanie skuteczności leczenia, co przyczyni się do poprawy jakości opieki onkologicznej.

Założona koncepcja zmiany modelu opieki onkologicznej w Polsce i stworzeniu **koordynowanej i kompleksowej opieki onkologicznej** polega na:

- Stworzeniu sieci ośrodków onkologicznych składających się z funkcjonujących w danym województwie ośrodka koordynującego oraz ośrodków referencyjnych (przez referencyjność należy rozumieć hierarchiczny system organizacji wszystkich onkologicznych podmiotów leczniczych finansowanych ze środków publicznych, uwzględniający potencjał wykonawczy, w szczególności liczbę i kwalifikacje personelu medycznego, wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną oraz możliwości diagnostyczno-terapeutyczne, zapewniające odpowiednią jakość i bezpieczeństwo udzielanych świadczeń). Sieć ma w swoim zamyśle objąć nie tylko centra

- onkologii, ale i inne jednostki oferujące pacjentom wysokiej jakości opiekę medyczną, szczególnie jednostki uniwersyteckie;
- Organizacji działań związanych z opieką nad pacjentem między poszczególnymi ośrodkami funkcjonującymi w sieci;
 - Utworzeniu mechanizmów angażujących sieć ośrodków onkologicznych w opiekę nad pacjentem w celu zapewnienia i ułatwienia odpowiedniego leczenia onkologicznego;
 - Organizacji opieki obejmującej organizację pracy personelu medycznego i innych zasobów potrzebnych do wykonywania wszystkich wymaganych działań związanych z procesem opieki nad pacjentem, w tym obejmujących wymianę informacji pomiędzy uczestnikami odpowiedzialnymi za różne aspekty tej opieki, systemu kryteriów oraz mierników, które dadzą możliwość obiektywnej oceny jakości opieki onkologicznej, organizacji opieki oraz optymalizacji wydatkowanych środków publicznych w obszarze onkologii.

Ostateczne decyzje odnośnie do sieci onkologicznej zapadną po realizacji i analizie programów pilotażowych. Rozwiązania przyjęte w programie pilotażowym zakładają objęcie nowym modelem wszystkich pacjentów, nie tylko z kartą diagnostyki i leczenia onkologicznego (DILLO) występującą w ramach obecnie stosowanej „szybkiej ścieżki” onkologicznej. Ponadto realizacja zabiegów chirurgicznych będzie odbywała się przez ośrodki o największym doświadczeniu, przy jednoczesnym usytuowaniu chemioterapii i radioterapii onkologicznej jak najbliżej pacjenta. Wprowadzona zostanie referencyjność ośrodków w sieci, ponadto wojewódzkie ośrodki koordynujące będą prowadziły onkologiczną infolinię, a ośrodki o wyższej referencyjności będą organizowały konsylia.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów ustawy o Krajowej Sieci Onkologicznej – **IV kwartał 2019 r.**
- Nowelizacja rozporządzenia w sprawie programu pilotażowego opieki nad świadczeniobiorcą w ramach sieci onkologicznej i rozszerzenie programu pilotażowego sieci onkologicznej o kolejne województwa (drugi etap pilotażu) – **III kwartał 2019 r.**
- Wypracowanie świadczeń kompleksowych w zakresie opieki hematoonkologicznej – **IV kwartał 2019 r.**
- Rozpoczęcie prac nad utworzeniem sieci ośrodków onkologicznych – **I kwartał 2020 r.**²²

Skutki finansowe

Proponowane rozwiązania w ramach rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie programu pilotażowego opieki nad świadczeniobiorcą w ramach sieci onkologicznej zostaną sfinansowane ze środków przewidzianych w planie finansowym płatnika publicznego, tj. Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ).

Zabezpieczenie środków w ramach budżetu NFZ nastąpi przez zmianę alokacji środków przeznaczonych na finansowanie świadczeń gwarantowanych określonych w planie finansowym Narodowego Funduszu Zdrowia na lata 2019 – 2020.

Oszacowanie kosztów pilotażu zostało poprzedzone analizą przygotowaną na podstawie realizacji umów z NFZ w ramach pakietu onkologicznego i poza pakietem w 2017 r.

Zgodnie z oceną kosztów wdrożenia i realizacji pilotażu nowego modelu opieki onkologicznej (pierwszy etap pilotażu), realizowanego na terenie województw dolnośląskiego i świętokrzyskiego, zakłada się, że kwota całkowitych kosztów pilotażu wyniesie około 48 mln zł. Przyjmując, że dane są szacunkowe, zakłada się, że koszty wyniosą około 32 mln zł rocznie w 2019 r. i 16 mln w 2020 r.

²² Zakończenie pierwszego etapu programu pilotażowego nowego modelu opieki onkologicznej w woj. świętokrzyskim i dolnośląskim nastąpi poza ramami czasowymi bieżącej aktualizacji KPR.

Pilotaż nowego modelu organizacji opieki koordynowanej POZ+ w ramach zmian modelu organizacyjnego podstawowej opieki zdrowotnej (MZ)

Głównym założeniem opieki koordynowanej jest optymalizacja procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, w wyniku której droga pacjenta w systemie opieki zdrowotnej (w szczególności pomiędzy poszczególnymi etapami leczenia) jest odpowiednio koordynowana.

Nowy model POZ+ ogniskuje się na pacjencie i zmienia system realizacji świadczeń oparty na opiece stacjonarnej na model o większej elastyczności, wykorzystujący instrumenty profilaktyki w odpowiedzi na rosnący popyt i współczesne wyzwania w sektorze zdrowia.

Priorytetem organizacji opieki koordynowanej (OOK) w POZ+ jest objęcie nią wszystkich pacjentów zadeklarowanych do lekarza rodzinnego POZ oraz zaoferowanie im aktywnej formy sprawowania opieki medycznej, w której nie tylko sam pacjent, ale również świadczeniodawca inicjuje wizyty pacjenta w przychodni. Pacjent ma być aktywnym partnerem personelu medycznego we wspólnym podejmowaniu decyzji dotyczących postępowania w zdrowiu i chorobie, a opieka powinna koncentrować się na rzeczywistych potrzebach zdrowotnych pacjenta (obecnie decyzja o zakresie udzielanego świadczenia wynika w nadmiernym stopniu ze sposobu jego rozliczania przez płatnika).

Nowy model opieki będzie złożony z typowych usług świadczonych przez lekarzy i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, natomiast zwiększony zostanie zakres oraz liczba działań profilaktycznych oraz edukacyjnych, dodatkowych usług dla pacjentów z chorobami przewlekłymi, usług diagnostycznych oraz rehabilitacyjnych. Nowe zadania będą świadczone przez zespoły opieki zdrowotnej wsparte nowoczesnymi wewnętrznymi systemami informatycznymi, docelowo synchronizowanymi z ogólnopolskimi i regionalnymi systemami informatycznymi, które ułatwią przepływ informacji o pacjentach w czasie rzeczywistym.

W drodze otwartego i przejrzystego naboru zostały wyłonione podmioty, które zapewnią przetestowanie modelu we wszystkich regionach kraju, zarówno w obszarach miejskich, jak i wiejskich. Placówki POZ będą zobowiązane do dostosowania struktury organizacyjnej i wewnętrznych systemów IT w celu zarządzania opieką koordynowaną. Zostanie utworzona Platforma OOK, mająca na celu m. in. gromadzenie i analizowanie danych związanych z bieżącą realizacją pilotażu, wymianę wiedzy w zakresie najlepszych praktyk oraz działania edukacyjne.

Bieżąco będzie prowadzony monitoring i ewaluacja w celu weryfikacji skuteczności realizacji przyjętych założeń modelu oraz monitorowanie jakości, dotyczące m. in. zadowolenia pacjentów.

Wsparcia merytorycznego i analitycznego Narodowemu Funduszowi Zdrowia w procesie monitoringu udziela Bank Światowy, którego zadaniem będzie m. in. dokonywanie ewaluacji osiągnięcia wartości referencyjnych i celów założonego pilotażu, regularne działania informacyjne mające na celu zwiększenie skuteczności realizacji założonych celów pilotażu, analiza *ex-ante* i *ex-post* organizacji przystępujących do programu, a także analiza konsultacji i telekonsultacji ze specjalistami.

Aktualnie realizowane są, zgodnie z zapisami umowy pomiędzy NFZ i Bankiem Światowym, zadania zmierzające do przeprowadzenia monitoringu jakości opieki na poziomie projektu, polegające na wdrożeniu procedury przetargowej dotyczącej wyboru firmy badawczej, która przeprowadzi badania ankietowe i focusowe na potrzeby realizacji monitoringu i ewaluacji.

Zaplanowano również szkolenia dla podmiotów leczniczych uczestniczących w projekcie z zakresu opieki koordynowanej w ramach POZ. Zarówno model POZ + jak i pilotaż są prowadzone w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Harmonogram

- Dostosowanie struktury organizacyjnej i technologicznej POZ do warunków wdrożenia modelu – IV kwartał 2019 r.²³

Skutki finansowe

Nazwa działania lub części działania	2019			2020		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)
Przetestowanie organizacji opieki koordynowanej (OOK) – model POZ+	39 790 tys. (w tym 50 tys. ze środków NFZ)	6 255 tys. (w tym 50 tys. ze środków NFZ)	33 535 tys.	12 471,6 tys. (w tym 100 tys. ze środków NFZ)	1 960 535 (w tym 100 tys. ze środków NFZ)	10 511 tys.

²³ Utworzenie Platformy OOK do współpracy wzajemnej płatnika ze świadczeniodawcami na potrzeby pilotażowego wdrażania modelu oraz Zakończenie monitorowania jakości opieki na poziomie projektu nastąpi poza ramami czasowymi bieżącej aktualizacji KPR.

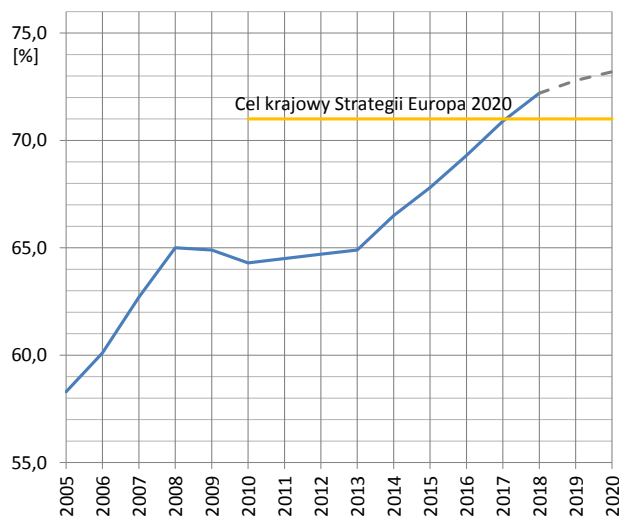
5. Działania na rzecz realizacji celów strategii „Europa 2020”

5.1 Stopień realizacji celów

Monitorowanie postępów w realizacji strategii „Europa 2020” odbywa się poprzez wskaźniki związane z pięcioma głównymi celami strategii dotyczącymi obszarów: zatrudnienia, badań i rozwoju, energii i klimatu, edukacji i szkolnictwa wyższego oraz ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Pierwszy cel związany z zatrudnieniem monitorowany jest za pomocą wskaźnika zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 lata, czyli odsetka osób pracujących w ludności ogółem (w danej grupie wiekowej). W 2018 r. wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 72,2%, co oznacza, że przekroczył wartość docelową dla Polski przyjętą na rok 2020 (71%). Ponadto, zgodnie z szacunkami przeprowadzonymi na potrzeby aktualizacji wartości wskaźników monitorujących realizację celów Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, wskaźnik zatrudnienia powinien w roku 2020 przekroczyć 73%.

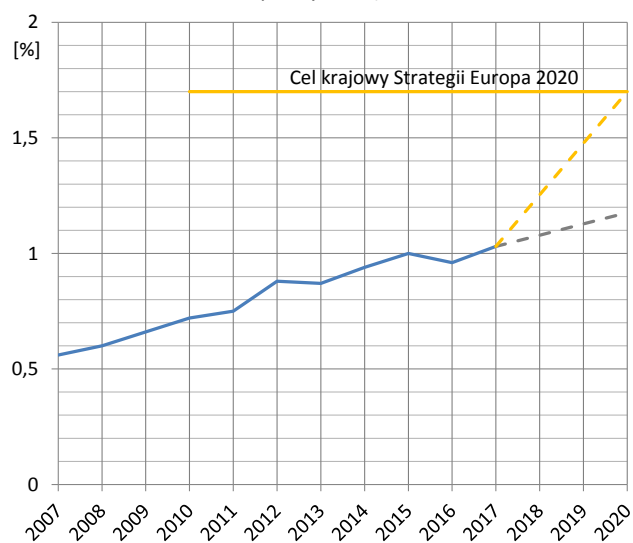
Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 20-64 lata oraz prognoza wzrostu przygotowana przez MRPiPS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Poziom nakładów na badania i rozwój w relacji do PKB (GERD/PKB) wyniósł w 2017 r. 1,03%, czyli 20,6 mld zł (Wykres 4). W wartościach bezwzględnych oznacza to zwiększenie nakładów o 2,64 mld zł r/r. Osiągnięcie zadeklarowanych celów jest wyzwaniem zarówno dla Polski, jak i Unii Europejskiej w całości (1,7% ver. 3%). Tempo wzrostu udziału wydatków na badania i rozwój w PKB w Polsce na przestrzeni lat 2007-2017 jest bardziej dynamiczne niż średnie tempo dla UE. Wprowadzone w ostatnich latach i systematycznie rozszerzane ulgi na działalność B+R+I pozwalają zakładać dalsze przyspieszenie wydatkowania w tym obszarze. W drugiej połowie 2019 r. będą dostępne dane podatkowe dotyczące wykorzystania rozszerzonego zakresu ulg podatkowych, które zaczęły obowiązywać od 2018 r.

Wykres 4. Poziom nakładów na B+R w relacji do PKB, prognoza wzrostu wskaźnika na podstawie trendu z lat 2007-2017 (szara linia przerywana) oraz prognoza dojścia do celu (żółta linia przerywana)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

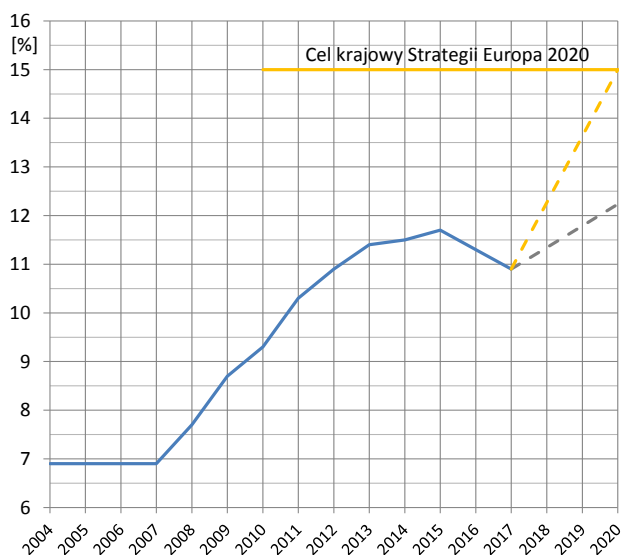
Osiągnięcie celów energetyczno-klimatycznych strategii „Europa 2020” (tzw. cele 20/20/20) monitorowane jest za pośrednictwem trzech wskaźników.

Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Polsce w 2017 r. wyniósł 10,9%, co oznacza nieznaczny spadek - o 0,4 p.p. w relacji do 2016 r. - przy czym należy zaznaczyć, że w Polsce w sposób systematyczny przybywa nowych źródeł energii odnawialnej (Wykres 5). W latach 2004-2007 udział pozostawał na niezmiennym poziomie, jednak od tego momentu trend jest wzrostowy.

Odwrócenie trendu należy przede wszystkim tłumaczyć zwiększeniem zużycia innych nośników energii (np. nastąpił 40% wzrost konsumpcji oleju napędowego) a także zmianą mechanizmu wsparcia dla OZE. Przejście na system aukcyjny oraz wdrożenie rekomendacji KE spowodowało, że pierwsza aukcja odbyła się dopiero w 2018 r. Ministerstwo Energii podjęło działania mające na celu powrót na właściwą ścieżkę rozwoju OZE w Polsce (por. rozdział 5.4). Aby osiągnąć zakładany cel konieczne jest zwiększenie tempa wzrostu do wartości 1,37 p.p. rocznie.

Drugi wskaźnik dotyczy ograniczenia emisji gazów cieplarnianych poprzez dwa mechanizmy przypisane do różnych sektorów gospodarki, czyli europejski system handlu emisjami realizowany na poziomie przedsiębiorstw (EU ETS) oraz realizowane na poziomie krajowym ograniczenie emisji w sektorach nieobjętych systemem ETS (non-ETS lub ESD ang. *Effort Sharing Decision*). **Dane KOBiZE z roku 2017 wskazują, że emisja z sektorów non-ETS w Polsce wzrosła o 17,5%** (Wykres 6) w stosunku do roku bazowego (przy dopuszczalnym progu wzrostu w 2020 r. o 14% w relacji do 2005 r.). W tym roku po raz pierwszy została osiągnięta wartość wyższa niż zakładany cel na 2020 r. Dlatego konieczna jest intensyfikacja działań ograniczających emisję tak aby w 2020 r. osiągnąć pożądaną wartość. W odniesieniu do całkowitej emisji w sektorach EU ETS oraz non-ETS w 2017 r. w przeliczeniu na osobę warto zauważyć, że emisja w Polsce (10,5 ton ekwiwalentu CO₂) jest tylko nieznacznie wyższa niż średnia UE która wynosi 8,7 ton ekwiwalentu CO₂.

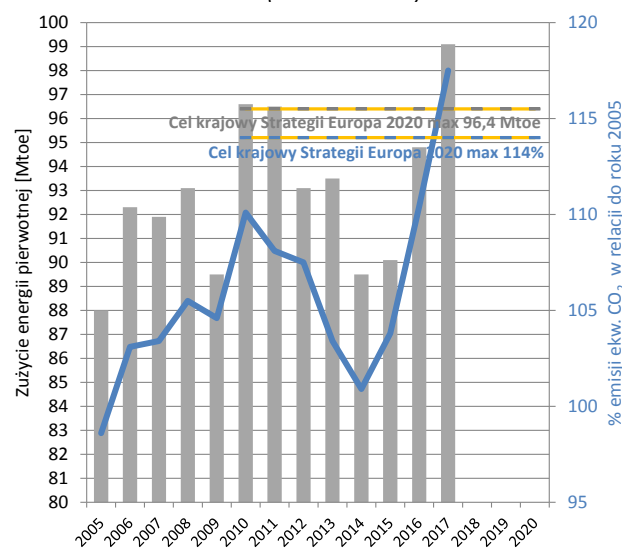
Wykres 5. Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto. Prognoza wzrostu ma podstawie trendu z lat 2007-2017 (szara linia przerywana) oraz prognoza dojścia do celu (żółta linia przerywana)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Aby osiągnąć zakładany cel konieczne jest zwiększenie

Wykres 6. Zużycie energii pierwotnej (kolor szary) oraz poziom emisji ekwiwalentu CO₂ w sektorach non-ETS w relacji do roku 2005 (kolor niebieski)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i KOBiZE.

w przeliczeniu na osobę warto zauważyć, że emisja w Polsce (10,5 ton ekwiwalentu CO₂) jest tylko nieznacznie wyższa niż średnia UE która wynosi 8,7 ton ekwiwalentu CO₂.

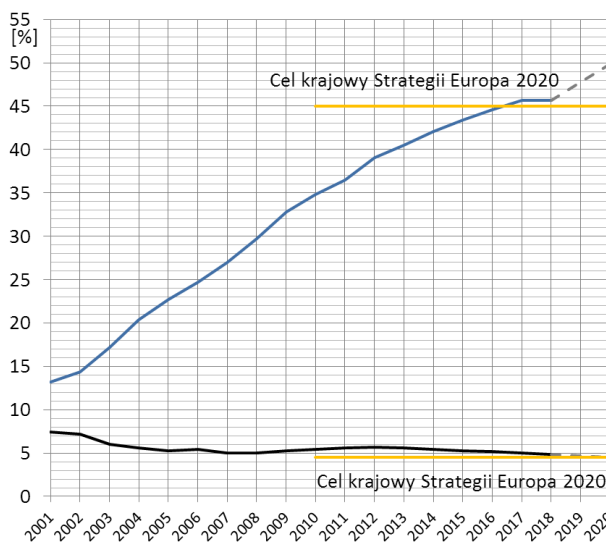
Trzeci wskaźnik dotyczy efektywności energetycznej i jest wyrażony przez poziom zużycia energii pierwotnej, który w 2017 r. wyniósł 99,1 Mtoe (Wykres 6). Cel dla Polski w tym zakresie to 96,4 Mtoe, który został przekroczony. Dynamiczny wzrost zużycia energii ma związek z silnym wzrostem gospodarczym w ostatnich latach oraz urealnieniem danych związanych ze zużyciem energii w transporcie poprzez znaczące ograniczenie niemonitorowanego obrotu paliwem.

Cele strategii „Europa 2020” związane z edukacją to ograniczenie liczby osób wcześniej kończących naukę oraz wzrost liczby osób z wykształceniem wyższym. W przypadku pierwszego ze wskaźników Polska zadeklarowała bardzo ambitny cel krajowy (poniżej 4,5% ver 10% dla całej UE). **Odsetek osób w wieku 18-24 lata z niskim wykształceniem i niekontynuujących nauki systematycznie się obniża w ostatnich latach - w 2018 r. wynosił 4,8%** (Wykres 7) co oznacza jedną z najniższych wartości w UE. Na podstawie trendu z lat 2001-2017 osiągnięcie celu powinno nastąpić w 2020 roku.

W zakresie poprawy poziomu wykształcenia Polska osiąga bardzo dobre wyniki. **Ostatnie dostępne dane z 2018 r. wskazują, że 45,7% populacji w wieku 30-34 lata posiada wykształcenie wyższe** (Wykres 7). Pomimo zahamowania trendu wzrostowego wartość wskaźnika jest wyższa od zakładanego na 2020 r. celu. Warto również odnotować bardzo dynamiczny wzrost tego wskaźnika, który w 2001 r. wynosił 13%.

Piątym z kolei celem strategii „Europa 2020” jest obniżenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o co najmniej 1,5 mln w odniesieniu do 2008 r. **Cel ten został przez Polskę osiągnięty już w 2013 r. Liczba osób zagrożonych spadła pomiędzy 2008 i 2017 rokiem o 4,22 miliona.** Zakładając obecny trend zmian, prawdopodobne jest osiągnięcie wartości redukcji na poziomie ponad 5 milionów w 2020 r. (Wykres 8). W liczbach bezwzględnych w 2017 r. liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Polsce wyniosła 7,27 miliona, co odpowiada 19,5% społeczeństwa. Polska, z 7,4-proc. odsetkiem ludności UE, w 2017 r. partycypowała w 21,1% realizacji celu UE w zakresie zmniejszania ubóstwa i wykluczenia społecznego (4,218 mln osób z założonych 20 mln osób w całej UE do 2020 r.). Oznacza to również osiągnięcie celu określonego w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, który został wyznaczony na co najmniej 20% do 2020 r.

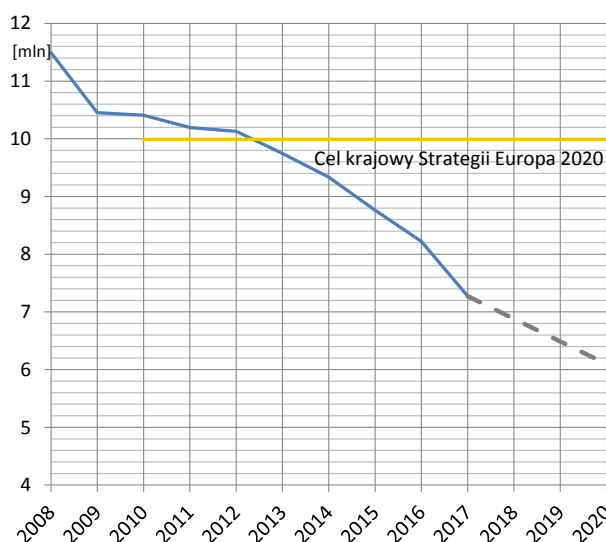
Wykres 7. Młodzież niekontynuująca nauki (kolor czarny) oraz osoby w wieku 30-34 lata posiadające wyższe wykształcenie (kolor niebieski), dodatkowo prognozy na podstawie trendu z lat 2001-2018 (kolor szary, linia przerywana)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Wykres 8. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz prognoza spadku liczby osób zagrożonych na podstawie trendu z lat 2008-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

5.2 Cel w zakresie zatrudnienia

Zerowy PIT dla pracowników do 26. roku życia (MF)

W 2019 r. zostanie przyjęte rozwiązanie, w oparciu o które osoby do 26. roku życia będą objęte zerową stawką podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT). Rozwiązanie to będzie dotyczyło osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę. W omawianej grupie wiekowej zwolnione będą przychody z pracy do wysokości 42 764 zł w roku podatkowym.

Rozwiązanie to będzie miało pozytywny wpływ na aktywność osób młodych, zdobywających pierwsze doświadczenia zawodowe (w tym jednocześnie uczących się). Polskę od lat charakteryzuje ogólnie niski współczynnik aktywności zawodowej w stosunku do średniej unijnej (odpowiednio: ok. 35% i ok. 42%)²⁴. Dysponowanie wyższym dochodem rozporządzalnym osób poniżej 26. roku życia może przyczynić się do większej stabilności ekonomicznej i szybszej możliwości usamodzielnienia się, co jest bardzo istotne dla tej grupy wiekowej. Może też być zachętą do związania swojej przyszłości zawodowej z Polską, w tym również decyzji o powrocie do kraju z migracji zarobkowej.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie zerowej stawki PIT dla osób do 26. roku życia – **II kwartał 2019 r.**
- Wejście w życie ustawy – **III kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Skutki finansowe powyższego rozwiązania wystąpią w 2020 r. w kwocie 1,7 mld zł (w 2019 r. nie będzie skutków finansowych, gdyż planuje się, że rozwiązanie to będzie miało zastosowanie do dochodów uzyskanych od 1 października 2019 r. ale rozliczenie tego rozwiązania zostanie dokonane w zeznaniu rocznym składanym w 2020 r.).

Obniżenie klina podatkowego w podatku dochodowym dla osób fizycznych (MF)

Koncepcja mająca na celu obniżenie klina podatkowego uwzględnia obniżenie stawki podatku dochodowego od osób fizycznych dla osób rozliczających się według skali podatkowej. Wprowadzenie nowej, obniżonej stawki podatku w wysokości 17% nastąpi w określonym przedziale dochodowym – na obecnym etapie zakłada się próg w wysokości 42 764 zł. Projekt zakłada również podwyższenie kosztów uzyskania przychodów dla osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę.

Celem tych zmian jest uatrakcyjnienie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i dzięki temu dalsze ograniczenia niestabilnych form świadczenia pracy. Doprowadzi też do podwyższenia dochodu rozporządzalnego osób objętych podatkiem dochodowym od osób fizycznych, rozliczających się według skali podatkowej (osoby zatrudnione, emeryci, renciści) i wpłynie na wzrost konsumpcji. Wobec podwyższenia kosztów uzyskania przychodu, oczekuje się również zmniejszenia skali zjawiska ubóstwa pracujących, którego skala wynosiła ok. 10% w 2017 r.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie obniżenia klina podatkowego w podatku dochodowym od osób fizycznych – **II kwartał 2019 r.**
- Wejście w życie ustawy – **III kwartał 2019 r.**

²⁴ W grupie wiekowej 15-24 lata, dane za 2017 r.

Skutki finansowe

Szacowane skutki finansowe obniżenia stawki podatku (w określonym zakresie) i podwyższenia kosztów uzyskania przychodów (w zakładanej wysokości) jest szacowany na 8,7 mld zł w 2020 r.

Przywrócenie lokalnych połączeń autobusowych (MI)

W 2019 r. podjęto działania zmierzające do przywrócenia lokalnych połączeń autobusowych na obszarach, na których zbiorowy transport publiczny zapewniony jest w bardzo ograniczonym zakresie (np. tylko w dni nauki szkolnej lub do wczesnych godzin popołudniowych). Dla mieszkańców małych miejscowości i wsi stanowi to barierę w dostępie do rynku pracy (ograniczenie mobilności) oraz naraża na wykluczenie społeczne. Powyższe zjawisko związane jest z trudnością zapewnienia przez samorządy, z własnych ograniczonych środków finansowych publicznego transportu zbiorowego na obszarach, których obsługą nie są zainteresowani przewoźnicy komercyjni z uwagi na niską oczekiwaną stopę zwrotu.

Z uwagi na fakt, że sprawne i adekwatne funkcjonowanie transportu zbiorowego jest dobrem publicznym, jednostkom samorządu terytorialnego przyznane zostanie dofinansowanie na zorganizowanie przewozu na nierentownych liniach i w tzw. nierentownych godzinach. Ponadto przewoźnicy komercyjni uzyskają możliwość ubiegania się o dopłatę z budżetu państwa z tytułu stosowania ulg ustawowych za przejazd. Umożliwi to szeroką dostępność biletów z ulgą ustawową dla pasażerów, niezależnie od rodzaju przejazdu.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **II kwartał 2019 r.**
- Wejście w życie projektowanych rozwiązań – **II kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Szacowane skutki finansowe przywrócenia lokalnych połączeń autobusowych dla budżetu państwa to ok. 800 mln zł rocznie.

Rozwój sektora ekonomii społecznej (MRPiPS)

Działania w zakresie ekonomii społecznej mają na celu wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wymiarze wspierania ich zatrudnienia. Przyczyniają się także do zmniejszania skali ubóstwa.

W 2019 r. planowane jest kontynuowanie prac rządowych nad projektem ustawy o ekonomii społecznej i solidarnej. Projekt obejmować ma swoim zakresem podstawowe definicje, przede wszystkim w zakresie kryteriów określających status przedsiębiorstwa społecznego, jego uprawnień i obowiązków, definicje ekonomii społecznej i solidarnej, otoczenia ekonomii społecznej i solidarnej, a także reguły współpracy pomiędzy administracją publiczną i sektorem ekonomii społecznej, w tym – w szczególności – w kwestii świadczenia przez podmioty ekonomii społecznej usług społecznych użyteczności publicznej, a także realizacji zadań w zakresie rozwoju lokalnego. Ponadto w ustawie wyznaczone mają zostać ramy działalności aktywizacyjnej i reintegracyjnej podejmowanej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w przedsiębiorstwach społecznych, a także instrumenty wspierające zatrudnienie i reintegrację tych osób w takich przedsiębiorstwach. W ustawie zamieszczone zostaną także rozwiązania wzmacniające potencjał podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, w szczególności poprzez zapewnienie im dostępu do usług wsparcia oraz zwrotnych form finansowania działalności i rozwoju. Przyjęcie ustawy w dziedzinie ekonomii społecznej i solidarnej pozwoli na wpisanie tej problematyki do głównego nurtu polityk publicznych oraz umożliwi implementację kluczowych instrumentów prawnych i finansowych.

W latach 2019-2020 kontynuowany będzie proces udzielania akredytacji Ośrodkom Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES). W okresie od II kwartału 2019 r. do I kwartału 2020 r. zostanie rozstrzygnięty nabór wniosków o akredytację, ogłoszony w I kwartale 2019 r.

W 2019 r. kontynuowane będą prace związane z przygotowaniem systemu monitorowania sektora ekonomii społecznej. W oparciu o wypracowane w 2018 r. koncepcje badania i narzędzi oraz wyniki badań pilotażowych, przygotowane zostaną karty wskaźników do systemu monitorowania oraz rozpoczęte zostaną prace nad przygotowaniem karty badania.

Ponadto kontynuowane będą działania w ramach projektu „System partycypacyjnego zarządzania sferą ekonomii społecznej”. Celem tego przedsięwzięcia jest stworzenie trwałego, kompleksowego i partycypacyjnego systemu zarządzania sferą ekonomii społecznej, zapewniającego spójność polityk publicznych w tym obszarze na terenie całego kraju.

Przewidywana jest kontynuacja projektu realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego „Wdrożenie instrumentu pożyczkowego i reporenceniowego w ramach Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej”. Celem projektu jest zapewnienie finansowania zewnętrznego dla PES, mających trudności w zdobyciu finansowania komercyjnego (np. kredytu bankowego) z powodu braku wymaganych zabezpieczeń czy historii kredytowej.

Harmonogram

- Organizacja III Ogólnopolskiego Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej – **III kwartał 2019 r.**
- Przygotowanie kompleksowego programu upowszechniania przedsiębiorczości społecznej wśród dzieci i młodzieży, m.in. spółdzielczości uczniowskiej wraz z narzędziami do jego wdrożenia – **IV kwartał 2019 r.**
- Ogłoszenie przez BGK kolejnego przetargu na wybór pośredników finansowych – **IV kwartał 2019 r. - I kwartał 2020 r.**
- Opracowanie karty badania do systemu monitorowania ekonomii społecznej i solidarnej – **I kwartał 2020 r.**²⁵

Skutki finansowe

Nazwa działania lub części działania	2019			2020		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)
Zintegrowany system monitorowania sektora ekonomii społecznej	802 140	126 096	676 044	276 140	43 409	232 731
Stworzenie partycypacyjnego systemu zarządzania sferą ekonomii społecznej	1 452 546	228 340	1 224 206	320 000	50 304	269 696
Wdrażanie instrumentu pożyczkowego BGK	39 725 000	6 244 770	33 480 230	37 106 740	5 833 179	31 273 560
Proces akredytacji OWES	1 900 000	298 680	1 601 320	1 900 000	298 680	1 601 320

²⁵ Przyjęcie projektu ustawy o ekonomii społecznej i solidarnej przez Radę Ministrów nastąpi poza ramami czasowymi bieżącej aktualizacji KPR.

Włączenie wyłączonych - aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy (MRPiPS)

Celem projektu jest przygotowanie kompleksowej propozycji wdrożenia do systemu prawnego nowych i zmodyfikowanych instrumentów wsparcia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Rozwiązania wypracowane w ramach projektu będą nakierowane na wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. Przewiduje się wypracowanie i wdrożenie trzech instrumentów: instrumentu wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności; instrumentu wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie pozyskania przez nie zatrudnienia, w tym przechodzenia pomiędzy rehabilitacją społeczną a zawodową; instrumentu wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej.

Oczekuje się, że wypracowane rozwiązania przyczynią się do podniesienia jakości działań realizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych.

Harmonogram

- Analiza rozwiązań prawnych z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych – **II kwartał 2019 r.**
- Propozycja ewentualnej modyfikacji funkcjonujących instrumentów i zaproponowanie nowych instrumentów w ramach systemu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych – **III-IV kwartał 2019 r.**
- Konsultacje środowiskowe wypracowanych modyfikacji propozycji zmian z uwzględnieniem wszystkich zainteresowanych interesariuszy – **IV kwartał 2019 r.**²⁶

Skutki finansowe

Nazwa działania lub części działania	2019			2020		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)
Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy	2 860 000	449 590	2 410 410	20 280 000	3 188 016	17 091 984

Program MALUCH+ (MRPiPS)

W 2019 r. zrealizowana zostanie kolejna edycja programu „MALUCH+”. Program wspiera rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, poprzez dofinansowanie - w drodze otwartego konkursu ofert - inicjatyw dotyczących tworzenia przez jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty prywatne nowych lub utrzymania już istniejących miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi

²⁶ Przeprowadzenie pilotażu zmodyfikowanych i nowych instrumentów systemu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz mechanizmu udzielania wsparcia, jak również jego zakończenie i raport nastąpi poza ramami czasowymi bieżącej aktualizacji KPR.

w wieku do lat 3 (żłobku, klubie dziecięcym, u dziennego opiekuna). Z uwagi na finansowanie programu w 2019 r. także ze środków z Funduszu Pracy i możliwości preferencyjnego traktowania przy rozdysponowywaniu środków ofert z powiatów o stopie bezrobocia przekraczającej 150% przeciętnej w kraju, program wspiera również działania w obszarze rynku pracy.

W rezultacie oczekuje się zwiększenia dostępności miejsc opieki nad małymi dziećmi pod względem finansowym i terytorialnym, co będzie sprzyjało zwiększeniu stopnia uczestnictwa rodziców (zwłaszcza kobiet, na których zazwyczaj najczęściej spoczywa obowiązek opieki nad najmłodszymi dziećmi) w rynku pracy.

Działanie stanowi również realizację zalecenia Rady dla Polski nr 2 w zakresie odnoszącym się do zwiększania aktywności zawodowej przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi.

Harmonogram

- Rozstrzygnięcie programu „MALUCH+” 2019, uruchomienie środków na realizację zakwalifikowanych do dofinansowania przedsięwzięć oraz podpisywanie umów między wojewodami a realizującymi te przedsięwzięcia podmiotami na ich realizację i dofinansowanie – do **III kwartału 2019 r.**
- Przygotowanie koncepcji programu „MALUCH+” 2020 i ewentualne ogłoszenie programu – **III-IV kwartał 2019 r.**
- Przedstawienie Radzie Ministrów sprawozdania z realizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2018 r. – **III kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Na realizację programu „MALUCH+” w 2019 r. przewidziano 450 mln zł, z czego 250 mln zł pochodzi z budżetu państwa, a 200 mln zł z Funduszu Pracy.

5.3 Cel w zakresie nakładów na badania i rozwój

Fragment Sprawozdania krajowego Polska 2019: *Innowacyjność Polski utrzymuje się na niskim poziomie i rozkłada się nierówno w wymiarze regionalnym* (str. 42). (...) *Niedostateczna współpraca między środowiskiem naukowym i przedsiębiorstwami wpływa niekorzystnie na wydajność i konkurencyjność* (str. 43).

Utworzenie Sieci Badawczej Łukasiewicz (MNiSW)

Celem projektu ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz jest konsolidacja instytutów badawczych o kluczowym znaczeniu dla polityki państwa. Dzięki tym zmianom możliwe będzie właściwe wykorzystanie ich potencjału do komercjalizacji badań. Sieć ma stanowić zaplecze technologiczne i kompetencyjne dla polskich przedsiębiorstw, w tym przede wszystkim z sektora MŚP, które dzięki istnieniu „Łukasiewicza” zyskają możliwość efektywnej realizacji projektów badawczo-rozwojowych. Utworzenie sieci pozwoli uniknąć realizowania tych samych lub podobnych badań przez różne instytuty i ułatwi koordynację prac badawczych, skupiając w ramach jednej instytucji wiedzę i zasoby.

Centrum Łukasiewicz (które stanowi państwową osobę prawną powołaną do koordynowania badań naukowych i rozwojowych) opracuje procedurę udostępniania tych specjalistycznych narzędzi podmiotom zewnętrznym, takim jak jednostki naukowe i przedsiębiorstwa. Sieć będzie istotnym instrumentem służącym realizacji polityki naukowej i gospodarczej państwa oraz celów zapisanych w strategicznych dokumentach rządowych, w tym Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Głównymi zadaniami Sieci Badawczej Łukasiewicz będzie :

- samodzielne realizowanie projektów badawczych o dużym znaczeniu dla polityki gospodarczej państwa,
- wspieranie komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych,
- koordynacja realizacji takich projektów przez instytuty skupione w Sieci,
- zwiększanie udziałów instytutów badawczych w międzynarodowych programach badawczych,
- usprawnianie współpracy, szczególnie w zakresie transferu technologii, z polskimi przedsiębiorcami.

Działanie stanowi również realizację zalecenia Rady dla Polski nr 3 w zakresie odnoszącym się do wspierania ściślejszej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi.

Harmonogram

- Uruchomienie Sieci – **II kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Funkcjonowanie Sieci spowoduje wzrost wydatków budżetu państwa o 25 mln zł w 2019 r. i o 17,5 mln zł w 2020 r.

Wirtualny Instytut Badawczy (MNiSW)

Projekt zakładający utworzenie Funduszu Polskiej Nauki to jeden ze sposobów rozwiązania problemu niskiej komercjalizacji innowacyjnych pomysłów, które powinny znaleźć zastosowanie w produkcji na konkurencyjnych rynkach: krajowym i zagranicznych. Fundusz powstaje z myślą o nowym mechanizmie finansowania badań sektora B+R, którym są wirtualne instytuty badawcze - zapewniając stabilne finansowanie publiczne na poziomie pozwalającym na osiągnięcie konkretnego efektu w wybranym obszarze nauki w okresie 5-10 lat. Wirtualny Instytut Badawczy będzie stanowił formę organizacji pracy wyselekcjonowanych, konkurencyjnych na poziomie międzynarodowym zespołów badawczych prowadzących działalność naukową o wysokim potencjale zastosowań społeczno-gospodarczych, pod kierunkiem lidera o uznanym dorobku naukowym i której wyniki zostaną następnie skomercjalizowane.

Wirtualny Instytut Badawczy będzie grupować najlepsze krajowe zespoły badawcze na danym obszarze. Na czele każdej z grup stanie wybrany w otwartym konkursie lider naukowy odpowiedzialny za skompletowanie zespołu i prowadzenie prac. Instytuty będą więc koncentrować w swoim obrębie nie tylko znaczny kapitał finansowy, ale także kapitał ludzki, rozproszony pomiędzy kilka ośrodków w kraju w tradycyjnym systemie finansowania nauki. Miernikami w procesie ewaluacji będą przychody z tytułu komercjalizacji wyników prac zespołów badawczych, a także liczba zgłoszonych praw IP w odniesieniu do wyników prac zespołów. Ustawa o wspieraniu działalności naukowej z Funduszu Polskiej Nauki wejdzie w życie w II kwartale 2019 r.

Harmonogram

- Wskazanie pierwszego obszaru działalności naukowej, w którym finansowany będzie Wirtualny Instytut Badawczy i wyłonienie podmiotu zarządzającego Wirtualnym Instytutem Badawczym – **II/III kwartał 2019 r.**
- Podpisanie porozumienia między MNiSW a BGK oraz umowy pomiędzy MNiSW a podmiotem zarządzającym – **III/IV kwartał 2019 r.**
- Rozpoczęcie finansowania pierwszych zespołów badawczych – **IV kwartał 2019 r./I kwartał 2020 r.**

Skutki finansowe

Środki przeznaczone na działalność Funduszu Polskiej Nauki zostaną przekazane w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy poprzez obniżenie funduszu statutowego BGK o kwotę 500 mln zł i wpłatę tej kwoty na zasilenie Funduszu. Przez okres pierwszych 10 lat nie przewiduje się, by na rzecz Funduszu obciążony był budżet państwa lub BGK, poza ww. kwotą 500 mln zł.

Foresight technologiczny polskiej gospodarki do roku 2040 (MPiT)

Celem działania jest przeprowadzenie analizy stanu rozwoju technologicznego polskiej gospodarki do 2040 roku, zidentyfikowanie trendów technologicznych oraz technologii o największym potencjale innowacyjnym i konkurencyjnym Polski poprzez wykorzystanie metodologii foresightu, a także opracowanie scenariuszy rozwojowych polskiej gospodarki. Przed dokonaniem analizy foresightowej zostanie wykonana analiza zasobów, aktywności i osiągnięć jednostek naukowych i przedsiębiorstw w dziedzinie tworzenia rozwoju technologii oraz analiza w zakresie trendów technologicznych.

Realizacja działania wynika z potrzeby zaktualizowania wiedzy nt. istniejącego potencjału Polski w zakresie technologii, zidentyfikowania trendów o znaczeniu globalnym, wybranych spośród megatrendów uznawanych za kluczowe dla procesu kształtowania społeczno-ekonomicznej rzeczywistości na świecie w perspektywie kolejnych 20 lat. Wykonanie analizy pozwoli na zidentyfikowanie wczesnych sygnałów w zakresie rozwoju oraz potrzeb technologicznych Polski, a także zaplanowanie działań przygotowujących na przyszłe zmiany. Foresight technologiczny polskiej

gospodarki przyczyni się do wyłonienia najbardziej konkurencyjnych obszarów technologicznych, które w perspektywie długookresowej wpłyną na przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego oraz będą stanowiły specjalności polskiej gospodarki w perspektywie roku 2040. Wyniki analizy będą stanowiły podstawę weryfikacji i aktualizacji listy i opisów krajowych inteligentnych specjalizacji. Analiza pozwoli także uzupełnić działania w ramach Krajowej Inteligentnej Specjalizacji oraz Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju o konkretne zalecenia i działania, ukierunkowane na wdrożenie wizji przyszłości w obszarze technologii.

Harmonogram

- Analiza zasobów, aktywności i osiągnięć jednostek naukowych w Polsce w dziedzinie tworzenia i rozwoju technologii – **II kwartał 2019 r.**
- Analiza zasobów, aktywności i osiągnięć przedsiębiorstw w Polsce w dziedzinie tworzenia i rozwoju technologii – **II kwartał 2019 r.**
- Analiza w zakresie trendów technologicznych – **II kwartał 2019 r.**
- Foresight technologiczny polskiej gospodarki do roku 2040 – **IV kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Działanie będzie wymagało nakładów finansowych w kwocie 2,5 mln zł, z czego środki europejskie stanowią ponad 2,11 mln zł, zaś środki budżetu państwa – 382 tys. zł. Działanie jest współfinansowane ze środków UE z projektu pozakonkursowego 2.4.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój pn. Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji.

Krajowe Klastry Kluczowe (MPiT)

Konkurs o status Krajowego Klastra Kluczowego jest przeprowadzany w celu wzmocnienia koncentracji wysiłków i zasobów administracji centralnej na określonej, zidentyfikowanej w drodze otwartego konkursu grupie Krajowych Klastrow Kluczowych (KKK), rozumianych jako klastry o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej.

System wyboru Krajowych Klastrow Kluczowych (KKK) składa się z oceny sześciu obszarów funkcjonowania klastrow: zasoby ludzkie i organizacyjne, zasoby infrastrukturalne i finansowe, potencjał gospodarczy klastra, tworzenie i transfer wiedzy, działania na rzecz polityk publicznych, orientacja na klienta. Wskazane obszary są niejako narzędziem oceny rozwoju klastra, jak również wskazują kierunek rozwoju polityki klastrowej kraju. Krajowy Klaster Kluczowy to klaster o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej; krajowe klastry kluczowe są identyfikowane na poziomie krajowym m.in. w oparciu o kryteria dotyczące: masy krytycznej, potencjału rozwojowego i innowacyjnego, dotychczasowej i planowanej współpracy oraz doświadczenia i potencjału koordynatora. Status KKK to nie tylko prestiż, ale również nowe możliwości rozwoju dzięki programom i konkursom na projekty B+R w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, w których przewidziano specjalną premię dla członków Klastra Kluczowego.

Harmonogram

- Nabór wniosków w Konkursie o status Krajowego Klastra Kluczowego – **II kwartał 2019 r.**
- Ocena wniosków w Konkursie o status Krajowego Klastra Kluczowego – **II kwartał 2019 r.**
- Ogłoszenie wyników Konkursu o status Krajowego Klastra Kluczowego – **III kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Koszt przedsięwzięcia wynosi 222 tys. zł. Środki europejskie stanowią 188,7 tys. zł, zaś środki budżetu państwa to 33,3 tys. zł. Działanie jest współfinansowane z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

Zwiększenie ochrony praw własności przemysłowej (MPiI/UPRP)

Działanie ma na celu zachęcenie przedsiębiorców do bardziej świadomego i ekonomicznie użytecznego korzystania z własnych i cudzych praw własności intelektualnej. Projekt w zakresie wymaganych zmian legislacyjnych jest realizowany przez dwie ustawy zmieniające ustawę – Prawo własności przemysłowej. Pierwsza ustawa – która weszła w życie 16 marca 2019 r. - wdraża przepisy prawa Unii Europejskiej i zawiera rozwiązania mające na celu zwiększenie konkurencyjności systemu krajowego w postępowaniu przed Urzędem Patentowym RP w stosunku do Europejskiego Urzędu Patentowego i Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej. Z kolei ustawa o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej (UD311) wdraża rozwiązania związane z dostosowaniem przepisów do standardów unijnych i międzynarodowych. Celem jest także obniżenie kosztów postępowania w sprawie udzielenia ochrony praw własności przemysłowej poprzez wzrost konkurencyjności wśród profesjonalnych pełnomocników w tego rodzaju postępowaniach. Ma także na celu zwiększenie świadomości wśród MŚP co do znaczenia i wartości posiadanych praw własności przemysłowej i skutecznego uwzględniania ich w strategii rozwoju przedsiębiorstwa.

W ramach projektu Platformy Usług Elektronicznych Urzędu Patentowego zostały opracowane założenia projektu związanego z budową systemu powiadamiania o upływającym okresie ochrony praw własności przemysłowej. Projekt zakłada uruchomienie systemu ePowiadomień z funkcją automatycznego wysyłania informacji przypominającej o upływającym okresie ochronnym dla znaków towarowych.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy (UD311) przez Radę Ministrów – **II kwartał 2019 r.**
- Uchwalanie ustawy przez Sejm RP i Senat RP – **II/III kwartał 2019 r.**
- Wejście ustawy w życie – **3 miesiące od ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.**

Skutki finansowe

Wejście w życie projektowanej ustawy o zmianie ustawy - Prawo własności przemysłowej spowoduje zmniejszenie dochodów w budżecie państwa o 1,87 mln zł w 2019 r. z tytułu zwolnienia z opłat okresowych za ochronę patentu, dodatkowego prawa ochronnego, prawa ochronnego na wzór użytkowy, prawa z rejestracji wzoru przemysłowego i prawa ochronnego na znak towarowy. Zwolnienie ma służyć wsparciu osób fizycznych oraz mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw na początku prowadzenia działalności gospodarczej. Skutek ten nie jest jednorazowy i będzie dotyczył również następnych lat.

Prosta spółka akcyjna (MPiI)

Przyjęty przez Radę Ministrów 5 lutego 2019 r. projekt zmiany Kodeksu spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do naszego systemu prawnego nowy typ spółki kapitałowej – prostą spółkę akcyjną (PSA). Celem tej inicjatywy jest ułatwienie funkcjonowania w Polsce start-upów, czyli przedsięwzięć realizowanych najczęściej w obszarze nowych technologii, w warunkach dużej niepewności rynkowej, będących na etapie poszukiwania powtarzalnego i skalowalnego modelu biznesowego. Takie przedsięwzięcia mają zwykle potencjał bardzo szybkiego wzrostu: dzięki przewadze technologicznej lub niszy rynkowej, która nie została jeszcze odkryta i zagospodarowana. Do wykorzystania tego potencjału potrzebny jest jednak odpowiedni kapitał ludzki (np. kreatorów i doświadczonych specjalistów) oraz innowacyjne rozwiązania. Bariery w rozwoju start-upów są m.in. trudności w rozpoczynaniu działalności gospodarczej, w pozyskiwaniu kapitału czy w likwidacji przedsięwzięcia w razie jego niepowodzenia, gdy działalność jest prowadzona w ramach obecnie dopuszczalnych typów spółek kapitałowych.

PSA ma być nowoczesną spółką niepubliczną dostosowaną do współczesnej gospodarki. Ma ona łączyć ograniczoną odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki z dużą dozą elastyczności, zarówno jeśli chodzi o kształtowanie wzajemnych relacji pomiędzy wspólnikami, jak i o system zarządzania taką spółką. Tę nową konstrukcję spółki cechować ma, z jednej strony, brak nadmiernych formalności związanych z jej zakładaniem, a z drugiej strony, nowoczesny mechanizm ochrony wierzycieli spółki. PSA nie jest jednak adresowana jedynie do start-upów, ale także do wszystkich innych inwestorów. PSA łączy zalety innych spółek: z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjnej i jawnej.

Podstawowe cechy prostej spółki akcyjnej:

- odejście od kapitału zakładowego na rzecz kapitału akcyjnego (minimum 1 zł),
- możliwość elastycznego kształtowania struktury majątkowej spółki w oparciu o akcje niebędące częścią kapitału spółki, znaczna swoboda wypłat z kapitału akcyjnego,
- nowoczesny mechanizm ochrony wierzycieli przez wprowadzenie zakazu wypłat na rzecz wspólników, które zagrażałyby wypłacalności spółki oraz obowiązek oszczędzania,
- możliwość wniesienia do spółki jako wkładu pracy i usług (bez skomplikowanych i kosztownych wycen – na etapie rozpoczynania działalności),
- rejestracja elektroniczna spółki w 24 godziny (za pomocą formularza),
- uproszczone funkcjonowanie PSA m.in. przez szerokie wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w procesach decyzyjnych,
- znaczna swoboda w powoływaniu organów spółki (możliwy jednoosobowy zarząd lub rada dyrektorów – bez obowiązku tworzenia rady nadzorczej),
- możliwość szybkiej i nieskomplikowanej likwidacji PSA w razie niepowodzenia przedsięwzięcia lub przekształcenia jej w inną spółkę kapitałową.

Harmonogram

- Uchwalenie ustawy przez Sejm RP i Senat RP – **II kwartał 2019 r.**
- Wejście ustawy w życie – **1 marca 2020 r.**

Skutki finansowe

Proponowane w projekcie rozwiązania powinny wpłynąć pozytywnie na zakładanie firm i obrót gospodarczy, co powinno przełożyć się na wzrost wpływów podatkowych, w szczególności z podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od nieruchomości oraz innych podatków i opłat lokalnych. Wobec braku projektowanej spółki (PSA) w obowiązującym prawie, istnieją trudności w prognozowaniu wpływu jej wprowadzenia na sektor finansów publicznych. Wstępne szacunki wskazują, że może to skutkować zwiększeniem dochodów z tych podatków o ok. 330 mln zł w ciągu 10 lat. Umowa tej spółki oraz jej zmiana nie będzie natomiast objęta podatkiem od czynności cywilnoprawnych. Szacuje się więc, że wybór przez podatników do prowadzenia działalności tej formy spółki zamiast innej spowoduje uszczuplenie dochodów JST z tego tytułu we wskazanym okresie rzędu 200 mln zł.

Ramka 3: Rozwój ekosystemu start-upowego

W czerwcu 2016 r. uruchomiono największy w Europie Środkowo-Wschodniej program dla start-upów - **Start in Poland**; który wspiera młode, innowacyjne firmy, lokalizujące swój biznes w Polsce, na każdym etapie ich rozwoju, począwszy od fazy inkubacji i akceleracji, przez rozwój, jak i ekspansję międzynarodową. Wśród jego licznych działań jak do tej pory największy postęp osiągnięto w komponencie akceleracyjnym, w którym start-upy dostają wsparcie finansowe na rozwój, wsparcie merytoryczne, a także dostają możliwość współpracy i budowania kontaktów z dużymi firmami.

W zakończonym już działaniu **Scale Up** działało **10 akceleratorów**, które współpracowały z **66**

dużymi firmami z różnych branż (m.in. energetycznej, fintech, spożywczej, ochrony zdrowia, motoryzacyjnej, maszynowej, transportowej). Przez akcelerację przeszły **273 start-upy**.

Zauważalny sukces Scale Up zmotywował korporacje do podjęcia własnej współpracy ze start-upami, dzięki czemu powstało wiele branżowych akceleratorów finansowanych ze środków własnych przedsiębiorstw. Administracja przetarła więc drogę zarówno dla dużych firm jak i start-upów. Pokazała, że można łączyć z sukcesem te dwa różne światy i przy okazji niwelować zawodność rynku (market failure). W chwili obecnej realizowane są kolejne projekty akceleracyjne. Pozytywny efekt Scale Up pozwolił na uruchomienie działania o zwiększonym budżecie. W ramach działania 2.5 POIR wybrano do dofinansowania kolejnych 10 akceleratorów, z którymi zostały podpisane umowy o dofinansowanie o wartości 133 mln zł.

Electro Scale Up to program, którego celem jest wsparcie rozwoju branży elektromobilnej, przede wszystkim w dążeniu do komercjalizacji projektu. Program zakłada wsparcie dla 30 start-upów posiadających rozwiązania dla branży elektromobilnej oraz wdrożenie aż 23 z tych rozwiązań w dużych lub średnich przedsiębiorstwach. Pula środków w programie wynosi 10 mln zł, a maksymalna kwota dofinansowania to 550 tys. zł. Do końca 2019 r. przewidywane jest podpisanie porozumienia dotyczące realizacji projektu, a uruchomienie projektu dla przedsiębiorców planowane jest na początek 2020 r.

Poland Prize to program, który ma zachęcić innowacyjnych przedsiębiorców do tworzenia rewolucyjnych produktów i usług w Polsce, a także przyciągnąć do Polski nowe spółki i start-upy spoza UE. Przeprowadzone będą trzy rundy akceleracyjne, trwające po pięć miesięcy każda. W każdej z nich ma wystartować 8 wybranych start-upów. Te mogą liczyć na dofinansowanie od 80 do 200 tys. zł. Dofinansowanie może zostać przeznaczone na usługi prawne i doradcze oraz rozwój produktu i wynagrodzenia dla osób zaangażowanych w jego realizację. Z myślą o uczestnikach zagranicznych zapewnione jest także wsparcie opiekuna w sprawach urzędowych, bankowych oraz związanych z osiedlaniem się.

Programem sprofilowanym pod obszar Polski Wschodniej są **Platformy startowe dla nowych pomysłów**. To kompleksowy program wsparcia dla osób z całej Polski i zza granicy mających pomysł na start-up i chcących założyć i rozwijać go w Polsce Wschodniej (w województwach lubelskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim lub warmińsko-mazurskim). To jedyny tego typu w Polsce i realizowany na tak szeroką skalę program, służący wsparciu rozwoju nowozałożonych start-upów. Oferowane wsparcie ma charakter dwuetapowy. Etap I to inkubacja, czyli intensywna praca nad rozwojem innowacyjnego pomysłu przy wsparciu doświadczonego menedżera inkubacji oraz z wykorzystaniem szerokiego pakietu specjalistycznych usług dostosowanych do potrzeb rozwijanego pomysłu. Programy inkubacji są oferowane przez tzw. Platformy startowe, czyli partnerstwa zrzeszające ośrodki innowacji, szkoły wyższe, fundusze venture capital i przedstawicieli biznesu. Udział w inkubacji jest bezpłatny. Etap II to dotacja na rozwój dalszej działalności, którą mogą uzyskać najbardziej innowacyjne i najlepiej biznesowo rokujące start-upy, które z sukcesem zakończyły etap inkubacji. W ramach pilotażu programu Platform startowych w latach 2016-2017 wsparto już ponad 200 nowoutworzonych start-upów. 2 stycznia 2019 r. został uruchomiony kolejny nabór innowacyjnych pomysłów do wsparcia przez Platformy startowe, który zakończy się w 2022 r.

Prace badawczo rozwojowe w zakresie technologii jądrowych (ME)

Trwają prace nad reorganizacją czterech instytutów badawczych (Narodowego Centrum Badań Jądrowych (NCBJ), Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej (IChTJ), Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej (CLOR), Instytutu Fizyki Plazmy i Laserowej Mikrosyntezy (IFPiLM)) podległych ME w **Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej (NLEJ)**, które poza badaniami w obszarze nowych technologii jądrowych będzie pełniło funkcję strategicznej organizacji wsparcia dla instytucji państwowych oraz inwestora, zaangażowanych we wdrożenie Programu polskiej energetyki jądrowej.

Odbył się proces uzgodnień wewnątrzresortowych projektu ustawy powołującej Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej (NLEJ). W związku z otrzymaniem negatywnej opinii Centrum Analiz Strategicznych (CAS), ME wystąpi do instytutów badawczych objętych projektem ustawy o ustosunkowanie się do opinii CAS. Po uzyskaniu stanowiska instytutów ME podejmie decyzję co do dalszego procedowania projektu ustawy.

Kolejnym działaniem wspierającym prace badawczo-rozwojowe będzie powołanie do życia **Centrum Naukowo-Przemysłowego (CNP)** przy Narodowym Centrum Badań Jądrowych (NCBJ), które będzie odpowiedzialne za **projekt wdrożenia wysokotemperaturowych reaktorów jądrowych chłodzonych gazem (HTGR)**.

Trwały rozmowy między krajowymi partnerami biznesowymi mającymi uczestniczyć w projekcie HTGR, jak również z potencjalnymi zagranicznymi Partnerami Strategicznymi w sprawie ostatecznego sposobu wdrażania projektu. Efektem rozmów jest: podpisanie porozumienia NCBJ – University of Tokyo oraz zawarcie umowy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) na realizację projektu Gospostrateg I dla wdrożenia technologii HTR.

Reaktory tego typu będą produkować energię cieplną w postaci pary o wysokiej temperaturze do przemysłowego wykorzystania np. w branży chemicznej, co istotnie zmniejszyłoby zapotrzebowanie Polski na importowany gaz ziemny i obniżyło poziom emisji CO₂. W pierwszej fazie ma powstać reaktor testowy o mocy w zakresie 10-30 MW_{th}, a w kolejnej - komercyjny do zastosowania w przemyśle chemicznym lub jako zamiennik standardowego bloku energetycznego. W dalszej perspektywie reaktory HTGR mogą służyć także do produkcji wodoru na potrzeby elektromobilności. Zgodnie z przeprowadzonymi analizami, przy zapewnieniu korzystnych warunków finansowych, cena pary z HTGR może być porównywalna z ceną pary z kotłów gazowych przy zerowej operacyjnej emisji CO₂, co jest istotnym czynnikiem z punktu widzenia polityki klimatycznej. Wdrożenie HTGR wpisuje się w budowę innowacyjnej gospodarki, opartej na zaawansowanych technologiach, a projekt został ujęty w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i jest realizowany niezależnie od programu budowy elektrowni jądrowych.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy powołującej Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej – **II kwartał 2019 r.**
- Powołanie do życia Centrum Naukowo-Przemysłowego przy NCBJ – **II kwartał 2019 r.**
- Uzgodnienie współpracy z zagranicznym Partnerem Strategicznym i zawarcie stosownych porozumień – **II kwartał 2019 r.**
- Rozpoczęcie prac nad projektem pierwszego reaktora testowego (HTGR) – **II kwartał 2019 r.**
- Utworzenie Narodowego Laboratorium Energii Jądrowej – **I kwartał 2020 r.**

Skutki finansowe

Zgodnie z OSR do projektu ustawy powołującej Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej różnica między planowanymi wydatkami związanymi z utworzeniem Laboratorium (11,8 mln zł rocznie), a szacowanymi oszczędnościami budżetowymi wynikającymi z wdrożenia projektu (12 mln zł rocznie) wyniesie 0,2 mln zł.

5.4 Cele w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii

Ułatwienia administracyjne i systemowe dla wytwórców energii z OZE (ME)

Celem niniejszego projektu jest realizacja dodatkowych działań zmierzających do osiągnięcia celu 15% udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto do 2020 r.

Planowana nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii umożliwi przeprowadzenie aukcji na zakup energii elektrycznej z OZE w 2019 r. Pozwoli to na przyrost nowych mocy wytwórczych, które łącznie z istniejącymi instalacjami OZE, pozwolą na zabezpieczenie jeszcze w 2019 r. docelowej sumarycznej produkcji rocznej na poziomie 35,339 TWh – co w przewidywanym wymiarze rocznej konsumpcji energii elektrycznej w 2020 r. na poziomie 183,730 TWh, daje udział OZE na poziomie 19,23%, wobec wymaganego poziomu 19,1% dla energii elektrycznej. Projekt przyczyniając się do dalszej harmonizacji otoczenia prawnego i rynku OZE stanowi silny bodziec do jego rozwoju, oraz przyczynia się do ukierunkowania działań regulacyjnych na realizację zobowiązań krajowych w zakresie OZE.

Realizacja tych działań będzie istotną składową przyczyniającą się do osiągnięcia przez Polskę celu krajowego na poziomie 15% udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto do 2020 r., tj. w elektroenergetyce, ciepłownictwie, chłodnictwie i transporcie.

Szczegółowe kwestie rozwiązywane dzięki nowelizacji ustawy obejmują:

- 1) Dookreślenie wybranych zagadnień ustawy OZE oraz mechanizmów rozliczenia ujemnego oraz dodatniego salda z operatorem rozliczeń. Przewidywanym efektem będzie wyeliminowanie niepewności po stronie przedsiębiorców uczestniczących zarówno w systemie aukcyjnym, jak i w systemie świadectw pochodzenia.
- 2) Wzmocnienie wiarygodności polskich gwarancji pochodzenia i ich uznawanie na zasadzie wzajemności m.in. z państwami członkowskimi Unii Europejskiej.
- 3) Przyjęcie rozwiązania utrzymującego wysokość rynkową cen świadectw pochodzenia na poziomie skorelowanym z kosztami wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnych źródeł energii.
- 4) Dostosowanie wysokości poziomu opłaty zastępczej, a w rezultacie ceny praw majątkowych na przyszłe lata, do aktualnych uwarunkowań makroekonomicznych.
- 5) Precyzyjne określenie daty pierwszego wprowadzenia energii elektrycznej do sieci w ramach systemu wsparcia, a co za tym idzie, precyzyjne określenie poziomu opłaty OZE w danym roku kalendarzowym.
- 6) Likwidację zbędnej procedury dopuszczenia do aukcji instalacji wytwarzających energię przed dniem ogłoszenia aukcji, z uwagi na powstałe wątpliwości interpretacyjne w zakresie identyfikacji kręgu podmiotów dopuszczonych do udziału w aukcji.
- 7) Przedłużenie terminu obowiązywania umów przyłączeniowych dla istniejących projektów OZE.
- 8) Umożliwienie przeprowadzenia aukcji w 2019 r., poprzez określenie w przepisach przejściowych maksymalnej ilości i wartości energii elektrycznej.
- 9) Zastąpienie obowiązku uzgadniania mikroinstalacji fotowoltaicznej pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej z organami Straży Pożarnej, wymogiem dostarczenia schematu elektrycznego wykonania tej instalacji z zaznaczeniem miejsca wyłącznika instalacji.

Ponadto Ministerstwo Energii prowadzi prace nad dodatkowymi rozwiązaniami w zakresie odnawialnych źródeł energii, które odnoszą się między innymi do zasad wykorzystania energii z OZE przez lokalne społeczności w ramach spółdzielni energetycznych. Rozwiązania te pozwolą na zrównoważony rozwój odnawialnych źródeł energii, poprzez ich dostosowanie do lokalnego zapotrzebowania na energię, a tym samym umożliwią poprawę sytuacji energetycznej na obszarach

wiejskich. Obejmują one wykorzystanie biometanu wytwarzanego z biogazu rolniczego i jego zagospodarowanie na cele energetyczne i przygotowanie rozwiązań umożliwiających podmiotom biznesowym korzystanie ze wsparcia na zasadach zbliżonych do prosumentów.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UD 477) – **II kwartał 2019 r.**
- Przeprowadzenie w 2019 r. przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki aukcji na zakup energii elektrycznej z OZE – w terminie wskazanym przez Prezesa URE – **II-IV kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Przewidywane nakłady na rozwój nowych mocy wytwórczych OZE nie obciążają Skarbu Państwa, ponieważ środki na pokrycie tych wydatków pochodzą z funduszy zgromadzonych w latach poprzednich na rachunkach operatora rozliczeń energii odnawialnej, które zasilane są z opłaty OZE. Projektowana zmiana nie przewiduje wpływu na sektor finansów publicznych. Opłata OZE finansowana jest przez odbiorców końcowych energii elektrycznej, a pobierana przez operatorów systemów dystrybucyjnych.

Program polskiej energetyki jądrowej (ME)

Wieloletni Program Polskiej Energetyki Jądrowej (PPEJ) określa zakres i strukturę organizacji działań niezbędnych do wdrożenia energetyki jądrowej, zapewnienia bezpiecznej i efektywnej eksploatacji jej obiektów oraz bezpiecznego postępowania z wypalonym paliwem. Przyczyni się to do obniżki emisyjności krajowego systemu elektroenergetycznego.

Z powodu oczekiwania na kierunkowe decyzje polityczne, przesunięto termin przyjęcia aktualizacji PPEJ, które według KPR 2018/2019 miało nastąpić w II kwartale 2018 r. W wyniku tego przesunięcia uległo również rozpoczęcie przetargu na wybór dostawcy technologii. Aktualizacja PPEJ została już zakończona, a decyzja polityczna Rady Ministrów powinna nastąpić w 2019 r. Kontynuowane są badania środowiskowe i lokalizacyjne elektrowni jądrowej w dwóch potencjalnych lokalizacjach (Żarnowiec oraz Lubiatowo-Kopalino). W KPR 2018/2019 ich zakończenie zapisano na I kwartał 2019 r., co również zostanie przesunięte.

Zarządzeniem z 5 lipca 2018 r. Minister Energii powołał Zespół do spraw opracowania zmian w przedmiocie przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących. Głównym zadaniem Zespołu jest przygotowanie nowelizacji specustawy jądrowej, aby przyspieszyć proces inwestycyjny związany z budową pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce.

Harmonogram

- Skierowanie projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych – **II kwartał 2019 r.**
- Przyjęcie projektu ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących przez Radę Ministrów – **II kwartał 2019 r.**
- Przyjęcie aktualizacji PPEJ przez Radę Ministrów – **III kwartał 2019 r.**
- Zakończenie badań środowiskowych i lokalizacyjnych elektrowni jądrowej – **IV kwartał 2019 r.**
- Rozpoczęcie I etapu procesu przetargowego na wybór dostawcy technologii – **III-IV kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Wydatki budżetu państwa w ramach Programu PEJ w 2019 r. wyniosą ok. 26,2 mln zł, z czego: środki MNiSW stosownie do przepisów ustawy²⁷ - 15 mln zł oraz środki ME i PAA (środki z programu wieloletniego, koszty uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych, funkcjonowanie organizacji wsparcia technicznego) - 11,2 mln zł. Finansowanie badań środowiskowych i lokalizacyjnych oraz postępowanie przetargowe realizowane będą ze środków własnych spółki PGE EJ1. Wydatki budżetu państwa w ramach Programu PEJ w 2020 r. wyniosą 4,05 mln zł.

Promowanie audytów energetycznych i inwestycji w obszarze efektywności energetycznej w małych i średnich przedsiębiorstwach (ME)

Efektywność energetyczna jest i będzie jednym z priorytetów polskiej polityki energetycznej. W ostatnich latach Polska dokonała postępu – jednego z największych w Europie – w dziedzinie efektywności energetycznej. Największy udział w rynku miał sektor przemysłu, w którym poprawiły się zarówno wskaźniki sektorowe, jak i nastąpiły korzystne zmiany strukturalne. Większość usprawnień wynikała z decyzji opartych na przesłankach ekonomicznych. Pomimo postępu w Polsce nadal istnieje potencjał oszczędności energii, dlatego konieczne jest zintensyfikowanie działań i promowanie środków i programów poprawy efektywności energetycznej w całej gospodarce.

Celem projektu jest przeprowadzenie działań skierowanych do sektora małych i średnich przedsiębiorstw w celu poszerzenia świadomości w zakresie poprawy efektywności energetycznej, w szczególności promowania przeprowadzenia audytu energetycznego przedsiębiorstwa oraz inwestycji w obszarze efektywności energetycznej.

W ramach projektu zostały określone działania w czterech obszarach:

a) Przeprowadzenie badania identyfikującego zużycie energii przez małe i średnie przedsiębiorstwa. Działania obejmują: przeprowadzenie badania telefonicznego w 5000 przedsiębiorstwach, wykonanie 100 audytów energetycznych oraz opracowanie analizy zużycia energii w małych i średnich przedsiębiorstwach i wyliczenie potencjału efektywności energetycznej w tym sektorze.

b) Opracowanie analizy istniejących instrumentów finansowych/zachęt dla małych i średnich przedsiębiorstw. Działania obejmują m.in. organizację 5 krajowych stołów dyskusyjnych, 1 międzynarodowy warsztat ukazujący doświadczenia innych krajów oraz opracowanie zestawu rekomendacji dla władz w zakresie wskazanych instrumentów finansowych dla MŚP, aby zachęcić je do finansowania przedsięwzięć służących efektywności energetycznej.

c) Stworzenie materiałów i narzędzi skierowanych do małych i średnich przedsiębiorstw oraz opracowanie dedykowanej strony internetowej projektu, która zostanie umiejscowiona jako zakładka na dwóch portalach, tj. gov.pl/energia i biznes.gov.pl. Działania obejmują m.in. opracowanie listy jak samemu wykonać audyt (tzw. self-check), opracowanie prostego kalkulatora energii, bazy z najlepszymi przykładami wdrożonych rozwiązań, opracowanie kursu e-learningowego zawierającego 5 modułów, broszur informacyjnych.

d) Podniesienie świadomości oraz promocja projektu i strony projektu z materiałami. Działania obejmują m.in. przeprowadzenie 10 spotkań w Polsce tzw. grup samouczących się, które wykonają audyt energetyczny, udział w wydarzeniach organizowanych dla MŚP w celu rozpowszechnienia projektu.

Harmonogram

- Opracowanie projektu struktury strony internetowej promującej działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej – **II kwartał 2019 r.**

²⁷ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2018 r. poz. 87).

- Opracowanie prostego kalkulatora oszczędności energii – **III kwartał 2019 r.**
- Przygotowanie kursu e-learningowego w zakresie efektywności energetycznej – **I kwartał 2020 r.**
- Opracowanie ankiety, przeprowadzenie badania telefonicznego identyfikującego zużycie energii oraz wykonanie audytów energetycznych w wybranych MŚP – **I kwartał 2020 r.**

Skutki finansowe

Projekt uzyskał wsparcie w ramach Programu wspierania reform strukturalnych. Wsparcie jest równoważne kwocie ok. 400 tys. EUR na lata 2019-2020 i jest finansowane z budżetu Programu Wspierania Reform Strukturalnych (środki UE). Dostarczycielem produktów w ramach projektu jest Krajowa Agencja Poszanowania Energii. Projekt nie generuje kosztów po stronie budżetu państwa.

5.5 Cele edukacyjne

Edukacja włączająca (MEN)

Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie rozwiązań legislacyjno-organizacyjnych oraz działań wdrożeniowych w zakresie edukacji włączającej wysokiej jakości. Ma ona umożliwić podniesienie poziomu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na wszystkich etapach kształcenia, w celu jak najbardziej optymalnego przygotowania ich do wejścia na rynek pracy.

W ramach projektu zakłada się bardziej adekwatne przygotowanie nauczycieli i personelu pomocniczego do codziennej pracy w zróżnicowanym pod względem potrzeb osób uczących się w środowisku edukacyjnym. Tym samym rodziny uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi otrzymają wsparcie w ukierunkowaniu rozwoju swoich dzieci i przygotowania ich do dorosłego życia. Edukacja włączająca przyniesie również korzyści emocjonalne, umożliwiające zacieśnianie więzi rodzinnych, a także korzyści ekonomiczne, związane z obniżeniem kosztów dojazdów dzieci i młodzieży do placówek edukacyjnych.

W efekcie oczekiwana jest zmiana postaw społecznych wobec niepełnosprawności sprzyjająca zwiększeniu integracji społecznej.

Harmonogram

- Zakończenie prac koncepcyjnych nad założeniami zmian – **II kwartał 2019 r.**
- Początek działań implementacyjnych, niewymagających zmian przepisów (przygotowanie kadr, opracowanie materiałów edukacyjnych dla uczniów, opracowanie materiałów metodycznych) – **II kwartał 2019 r.**
- Opracowanie założeń zmian legislacyjnych – **III kwartał 2019 r.**²⁸
- Opracowanie materiałów edukacyjnych oraz materiałów metodycznych dotyczących modelu szkolenia i doradztwa – **od III kwartału 2019 r.**

Skutki finansowe

Nazwa działania lub części działania	2019			2020		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)
Opracowanie założeń w zakresie kształcenia uczniów ze SPE oraz działań wdrożeniowych	113 000	113 000		30 000	30 000	
Projekt pozakonkursowy: <i>Opracowanie instrumentów do prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej</i>	714 293	112 287	602 007	470 981	74 038	396 943
Projekt pozakonkursowy:	1 166 648	183 397	983 251	1 405 051	220 874	1 184 177

²⁸ Czas trwania konsultacji społecznych założeń zmian legislacyjnych wykracza poza ramy czasowe bieżącej aktualizacji KPR.

Uczeń ze specjalnymi potrzebami – opracowanie modelu szkolenia i doradztwa						
Projekty konkursowe: Opracowanie i upowszechnianie narzędzi diagnostycznych wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną	10 484 798	1 648 210	8 836 588	14 105 450	2 217 377	11 888 074
Projekt „Opracowanie modelu funkcjonowania Specjalistycznych Centrów Wsparcia Edukacji Włączającej (SCWEW)”	193 369	30 397	162 971	1 428 277	224 525	1 203 752
Prekonsultacje i konsultacje społeczne (warsztaty i spotkania konsultacyjne)	30 000	30 000		50 000	50 000	

Zintegrowana Strategia Umiejętności (MEN)

Kontynuowane będą prace nad częścią szczegółową Zintegrowanej Strategii Umiejętności (ZSU). Część ogólna Strategii – wyznaczająca główne priorytety i kierunki działań – została przyjęta przez Radę Ministrów 25 stycznia 2019 r. Część szczegółowa Strategii będzie zawierać rozszerzoną diagnozę, katalog podejmowanych i planowanych działań, a także rozszerzony opis mechanizmów wdrażania i będzie oparta o raport przygotowywany dla Polski przez OECD. W raporcie OECD przedstawione mają zostać zalecenia dostosowane do krajowej specyfiki, mające na celu poprawę polskiego systemu umiejętności w czterech priorytetowych obszarach: wspieranie większego uczestnictwa dorosłych w uczeniu się we wszystkich formach, zmniejszanie niedopasowania umiejętności na rynku pracy poprzez lepsze dostosowanie systemu kształcenia i szkolenia, wzmacnianie wykorzystania umiejętności na rynku pracy i w miejscu pracy, wzmacnianie koordynacji i struktur zarządzania umiejętnościami. Zakończenie prac nad raportem *OECD Skills Strategy* planowane jest na koniec 2019 r.

Działanie stanowi również realizację zalecenia Rady dla Polski nr 2 w zakresie odnoszącym się do rozwoju umiejętności przydatnych na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych.

Harmonogram

- Przekazanie przez OECD wstępnego projektu *Skills Strategy* oraz III misja OECD – warsztaty, grupy tematyczne, spotkania bilateralne z interesariuszami – **II kwartał 2019 r.**
- Ocena i zgłaszanie uwag do projektu *Skills Strategy* – **III kwartał 2019 r.**
- Prezentacja projektu raportu diagnostycznego przez OECD w ramach IV misji – **IV kwartał 2019 r.**
- Ocena projektu raportu oraz akceptacja ostatecznej wersji raportu *OECD Skills Strategy Diagnostic Report: Poland* – **IV kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Realizacja projektu spowoduje wzrost wydatków dla sektora finansów publicznych o 199 tys. zł w 2019 r.

„Szkoła dla innowatora” (MPiT/MEN)

Pilotażowy program pn. „Szkoła dla innowatora” planowany jest do realizacji w ramach projektu strategicznego SOR o tym samym tytule. Polega na przygotowaniu kompleksowego systemu kształcenia innowatorów (m.in. przegląd i ewentualne uzupełnienie podstawy programowej w celu wspierania rozwoju kompetencji proinnowacyjnych uczniów, opracowanie metod i narzędzi kształtowania tego rodzaju kompetencji, wspieranie nauczycieli w zakresie doboru i stosowania metod nauczania rozwijających kompetencje proinnowacyjne uczniów) oraz wzmocnienie zasobów funkcjonujących w ramach tego systemu (kształcenie i doskonalenie nauczycieli). Działania pilotażowe obejmują wdrożenie nowego systemu kształtowania kompetencji proinnowacyjnych w wybranych szkołach podstawowych oraz opracowanie rekomendacji dotyczących kształtowania tego rodzaju kompetencji, które będą mogły znaleźć zastosowanie na poziomie krajowym.

Harmonogram

- Uruchomienie konkursu na wybór operatora w projekcie grantowym - **II kwartał 2019 r.**²⁹

Skutki finansowe

Alokacja na pilotaż wynosi 10 mln zł.

Dydaktyczna inicjatywa doskonałości (MNiSW)

22 stycznia 2019 r. na mocy art. 400 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ogłoszono komunikat ministra w ramach przedsięwzięcia Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości. Przedsięwzięcie ma na celu wsparcie publicznych uczelni zawodowych w doskonaleniu jakości kształcenia. Przewidywalnym efektem przedsięwzięcia będzie poprawa jakości kształcenia na profilu praktycznym w publicznych uczelniach zawodowych, lepsze dopasowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz wzmocnienie współpracy uczelni z sektorem biznesu. W 2018 r. w ramach pilotażu przedsięwzięcia czternastu publicznym uczelniom zawodowym zostały przyznane środki finansowe w formie dotacji celowej w wysokości 1 mln zł, na realizację do 30 czerwca 2019 r. zadania zleconego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – „Wsparcie rozwoju kształcenia na profilu praktycznym w publicznych uczelniach zawodowych”. W komunikacie Ministra określone zostały warunki otrzymania przez uczelnie w danym roku środków finansowych, uwzględniające:

- oceny jakości kształcenia wydane przez Polską Komisję Akredytacyjną w okresie 6 lat poprzedzających ogłoszenie komunikatu,
- wyniki monitoringu karier absolwentów studiów, prowadzonego przez Ministra na podstawie art. 352 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- wysokość środków finansowych, które zostaną przekazane w danym roku uczelniom wyróżnionym w ramach przedsięwzięcia.

Działanie stanowi również realizację zalecenia Rady dla Polski nr 2 w zakresie odnoszącym się do rozwoju umiejętności przydatnych na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych.

²⁹ Uruchomienie działań pilotażowych w wybranych szkołach nastąpi poza ramami czasowymi bieżącej aktualizacji KPR.

Harmonogram

- Rozpoczęcie przez publiczne uczelnie zawodowe realizacji przedsięwzięcia na podstawie umowy z MNiSW – **II kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Środki z budżetu państwa przeznaczone na cele programu to 15 mln zł na rok 2019 oraz 15 mln zł w 2020 r.

Fragment Sprawozdania krajowego Polska 2019: *Związki między nauką, a biznesem pozostają na słabo rozwiniętym poziomie* (str. 25).

Doktorat wdrożeniowy (MNiSW)

Celem programu jest tworzenie warunków do rozwoju współpracy pomiędzy środowiskiem naukowym a środowiskiem społeczno-gospodarczym, prowadzonej w ramach studiów doktoranckich oraz wprowadzenie możliwości kształcenia uczestnika studiów doktoranckich we współpracy z zatrudniającym go przedsiębiorcą (lub innym podmiotem). Doktoraty wdrożeniowe, prowadzone w systemie dualnym, to bardzo ważny etap w budowie transferu między nauką a biznesem. Doktorant (skoncentrowany na rozwiązaniu konkretnego problemu technologicznego) będzie realizował projekt badawczy w dwóch miejscach – w przedsiębiorstwie i jednostce naukowej (uczelni, instytucie badawczym). Będzie także miał dwóch opiekunów merytorycznych – jeden wskazywany przez pracodawcę, drugi – pochodzący z jednostki naukowej. Oprócz wynagrodzenia wynikającego z zatrudnienia w przedsiębiorstwie w pełnym wymiarze godzin doktorant otrzyma również stypendium z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Będzie odpowiadało ono minimalnemu wynagrodzeniu zasadniczemu asystenta na uczelni publicznej – stanowi to 2450 złotych. Taki sposób realizacji doktoratu przyczynia się do rozwoju kontaktów pomiędzy jednostką naukową, a otoczeniem społeczno-gospodarczym, intensyfikacji badań naukowych o potencjale komercyjnym, a także umożliwia zdobycie przez przyszłego naukowca doświadczeń w zakresie działalności B+R.

W realizacji programu w ramach I i II edycji uczestniczy ok. 800 doktorantów w ok. 130 jednostkach (I edycja – ok. 50 jednostek i ok. 340 uczestników, II edycja – ok. 70 jednostek i ok. 460 uczestników). Szacuje się, że w ramach III edycji programu liczba jednostek oraz liczba zgłoszonych kandydatów do programu będzie na porównywalnym względem II edycji poziomie.

Harmonogram

- Zakończenie procedury formalnej i merytorycznej oraz wydanie decyzji administracyjnych dla jednostek, które uzyskały środki finansowe przeznaczone na naukę na finansowanie stypendiów oraz na dofinansowanie infrastruktury badawczej w celu realizacji badania – **III kwartał 2019 r.**
- Złożenie przez jednostki, które otrzymały decyzję przyznającą środki finansowe w ramach III edycji programu „Doktorat wdrożeniowy”, szczegółowych informacji niezbędnych do przekazania środków finansowych – **III kwartał 2019 r.**
- Procedura formalna i merytoryczna szczegółowych informacji niezbędnych do przekazania środków finansowych przesłanych przez jednostki w ramach III edycji programu oraz podpisanie z jednostkami umów – **IV kwartał 2019 r.**
- Zakończenie procedury formalnej i merytorycznej związanej z przekazanymi przez jednostki informacjami niezbędnymi do przekazania środków finansowych oraz informacjami zawartymi w raporcie rocznym – **I kwartał 2020 r.**

Skutki finansowe

Środki z budżetu państwa przeznaczone na program w 2019 r. to 47,5 mln zł, a w roku 2020 stanowiąc będą 68,7 mln zł.

Zintegrowane Programy Uczelni (MNiSW)

W 2019 r. realizowane będą projekty wyłonione w ramach konkursów PO WER wspierających szkoły wyższe we wdrażaniu zmian systemowych, wprowadzonych na mocy reformy szkolnictwa wyższego. Dwie poprzednie edycje konkursów (w 2017 i 2018 r.) pn. Zintegrowane Programy Uczelni obejmowały trzy ścieżki realizacji projektów, zróżnicowane w oparciu m.in. o kryterium dotyczące oceny parametrycznej oraz liczby studentów w danej uczelni.

W 2019 r. nastąpi rozstrzygnięcie i rozpoczęcie realizacji projektów w ramach konkursu Zintegrowane Programy Uczelni na rzecz Rozwoju Regionalnego, ogłoszonego w maju 2018 r. Dzięki powyższym programom uczelnie będą mogły przeznaczyć środki na usprawnienie różnych sfer działalności – począwszy od rozwoju umiejętności zawodowych i kompetencji miękkich studentów, przez umiędzynarodowienie procesu kształcenia, zwiększenie jakości i efektywności studiów doktoranckich dzięki tworzeniu nowych programów kształcenia, aż do wsparcia instytucjonalnego dla samej uczelni i jej kadry.

Zintegrowane Programy Uczelni obejmują następujące działania:

- dostosowanie i realizacja programów kształcenia do potrzeb społeczno-gospodarczych na poziomie krajowym i regionalnym, ukierunkowanych na wyposażanie studentów w praktyczne umiejętności;
- wsparcie realizacji studiów o profilu praktycznym, kształcących równocześnie praktyczne umiejętności zawodowe i kompetencje miękkie studentów, dzięki uwzględnieniu m.in. programów stażowych powiązanych z programem kształcenia;
- realizacja programów kształcenia w językach obcych, skierowanych zarówno do studentów z Polski, jak i do cudzoziemców;
- włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, wprowadzenie programów kształcenia w polskich uczelniach;
- podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, w obszarach kluczowych dla gospodarki i rozwoju kraju;
- wysokiej jakości programy stażowe dla studentów;
- wspieranie świadczenia wysokiej jakości usług przez jednostki działające w strukturze uczelni (np. akademickie biura karier), wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy;
- wsparcie wykorzystania informacji z rynku pracy (wyniki uczelnianego monitoringu karier zawodowych absolwentów, prognoz zatrudnienia, badania wśród pracodawców w regionie) do projektowania kształcenia dopasowanego do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego w regionie;
- tworzenie i realizacja wysokiej jakości programów studiów doktoranckich lub szkół doktorskich, kluczowych dla gospodarki i społeczeństwa, wspierających innowacyjność kraju i zapewniających możliwość transferu/komercjalizacji rezultatów studiów doktoranckich.

Harmonogram

- Realizacja projektów w ramach powyższych konkursów PO WER – od II kwartału 2019 r.³⁰

³⁰ Realizacja projektów w ramach powyższych konkursów PO WER potrwa od 18 do 48 miesięcy czyli ich zakończenie nastąpi poza ramami czasowymi KPR.

Skutki finansowe

Nazwa działania lub części działania	2019			2020		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)
Zintegrowane Programy Uczelni	347 mln	45,51 mln	301, 49 mln	705 mln	92,45 mln	612, 55mln

Przedstawione finansowanie obejmuje dwie edycje konkursu Zintegrowane Programy Uczelni oraz konkurs Zintegrowane Programy Uczelni na rzecz Rozwoju Regionalnego.

5.6 Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Program „Rodzina 500+” na każde dziecko (MRPiPS)

Istotą Programu „Rodzina 500+” jest wsparcie finansowe dla rodzin w postaci świadczenia wychowawczego w kwocie 500 zł miesięcznie na dziecko. W 2019 r. nastąpią zmiany w Programie, polegające na objęciu jego zakresem również pierwszego lub jedyne dziecko pozostającego na wychowaniu do ukończenia przez nie 18. roku życia, bez względu na dochód (obecnie prawo do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, tj. jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18 r. życia, warunkowane jest spełnianiem kryterium dochodowego w kwocie 800 zł miesięcznie netto na osobę w rodzinie lub 1 200 zł miesięcznie netto na osobę w rodzinie, jeśli jej członkiem jest niepełnosprawne dziecko).

Rozszerzenie kręgu osób uprawnionych do świadczenia wychowawczego przyczyni się do zwiększenia wsparcia dla rodzin mających na utrzymaniu dzieci, poprzez umożliwienie częściowego pokrycia wydatków związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych i wychowywaniem dzieci. Wykształcenie i przygotowanie do życia dzieci wiąże się z dużym obciążeniem finansowym dla osób, u których pozostają one na utrzymaniu, w szczególności w rodzinach wieloosobowych. Projektowane rozszerzenie Programu pozwoli więc zmniejszyć ekonomiczne ograniczenia, zwłaszcza wśród młodych ludzi decydujących się na posiadanie potomstwa.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu nowelizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (ustanawiającej Program „Rodzina 500+”) przez Radę Ministrów – **II kwartał 2019 r.**
- Wejście w życie zmiany ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (ustanawiającej Program „Rodzina 500+”) – **III kwartał 2019 r.**
- Rozpoczęcie procesu naboru wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym na pierwsze dziecko bez kryterium dochodowego oraz rozpoczęcie wypłat świadczenia wychowawczego na pierwsze dzieci – **III kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Szacowane skutki finansowe dla budżetu państwa w związku z rozszerzeniem Programu „Rodzina 500+” to ok. 9,6 mld zł w 2019 r. oraz ok. 19,9 mld w 2020 r.

Emerytura Plus (MRPiPS)

W 2019 r. zostanie przyjęty program Emerytura Plus. Świadczenie zostanie wypłacone wszystkim emerytom i rencistom w maju 2019 r., w kwocie najniższej emerytury, która od 1 marca 2019 r. wynosi 1100 zł. Proponowane rozwiązanie będzie zastosowane do emerytur i rent w systemie powszechnym, do emerytur i rent rolników, służb mundurowych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, emerytur pomostowych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rent socjalnych oraz rent inwalidów wojennych i wojskowych. Świadczeniem zostanie objętych ponad 9,7 mln osób (w tym ok. 6,9 mln emerytów i 2,6 mln rencistów).

Dodatkowe świadczenie jest elementem zmniejszania różnic majątkowych w społeczeństwie. Wypłata świadczenia wpłynie również na relatywny wzrost konsumpcji, która była motorem wzrostu gospodarczego w 2018 r., co w kontekście zakładanego w ustawie budżetowej na 2019 r. spowolnienia gospodarczego może w dalszym stopniu pozytywnie stymulować wzrost gospodarczy.

Harmonogram

- Wypłata dodatkowego świadczenia dla emerytów i rencistów – **II kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Szacowane saldo dla sektora finansów publicznych wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów to ok. 8,7 mld zł (przy założeniu wydatków na poziomie ok. 10,8 mld zł oraz dochodów na poziomie ok. 2 mld zł).

Nowoczesne narzędzia wsparcia aktywności osób niepełnosprawnych – Dostępność Plus (MliR)

W 2018 r. zainicjowano w Polsce działania zmierzające do stworzenia systemowych ram dla dostępności, a także do realnej poprawy dostępności w różnych obszarach, czego wyrazem było m.in. przyjęcie przez Radę Ministrów 17 lipca 2018 r. rządowego programu Dostępność Plus.

W przedstawionym projekcie ustawy o zapewnianiu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami przyjęto założenie, że dostępność powinna być horyzontalnym elementem polityk publicznych, a w konsekwencji obowiązkiem instytucji publicznych. W rezultacie w projekcie wskazano rozwiązania zmierzające do zapewnienia dostępności przestrzeni publicznej dla osób niepełnosprawnych, poprzez umożliwienie im udziału w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami. W tym celu ustawa określa obowiązki podmiotów publicznych w zakresie zapewnienia dostępności. Obowiązek ten oznacza, że podmioty publiczne w planowanej i prowadzonej działalności uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez usuwanie barier w dostępie do obiektów, informacji i usług, a także zapobiegają ich powstawaniu. Ustawa zawiera również rozwiązania dotyczące systemu koordynacji, powołania organu doradczo-konsultacyjnego – Rady Dostępności, a także praw przysługujących obywatelom w zakresie zapewnienia dostępności (możliwość złożenia do podmiotu publicznego wniosku o zapewnienie dostępności, a w przypadku braku jej zapewnienia – skargi na brak dostępności).

Kontynuowane są działania związane z ogłaszaniem konkursów związanych z poprawą dostępności kolejnych instytucji publicznych, m.in. szkół, uczelni i ośrodków służby zdrowia (programy: „Dostępność Plus dla zdrowia”, „Dostępna uczelnia”, „Przestrzeń dostępnej szkoły”). Ponadto został ogłoszony konkurs Inkubator dostępności, w ramach którego wypracowanych ma być 100 innowacji społecznych służących poprawie jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych z ograniczoną mobilnością lub percepcją. Wspierane będą także inicjatywy pozakonkursowe, umożliwiające nabycie przez osoby niepełnosprawne określonych umiejętności (uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami w Krajowym Ośrodku Mobilności Osób z Niepełnosprawnościami) czy opracowanie zasad szkoleń dla trenerów psów przewodników i udostępniania ich osobom niewidomym wraz z wyszkoleniem 48 psów (projekt aPSYstent).

Konkursy i projekty realizowane są w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (Działanie 4.1 Innowacje społeczne, Działanie 5.2 Działania projakościowe i rozwiązania organizacyjne w systemie ochrony zdrowia ułatwiające dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych).

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy o zapewnianiu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami przez Radę Ministrów – **III kwartał 2019 r.**
- Wejście w życie ustawy – **III kwartał 2019 r.**

Skutki finansowe

Na konkursy dla dostępności przewidziano w sumie 700 mln zł, z czego 300 mln zł na program „Dostępność Plus dla zdrowia” (300 mln zł jest wartością docelową, obecnie na realizację umów przeznaczono 150 mln zł), 200 mln zł na program „Uczelnia dostępna”, 100 mln zł na program „Przestrzeń dostępnej szkoły”, 10 mln zł na program „Inkubator dostępności”.

Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych (MRPiPS)

Celem projektu jest przygotowanie kompleksowej propozycji wdrożenia do systemu prawnego modyfikacji i nowych instrumentów w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych zapewniających możliwie samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, w tym podniesienie jakości i efektywności działań realizowanych przez warsztaty terapii zajęciowej oraz wypracowanie, przetestowanie, wdrożenie i upowszechnienie standardu usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Główne zadania przewidziane do realizacji to:

- przeprowadzenie analizy rozwiązań ustawowych z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych (z uwzględnieniem warsztatów terapii zajęciowej) – kamień milowy 1;
- zaproponowanie modyfikacji i nowych instrumentów systemu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, mających na celu zapewnienie im możliwie samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, w tym opracowanie standardów funkcjonowania WTZ oraz standardu usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, które następnie zostaną przetestowane – kamień milowy 2 i 3;
- przeprowadzenie pilotażu zmodyfikowanych i nowych instrumentów w celu oceny zasadności ich wdrożenia i wypracowania ich optymalnego kształtu. Pilotaż obejmie podmioty odpowiedzialne za wdrożenie rozwiązań oraz beneficjentów – kamień milowy 4;
- opracowanie nowych i dokonanie modyfikacji istniejących instrumentów wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej w formie projektów aktów prawnych lub w zakresie standardu usług asystenckich (projektu dokumentu) – kamień milowy 5, 6, 7, - planowana realizacja w 2021 r.

W ramach projektu zakłada się przygotowanie propozycji zmian legislacyjnych uwzględniających kwestie pomocy publicznej, wskazujących źródła finansowania, precyzyjnie określających adresatów instrumentów oraz sposób realizacji instrumentu i warunki związane z jego realizacją.

Projekt realizowany będzie w ramach Działania 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Harmonogram

- Analiza istniejących rozwiązań prawnych – 1 kamień milowy – **II kwartał 2019 r.**
- Przedstawienie propozycji zmian prawnych – 2 kamień milowy – **IV kwartał 2019 r.**
- Konsultacje środowiskowe wypracowanych zmian – 3 kamień milowy – **IV kwartał 2019 r.** - (w ciągu 2 m-cy od zrealizowania II kamienia milowego).
- Przeprowadzenie pilotażu zmodyfikowanych i nowych rozwiązań w celu oceny zasadności wdrożenia i opracowania ich optymalnego kształtu – 4 kamień milowy – **I kwartał 2020 r.** (pełna realizacja nastąpi poza ramami czasowymi bieżącego KPR).
- Opracowanie projektów aktów prawnych dot. modyfikacji/nowych instrumentów wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej lub w zakresie standardu usług asystenckich (projekt dokumentu) – kamienie milowe 5-7 – **realizacja nastąpi poza ramami czasowymi bieżącego KPR.**

Skutki finansowe

Nazwa działania lub części działania	2019			2020		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (PLN)	w tym budżet państwa (PLN)	w tym budżet środków europejskich (PLN)
<i>Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych</i>	3 988 160	626 938,76	3 361 221,24	26 648 160	4 189 090,75	22 459 069,20

6. Działania na rzecz realizacji zaleceń Rady UE z 2018 r.

Treść szczegółowych zaleceń 2018 dla Polski

W 2018 r. Polska otrzymała 3 szczegółowe zalecenia (tzw. *Country-specific recommendations, CSRs*).

Zalecenie pierwsze dotyczy sfery finansów publicznych i w związku z tym informacja o działaniach podjętych w celu jego realizacji znajduje się w „Programie konwergencji. Aktualizacja 2019”.

Treść zalecenia drugiego jest bardzo zbliżona do rekomendacji z poprzedniego roku. Składa się ono z dwóch zasadniczych części, z których pierwsza dotyczy rynku pracy: *Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i rozwój umiejętności przydatnych na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych, oraz w celu likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia*. Druga część zalecenia jest identyczna z treścią z poprzedniego roku i brzmi następująco: *Zapewnienie stabilności i adekwatności systemu emerytalnego przez wprowadzenie środków służących podwyższeniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę i przez wdrożenie reformy preferencyjnych systemów emerytalno-rentowych*.

Treść trzeciego CSR jest nowa i dotyczy polityki na rzecz innowacji i brzmi następująco: *Wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, w tym przez wspieranie ściślejszej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi*. Z kolei druga jego część odnosi się do zapewnienia lepszych regulacji gospodarczych oraz poprawy procesu stanowienia prawa: *Poprawę otoczenia regulacyjnego, w szczególności przez zapewnienie skutecznych konsultacji publicznych i społecznych w procesie legislacyjnym*.

Działania zmierzające do realizacji CSRs 2018

Szczegółowa informacja na temat działań podejmowanych i planowanych do podjęcia na rzecz realizacji poszczególnych zaleceń znajduje się w **Tabeli nr 1**. Poniżej przedstawiono kluczowe elementy w tym zakresie.

CSR nr 2 cz. 1: *Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi i rozwój umiejętności przydatnych na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych, oraz w celu likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia.*

Działania w zakresie poprawy warunków dla zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym ułatwienia godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz wyższej aktywności zawodowej kobiet, dotyczą m.in. rozwoju systemu opieki nad małymi dziećmi. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uruchomiło kolejną edycję rocznego programu „MALUCH+”, którego celem jest wspieranie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech, tj. żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. 28 listopada 2018 r. ogłoszono konkurs w ramach Programu „MALUCH+” na rok 2019, na który przeznaczono 450 mln zł. Bardziej szczegółowe [informacje dot. bieżącej edycji programu przedstawiono w rozdziale 5.2](#).

W kontekście rozwoju umiejętności przydatnych na rynku pracy nastąpiła zmiana ustawy Prawo oświatowe. Nowelizacja ma na celu odbudowę prestiżu kształcenia zawodowego w Polsce, poprzez poprawę jakości i efektywności kształcenia w szkołach i placówkach. Ministerstwo Edukacji Narodowej prowadzi prace nad Zintegrowaną Strategią Umiejętności. 29 stycznia 2019 r. Rada Ministrów przyjęła część ogólną **Zintegrowanej Strategii Umiejętności**. Równolegle trwa praca nad częścią szczegółową ([szczegółowe informacje na ten temat w rozdziale 5.5](#)). W fazie diagnostycznej OECD przeprowadzi analizę i ocenę polskiego systemu umiejętności. Zakończono etap pilotażowy

projektu związanego z tworzeniem **Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji**. Wypracowane w ramach pilotażu rozwiązania zostaną wykorzystane w ramach kolejnych etapów programu.

1 października 2018 r. weszła w życie ustawa **Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**, która w celu wzmocnienia kształcenia praktycznego, dostosowanego do potrzeb społeczno-gospodarczych i umożliwiającego skuteczny rozwój umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych studentów, wprowadziła m.in. dwie ścieżki kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym, tj. obowiązkowe sześciomiesięczne praktyki zawodowe lub kształcenie w formie studiów dualnych prowadzonych z udziałem pracodawcy. W ramach działań podejmowanych w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia we wdrażaniu tych zmian, rozstrzygnięto kolejny konkurs w ramach **Zintegrowanych Programów Uczelni**. Rozstrzygnięcie kolejnych konkursów planowane jest w kwietniu 2019 r.

CSR nr 2 cz. 2: *Zapewnienie stabilności i adekwatności systemu emerytalnego przez wprowadzenie środków służących podwyższeniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę i przez wdrożenie reformy preferencyjnych systemów emerytalno-rentowych.*

Obecnie nie są prowadzone prace na rzecz rezygnacji ze szczególnych systemów emerytalno-rentowych dla wybranych grup zawodowych. **Ustawa o pracowniczych planach kapitałowych** weszła w życie 1 stycznia 2019 r. Zakłada ona dobrowolne dokonywanie wpłat przez pracodawcę i pracownika (w przyjętej proporcji od wynagrodzenia tego pracownika), przy dodatkowym transferze ze strony państwa. PPK mogą służyć dodatkowemu zabezpieczeniu kapitałowemu na okres po zakończeniu aktywności zawodowej poprzez zwiększenie poziomu prywatnych oszczędności. [Szczegółowe informacje dotyczące PPK przedstawiono w rozdziale 4.1 \(Najważniejsze działania wspierające wzrost inwestycji\).](#)

CSR nr 3 cz. 1: *Wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, w tym przez wspieranie ściślejszej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi.*

W ramach rozwijania zdolności gospodarki do innowacji od 1 stycznia 2019 r. obowiązuje ulga podatkowa – tzw. **Innovation Box**. Przedsiębiorcy będący podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych lub prawnych uzyskujący dochody z niektórych praw własności intelektualnej pochodzących z własnej działalności badawczo-rozwojowej będą mogli stosować 5% stawkę do opodatkowania tych dochodów.

W ramach działań mających na celu wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, 1 kwietnia 2019 r. weszła w życie ustawa powołująca **Sieć Badawczą „Łukasiewicz”**, ustanowiona w celu poszerzenia współpracy między instytucjami badawczymi i koordynację ich działań. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy powołujący **Wirtualny Instytut Badawczy**. Ma to być innowacyjna forma współpracy wyselekcjonowanych zespołów badawczych–konkurencyjnych na poziomie międzynarodowym – prowadzących działalność naukową w różnych obszarach, ale zorientowaną na komercjalizację. W aspekcie poszerzenia zdolności gospodarki do innowacji powołano **Fundację Platforma Przemysłu Przyszłości**, której celem jest niefinansowe wspieranie przedsiębiorców (poprzez szkolenia, doradztwo) w cyfrowej transformacji w kierunku Przemysłu 4.0, a zarazem podnoszenie ich konkurencyjności. [Szczegółowe informacje dotyczące ww. działań przedstawiono w rozdziałach 5.3 i 5.5.](#)

CSR nr 3 cz. 2: *Poprawę otoczenia regulacyjnego, w szczególności przez zapewnienie skutecznych konsultacji publicznych i społecznych w procesie legislacyjnym.*

W zakresie szeroko rozumianego otoczenia regulacyjnego – już w roku ubiegłym zrealizowano działania w postaci przyjętego tzw. **pakietu dla MŚP**, który wprowadza szereg uproszczeń w prawie podatkowym i gospodarczym, oraz ustawy dotyczącej elektronicznej i krótszego okresu przechowywania akt pracowniczych. Ponadto planowane jest domknięcie działań upraszczających

funkcjonowanie podmiotów gospodarczych (w szczególności o dużym potencjale rozwoju) poprzez ustanowienie **Prostej spółki akcyjnej**. Na wydajność obiegu gospodarczego wpływa również rozwój e-usług, w tym e-administracji. [Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdz. 4.2.](#)

W celu zapewnienia należytego przeprowadzania konsultacji społecznych i publicznych 22 stycznia 2019 r. została dokonana zmiana w Regulaminie prac Rady Ministrów, umożliwiającą przewodniczącemu Stałego Komitetu Rady Ministrów **odrzuć projekt z uwagi na brak konsultacji publicznych lub ich nienależyte przeprowadzenie**. Ponadto powołano do życia **Centrum Analiz Strategicznych**, które ma możliwość wstrzymywania projektów aktów prawnych z uwagi na nienależyte przygotowaną Ocenę Skutków Regulacji. W ramach Programu Wsparcia Reform Strukturalnych **przygotowany został projekt rekomendacji w zakresie poprawy systemu oceny wpływu regulacji (OSR)**, projekt wytycznych w zakresie szacowania korzyści regulacyjnych, jak również wzór Modelu Kosztu Standardowego wraz z bazą danych szacowanych kosztów standardowych czynności administracyjnych wykonywanych przez przedsiębiorców.

Tabela nr 2: Dotychczasowa realizacja CSR 2018

Opis podjętych działań od czerwca 2018 r. do kwietnia 2019 r. oraz informacje na temat ich wpływu o charakterze jakościowym

		Informacje na temat planowanych i już podjętych działań					Przewidywany wpływ	
CSR	CSR podkategoria	Numer działania	Opis głównych działań bezpośrednio powiązanych z CSR		Cele strategii „Europa 2020”	Wyzwania/Ryzyka	Wpływ na budżet	Ocena jakościowa/iłoścowa
			Główne cele wdrażanych działań i ich znaczenie dla CSR	Opis podjętych działań (VI 2018 –IV 2019)	Ocena wpływu na cele strategii „Europa 2020”	Wyzwania /ryzyka związane z podejmowanymi działaniami	Ogólne i roczne zmiany w dochodach/wydatkach państwa (mln zł) Udział funduszy UE (źródło i wartość)	Jakościowy opis przewidywanych skutków podejmowanych działań i ich terminów
CSR 2	<i>Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez poprawę dostępu do opieki nad dziećmi (...)</i>	1	Zwiększenie dostępności miejsc opieki nad małymi dziećmi.	W 2018 r. zrealizowano edycję Programu "MALUCH+" na rok 2018, którego celem jest wspieranie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. W ramach tej edycji przewidziano specjalny moduł 1a, dedykowany jednostkom samorządu terytorialnego, tworzącym miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie gmin, gdzie na dzień składania oferty konkursowej nie funkcjonowały żłobki i kluby dziecięce. Takie jednostki samorządu terytorialnego mogły otrzymać gwarancję dofinansowania w wysokości zgłoszonego zapotrzebowania, z zastrzeżeniem, że udział dofinansowania w realizacji zadania wyniósł nie więcej niż 80% wartości kosztów projektu. 28 listopada 2018 r. ogłoszono konkurs w ramach Programu „MALUCH+” na rok 2019.	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia rodziców opiekujących się dziećmi (przed wszystkim kobiet).	Podmioty prywatne mimo otrzymania dofinansowania mogą nie być w stanie utworzyć lub na późniejszym etapie utrzymać miejsc opieki, co może skutkować mniejszą liczbą utworzonych miejsc opieki.	Na realizację Programu „MALUCH+” 2018 uruchomiono z budżetu państwa ok. 238,8 mln zł oraz ok. 111 mln zł z Funduszu Pracy (ostateczne dane będą znane po złożeniu przez wojewodów sprawozdania, tj. w maju 2019 r.). Na Program „Maluch+” w edycji 2019 r. przeznaczono 450 mln zł (w rezerwie celowej - 250 mln zł, w planie finansowym Funduszu Pracy – 200 mln zł).	W ramach programu „MALUCH+” 2018 utworzono ok 23,1. tys. miejsc (ostateczne dane będą znane po złożeniu przez wojewodów sprawozdania, tj. w maju 2019 r.) W ramach modułu 1a dofinansowanie zostało przyznane na utworzenie 2591 miejsc opieki w 109 instytucjach z terenu 102 gmin. Informacje o utworzonych miejscach opieki będą znane po złożeniu przez wojewodów sprawozdania, tj. w maju 2019 r.
CSR 2	<i>Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez (...) rozwój umiejętności przydatnych na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych (...)</i>	2	Podniesienie jakości kształcenia zawodowego.	Ustawa o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, która wejdzie w życie 1 września 2019 r. (z wyjątkiem niektórych przepisów, które zaczną obowiązywać w innych terminach) ma na celu odbudowę prestiżu kształcenia zawodowego w Polsce, poprzez poprawę jakości i efektywności kształcenia w szkołach i placówkach. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami, samorządy otrzymają większą subwencję oświatową	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia i jego jakość.	Upowszechnienie w środowisku pracodawców możliwości i korzyści w zakresie współpracy ze szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe.	Koszt dla sektora finansów publicznych (budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego) w okresie 10 lat od wejścia w życie ustawy wyniesie łącznie 839,6 mln zł.	Nowelizacja ustawy przyczyni się do zwiększenia wpływu pracodawców na funkcjonowanie kształcenia zawodowego oraz wzrostu liczby uczniów kształconych w zawodach, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy.

				na uczniów szkół kształcących się w zawodach, na które jest wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy (wskazanych w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego). Ponadto uczniowie branżowej szkoły I stopnia (niebędący młodocianymi pracownikami) i uczniowie technikum będą mogli – na podstawie umowy z pracodawcą – realizować staż uczniowski.				
CSR 2	<i>Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez (...) rozwój umiejętności przydatnych na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych (...)</i>	3	Podniesienie poziomu kapitału ludzkiego w Polsce (poprzez wzrost liczby osób uczących się i jakości kształcenia) oraz zwiększenie dopasowania popytu i podaży na rynku pracy.	Stworzenie ram strategicznych dla edukacji i szkoleń. W dniu 25 stycznia 2019 r. Rada Ministrów przyjęła część ogólną Zintegrowanej Strategii Umiejętności. Trwają prace nad częścią szczegółową dokumentu. Kluczowym elementem Zintegrowanej Strategii Umiejętności jest zdiagnozowanie postępów oraz wyzwań i określenie priorytetów związanych z rozwojem odpowiednich umiejętności w Polsce, aktywizacją zasobów umiejętności na rynku pracy, skutecznym wykorzystaniem umiejętności w życiu gospodarczo-społecznym, a także wzmocnieniem systemu kształtowania i rozwoju umiejętności.	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia i jego jakość.	Głównym wyzwaniem jest stworzenie skutecznego mechanizmu koordynującego wdrażanie strategii w oparciu o jego koncepcję sformułowaną w części ogólnej.	Koszt przygotowania Zintegrowanej Strategii Umiejętności w 2019 r. to 199 000 zł.	Ułatwienie obywatelom prezentowania posiadanych kwalifikacji oraz ich zdobywania. Ułatwienie pracodawcom oceny poziomu kwalifikacji.
CSR 2	<i>Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez (...) rozwój umiejętności przydatnych na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych (...)</i>	4	Zwiększenie uczestnictwa dorosłych w edukacji poprzez uaktywnienie osób dotychczas biernych, nieuczestniczących w formach kształcenia i szkolenia.	Inicjatywy na rzecz uczenia się osób dorosłych. Za kończono etap pilotażowy projektu związanego z tworzeniem Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji. Trzech beneficjentów koordynujących tworzenie sieci LOWE (pilotaż dotyczył w sumie 50 placówek) przedstawiło w czerwcu 2018 r. raporty podpisujące działania pilotażowe LOWE. Wypracowane w ramach pilotażu rozwiązania zostaną wykorzystane w ramach kolejnych etapów programu.	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia i jego jakość.	Głównym wyzwaniem dla wdrażanych działań jest utrwalenie współpracy utworzonych Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji z ich środowiskiem lokalnym na rzecz aktywizacji edukacyjnej osób dorosłych.	Zakłada się, że do roku 2020 na tworzenie nowych LOWE zostanie wydana kwota 18,8 mln zł (w tym blisko 3 mln zł z budżetu państwa i 15,8 mln zł z budżetu środków europejskich).	Program pilotażowy, dotyczący wdrożenia LOWE pozwolił wypracować ramy organizacyjne i funkcjonalne do tworzenia i działalności tego typu centrów aktywizacji edukacyjnej, przydatne przy tworzeniu LOWE w ramach kolejnego konkursu.
CSR 2	<i>Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez (...) rozwój umiejętności przydatnych</i>	5	Podniesienie jakości zawodowego szkolnictwa wyższego.	Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i na uce, która weszła w życie 1 października 2018 r., wprowadziła rozwiązania służące wzmocnieniu praktycznego wymiaru kształcenia. Na kierunkach studiów o profilu praktycznym wprowadzono dwie ścieżki	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia i jego jakość.	Działanie nie jest obciążone ryzykiem.	Przy założeniu, że corocznie środki na realizację przedsięwzięcia pn. Dydaktyczna inicjatywa doskonałości będzie otrzymywać do 15 uczelni	Lepsze dopasowanie programów studiów do potrzeb rynku pracy, wzrost kompetencji absolwentów, zwiększona współpraca publicznych uczelni zawodowych

	<i>na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych (...)</i>			kształcenia, tj. obowiązkowe sześciomiesięczne praktyki zawodowe lub kształcenie w formie studiów dualnych prowadzonych z udziałem pracodawcy. Ponadto uczelnie zawodowe osiągające najlepsze wyniki monitoringu karier zawodowych absolwentów, w ramach programu „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości” będą otrzymywały premię finansową, w wysokości określonej w corocznym komunikacie ministra. Ustawa zawiera także rozwiązania wspierające uczenie się dorosłych, tj. wprowadzenie możliwości realizacji przez uczelnie zawodowe kształcenia specjalistycznego, trwającego nie krócej niż 3 semestry. Osoba, która ukończyła kształcenie specjalistyczne otrzyma świadectwo dyplomowanego specjalisty albo dyplomowanego specjalisty technologa.			po 1 mln zł każda, w ciągu 10 lat, koszt dla sektora finansów publicznych wyniesie 150 mln zł (wydatki z budżetu państwa).	z pracodawcami.
CSR 2	<i>Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w tym przez (...) rozwój umiejętności przydatnych na rynku pracy, zwłaszcza przez wspieranie uczenia się dorosłych (...)</i>	6	Podniesienie jakości zawodowego szkolnictwa wyższego.	W ramach działań podejmowanych w celu zapewnienia uczelniom kompleksowego wsparcia we wdrażaniu zmian wynikających z wprowadzenia ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rozstrzygnięto konkurs w ramach III ścieżki drugiej edycji konkursu na realizację kompleksowych programów szkół wyższych - Zintegrowanych Programów Uczelni (tzw. konkurs na miliard). Ogłoszenie wyników ścieżki I i II drugiej edycji konkursu planowane jest w marcu 2019 r.	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia i jego jakość.	Trudności w możliwości modyfikacji założeń projektu przez uczelnię.	W grudniu 2018 r. rozstrzygnięto konkurs w ramach III ścieżki drugiej edycji – do dofinansowania wyłoniono 10 projektów i zawarto umowy o łącznej wartości 304,8 mln zł.	W ramach dotychczas rozstrzygniętych konkursów na Zintegrowane Programy Uczelni wsparciem objęto 138 uczelni. Działanie przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia pod kątem zapotrzebowania rynku pracy.
CSR 2	<i>Podjęcie działań (...) w celu likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia</i>	7	Nie dotyczy.	Nie były prowadzone działania zmierzające do likwidacji utrzymujących się przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.
CSR 2	<i>Zapewnienie stabilności i adekwatności systemu emerytalnego przez wprowadzenie środków służących podwyższeniu rzeczywistego wieku przejścia</i>	8	Stworzenie powszechnego i dobrowolnego systemu oszczędzania na emeryturę.	Ustawa o pracowniczych planach kapitałowych (PPK) weszła w życie 1 stycznia 2019 r. Pracownicze Plany Kapitałowe to dobrowolny i w pełni prywatny system długoterminowego oszczędzania, z przeznaczeniem na zabezpieczenie potrzeb finansowych po osiągnięciu 60 roku życia. Zakłada się, że do PPK przystąpi ok. 8,5 mln osób. Łączna minimalna dokonywana wpłata	Nie dotyczy.	Wyzwania związanymi z obowiązywaniem ustawy to m.in.: zwiększenie stopy inwestycji, zwiększenie stopy oszczędności oraz zmniejszenie luki w poziomie dochodów między okresem aktywności zawodowej a okresem emerytalnym. Pewnym ryzykiem może być	W pierwszych dwóch latach funkcjonowania PPK (2019-2020) ich wpływ na budżet państwa będzie negatywny, z uwagi na konieczność finansowania składki powitalnej i dopłaty rocznej ze środków Funduszu Pracy.	Zwiększenie skali oszczędzania na zabezpieczenie potrzeb finansowych po osiągnięciu 60 roku życia oraz rozwój lokalnego rynku kapitałowego.

	<i>na emeryturę i przez wdrożenie reformy preferencyjnych systemów emerytalno-rentowych</i>			(pracodawcy i pracownika) może wynieść 3,5%, a maksymalna 8% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.		zwiększenie wydatków sektora finansów publicznych w pierwszym okresie funkcjonowania systemu PPK, z uwagi na finansowanie z Funduszu Pracy wpłaty powitalnej i dopłaty rocznej, jak również odprowadzania od dnia 1 stycznia 2021 r. składek podstawowych przez wszystkie jednostki sektora finansów publicznych.	Ponadto nastąpi ubytek w podatku CIT, z uwagi na to, że składka płacona przez podmiot zatrudniający będzie stanowić jego koszt uzyskania przychodu. Z drugiej strony zwiększeniu ulegną dochody z tytułu podatku PIT płaconego przez uczestników od składki podmiotu zatrudniającego. Ponadto, w związku z tym, że wydatki organów i jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową (art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych), związane z wprowadzeniem PPK realizowane będą w ramach kwoty i limitu wydatków określonych przy zastosowaniu stabilizującej reguły wydatkowej, wprowadzane zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na wynik podmiotów objętych regułą wydatkową. Zmiany te będą się wiązać z koniecznością repriorytetyzacji (ograniczenia) innych wydatków objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej lub zapewnienia odpowiedniego poziomu dodatkowych dochodów w zakresie podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ESA2010.	
CSR 3	<i>Wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, w tym</i>	1	Stworzenie jak najlepszych warunków	1 października 2018 r. weszła w życie ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce , nazywana Ustawą 2.0, zastąpiła	Działanie wpłynie na jakość kształcenia	Ryzyko operacyjne, niepełne zrozumienie nowych regulacji przez interesariuszy tj.	W ciągu 10 lat koszt dla sektora finansów publicznych wyniesie	Reforma przewiduje zmiany w systemie organizacji,

	<i>przez wspieranie ściślejszej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi</i>		do rozwoju polskiej nauki, a także kształcenia przyszłych kadr w sposób adekwatny do wymogów rynku.	<p>cztery istniejące: prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę o zasadach finansowania nauki, ustawę o stopniach i tytułach naukowych, a także ustawę o kredytach i pożyczkach studenckich. Konstytucja dla nauki to całościowa reforma szkolnictwa wyższego, zakładająca duże zmiany m.in. w działaniu uczelni, ich finansowaniu, karierze naukowej. W kontekście zalecenia ustawa wprowadza m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> o wzmocnienie dydaktycznej ścieżki rozwoju kariery akademickiej, o wzmocnienie kształcenia na studiach o profilu praktycznym, o możliwość udziału otoczenia zewnętrznego w zarządzaniu uczelnią oraz zwiększenie kompetencji rektora, o uwzględnienie kryterium wpływu na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki w ewaluacji jakości kształcenia i działalności naukowej, o tworzenie regionalnych inicjatyw doskonałości, o zatrudnianie praktyków na uczelniach o wzmocnienie interdyscyplinarnego modelu kształcenia dostosowanego do potrzeb społeczno-gospodarczych. 		środowisko akademickie i społeczno-gospodarcze.	32 831,6 mln zł (wydatki z budżetu państwa 34 403,2 mln zł, dochody z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych 1 571,6 mln zł) – skutki te dotyczą obowiązywania całej ustawy – zob. CSR 3. Budżet na rok 2019 w części Szkolnictwo wyższe i nauka obejmuje łącznie 22, 457 mld zł, w tym w budżet środków europejskich - 2,364 mld zł, zaś budżet w części 67 - Polska Akademia Nauk ponad 83 mln zł.	funkcjonowania, finansowania uczelni, a także oceny jakości i zarządzania procesem kształcenia oraz rozwoju kariery akademickiej i naukowej. W ramach reformy wprowadzony zostanie m.in. nowy model kształcenia ukierunkowany na lepsze dopasowanie kompetencji studentów i doktorantów do potrzeb rynku pracy.
CSR 3	<i>Wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, w tym przez wspieranie ściślejszej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi</i>	2	Intensyfikacja współpracy między instytucjami badawczymi w celu podniesienia efektywności.	Projekt ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz podlegał pracom mającym dostosować go do zmian wprowadzonych przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Głównym celem działalności Sieci Łukasiewicz będzie prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych szczególnie ważnych dla realizacji polityki gospodarczej, naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa oraz transfer wiedzy i wdrażanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych do gospodarki. Centrum oraz instytuty Sieci Łukasiewicz będą realizować projekty badawcze obejmujące badania stosowane, badania przemysłowe i prace rozwojowe, a w uzasadnionych przypadkach także badania podstawowe, w tym w ramach współpracy międzynarodowej. Będą one także	Działanie wpłynie na współpracę między przedsiębiorcami a instytucjami badawczymi.	Wyzwaniem dla Sieci Badawczej „Łukasiewicz” będzie organizacyjna konsolidacja instytutów naukowych, gdyż będzie to trzecia co do wielkości sieć w Europie skupiająca 38 instytutów badawczych z najważniejszych dziedzin nauki.	Finansowanie przeznaczone na działalność Sieci w 2019 roku to 25 mln zł, a w 2020 r. – 17,5 mln zł.	Utworzenie Sieci pozwoli uniknąć realizowania tych samych lub podobnych badań przez różne instytuty i ułatwi koordynację prac badawczych, skupiając w ramach jednej instytucji wiedzę i zasoby. Centrum Łukasiewicz opracuje procedurę udostępniania tych specjalistycznych narzędzi podmiotom zewnętrznym, takim jak jednostki naukowe i przedsiębiorstwa.

				świadczyć usługi badawcze na rzecz przedsiębiorców oraz podmiotów zewnętrznych. Wejście w życie ustawy i uruchomienie Sieci Badawczej: Łukasiewicz miało miejsce 1 kwietnia 2019 r.				
CSR 3	<i>Wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, w tym przez wspieranie ściślejszej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi</i>	3	Zachęcenie przedsiębiorców do inwestowania w działalność badawczo-rozwojową.	W ramach szerokich zmian podatkowych zawartych w ustawie z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy-Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw przewidziano także dodatkową zachętę fiskalną dla zwiększenia atrakcyjności prowadzenia w Polsce działalności badawczo-rozwojowej (Innovation Box). Podpisana przez Prezydenta 14 listopada 2018 r. ustawa zawiera ulgę podatkową, która umożliwia opodatkowanie 5% stawką podatkową dochodów uzyskiwanych przez podatnika z praw własności intelektualnej (m.in. patent, prawo ochronne na wzór użytkowy, czy prawo z rejestracji wzoru przemysłowego – zwane „kwalifikowanymi prawami własności intelektualnej”), których przedmiot ochrony został wytworzony, rozwinięty lub ulepszony przez podatnika w ramach prowadzonej przez niego działalności badawczo-rozwojowej. Preferencja podatkowa przewiduje również możliwość skorzystania z ulgi w sytuacji, gdy podatnik dokona zakupu kwalifikowanych praw własności intelektualnej, o których mowa powyżej, pod warunkiem, iż następnie poniesie on koszty związane z rozwojem lub ulepszeniem nabytego prawa. Podatnik będzie miał możliwość stosowania przedmiotowej ulgi przez cały okres trwania ochrony prawnej kwalifikowanych praw własności intelektualnej. Ulga obowiązuje od 1 stycznia 2019 r.	Działanie wpłynie na zdolności gospodarki w obszarze innowacji.	Instrument jest pełnym novum w polskim porządku prawnym i w krótkim okresie może się okazać, że przedsiębiorstwa będą wstrzeżliwie korzystać z uwagi na brak dostatecznej wiedzy oraz obawy przed zakwestionowaniem ulgi przez organy skarbowe.	Na tym etapie nie ma możliwości oceny wpływu reformy na budżet.	Nowa ulga podatkowa ma stanowić zachętę dla przedsiębiorców zarówno do innowacyjności samej w sobie, ale także do ochrony i komercjalizowania ich pomysłów. Przepisy wpłyną m.in. na zwiększenie atrakcyjności prowadzenia w Polsce działalności badawczo-rozwojowej, zmianę modelu ekonomicznego na gospodarkę opartą na wiedzy, a także na zwiększenie świadomości w zakresie praw własności intelektualnej jako potencjalnych źródeł przychodów.
CSR 3	<i>Wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, w tym przez wspieranie ściślejszej</i>	4	Wsparcie przedsiębiorców w procesie digitalizacji i wprowadzania	Zadaniem Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości będzie intensywne upowszechnianie wiedzy i umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w realiach Przemysłu 4.0, która powstanie	Działanie wpłynie na zdolności gospodarki w obszarze innowacji.	Wyzwaniem dla Fundacji będzie jej popularyzacja w przestrzeni medialnej i gospodarczej oraz dotarcie do jak największej liczby	Fundusz założycielski Platformy będzie stanowiła dotacja w wysokości 2 mln zł przekazana jej przez Skarb	Powstanie Platformy umożliwi wsparcie eksperckie i doradcze dla przedsiębiorców, klastrów, podmiotów

	<i>współpracy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi</i>		nowych technologii.	z inicjatywy a administracji publicznej przy wsparciu podmiotów sektora przemysłowego i nauki i będzie działać na styku sektora publicznego i prywatnego, a także zrzeszać i koordynować przede wszystkim dostawców i biorców technologii oraz ośrodki naukowe. Fundacja będzie udzielać wsparcia o charakterze niefinansowym (chodzi o szkolenia, doradztwo, przedsięwzięcia integrujące przedsiębiorców w obszarze transformacji cyfrowej). Wsparcie to będzie udzielane przedsiębiorcom, podmiotom zarządzającym klastrami innowacyjnymi, podmiotom działającym na rzecz innowacyjnej gospodarki oraz partnerom społecznym i gospodarczym działającym na rzecz rozwoju. Ustawa weszła w życie 9 marca 2019 r.		podmiotów, uświadamiając o potrzebie dostosowania swoich struktur i działań do zachodzących zmian w dobie cyfryzacji.	Państwa. W latach 2019-2028 na rozwiązania ustawowe planuje się przeznaczyć z budżetu państwa ok. 236,1 mln zł.	działających na rzecz innowacyjnej gospodarki i partnerów społeczno – gospodarczych na rzecz rozwoju. Będzie stanowić zaplecze opiniodawczo – doradcze dla tych podmiotów wspierając je w procesie digitalizacji gospodarki.
CSR 3	<i>Wzmocnienie zdolności gospodarki do innowacji, w tym przez wspieranie ściślejszej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczymi</i>	5	Intensyfikacja współpracy między środowiskiem akademickim, a biznesem.	<p>Celem programu „Doktorat wdrożeniowy” jest tworzenie warunków do rozwoju współpracy pomiędzy środowiskiem naukowym a środowiskiem społeczno-gospodarczym, prowadzonej w ramach studiów doktoranckich oraz wprowadzenie możliwości kształcenia uczestnika studiów doktoranckich we współpracy z zatrudniającym go przedsiębiorcą (lub innym podmiotem). Środki finansowe są przeznaczone na:</p> <ul style="list-style-type: none"> o dofinansowanie kosztów wykorzystania infrastruktury badawczej w celu realizacji badań naukowych prowadzonych przez doktoranta; o finansowanie stypendium doktoranckiego w okresie odbywania studiów doktoranckich przewidzianym w ich programie, nie dłuższym niż 4 lata. <p>Wnioskodawca czyli uniwersytet lub instytut badawczy zgłasza do programu kandydatów, którzy zostali zakwalifikowani na studia doktoranckie oraz zostaną zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy przez przedsiębiorcę.</p> <p>Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego 29 marca 2018 r. ogłosiło</p>	Działanie wpłynie na jakość kształcenia.	Niedostateczna liczba doktorantów biorących udział w programie, niedostateczny potencjał na prace wdrożeniowe w gospodarce. Czynniki losowe: rezygnacja doktoranta, likwidacja firmy, brak środków finansowych.	Przewiduje się, że wydatki z budżetu państwa na cały okres realizacji programu tj. 4 kolejne edycje, wyniosą ponad 656 mln zł.	W realizacji programu w ramach I i II edycji uczestniczy ok. 800 doktorantów w ok. 130 jednostkach (I edycja – ok. 50 jednostek i ok. 340 uczestników, II edycja – ok. 70 jednostek i ok. 460 uczestników). W ramach III edycji programu szacuje się, że liczba jednostek oraz liczba zgłoszonych kandydatów do programu będzie na porównywalnym poziomie względem II edycji.

				konkurs na II edycję programu „Doktorat wdrożeniowy”. Termin składania wniosków przez jednostki upływał 28 maja 2018 r. 84 jednostki zgłosiły 609 kandydatów do programu. Minister przyznał środki finansowe dla 80 jednostek, które łącznie będą kształcić 453 doktorantów w ramach II edycji programu. Zakończeniem konkursu będzie podpisanie z jednostkami umów i przekazanie środków finansowych. Podobna procedura będzie obowiązywać w III edycji programu, w roku 2019.				
CSR 3	poprawa otoczenia regulacyjnego	1	Poprawienie warunków prowadzenia działalności gospodarczej przez, usunięcie nadmiernie rozbudowanych procedur, zbędnych obciążeń biurowatycznych, wątpliwości interpretacyjnych i cyfryzację obsługi.	1 stycznia 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym, tzw. „ Pałiet dla MŚP ”. Ustawa rozszerza już obowiązujące uprawnienia na szerszą kategorię podmiotów, dokonuje wyjaśnienia ujaśnionych wątpliwości interpretacyjnych związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej oraz wprowadza zwolnienia podatkowe dla przedsiębiorców i narzędzia minimalizujące ryzyko związane z obciążeniami podatkowymi oraz kontaktami biznesowymi z kontrahentami, którzy okazali się nierzetelni.	Rozwój przedsiębiorczości przełoży się na wzrost zatrudnienia.	Podstawowym wyzwaniem jest zapobieżenie ponownemu wzrostowi obciążeń administracyjnych w wyniku nadużywania legislacji do pojawiających się problemów w funkcjonowaniu gospodarki bez należytych OSR.	Ubytek dochodów sektora finansów publicznych z tytułu wprowadzonych zmian oszacowano na ok. 380 mln zł średniorocznie. Projekcja ta ma charakter ostrożnościowy, nie uwzględnia bowiem pozytywnego wpływu na dochody podatkowe z tytułu zwiększonej aktywności gospodarczej dzięki wprowadzonym zmianom. Zmiany wygenerują oszczędności po stronie przedsiębiorstw na poziomie 4 mld zł w ciągu 10 lat.	Wprowadzone zmiany przyniosą uwolnienie przedsiębiorczości i zwiększą skuteczność gospodarowania zasobami przedsiębiorcy. Dla gospodarki oznacza to wzmocnienie konkurencyjności i efektywności, co wpłynie pozytywnie na wzrost PKB.
CSR 3	poprawa otoczenia regulacyjnego	2	Ułatwienie kontynuacji działalności przedsiębiorstwa osoby fizycznej po jej śmierci, w okresie między otwarciem spadku a jego działaniem.	25 listopada 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej . Pozwala ona za pobiec zakończeniu - wraz ze śmiercią przedsiębiorcy - bytu prawnego prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa. W tym celu w ustawie uregulowano zasady tymczasowego zarządzania przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy, zgodnie z wolą samego przedsiębiorcy albo jego następców prawnych jako właścicieli przedsiębiorstwa. Ustawa dotyczy przedsiębiorstw prowadzonych na podstawie wpisu do CEIDG.	Utrzymanie stanu zatrudnienia w firmach objętych zarządem sukcesyjnym.	Zaproponowane rozwiązania mają charakter dobrowolny, obarczone niepewnością co do liczby przedsiębiorców, którzy zechcą z niego skorzystać. Zakłada się, że najczęściej sam przedsiębiorca będzie decydował o osobie zarządcy sukcesyjnego, co powinno mieć zasadniczy wpływ na powodzenie procesu sukcesji.	Realizacja zadań wynikających z wprowadzenia ustawy nie spowoduje zwiększenia poziomu wydatków w stosunku do obowiązujących przepisów oraz będzie mieściła się w ramach ogólnej puli wydatków sektora finansów publicznych dotychczas przeznaczonych na dane zadania.	Wprowadzone rozwiązanie przyczyni się do ograniczenia strat gospodarczych z tytułu nieudanych sukcesji w firmach rodzinnych.
CSR 3	poprawa otoczenia regulacyjnego	3	Zmniejszenie obowiązków	1 stycznia 2019 r. weszły w życie zmiany dotyczące elektronizacji i krótszego	Wzrost zatrudnienia w następstwie	Nie dotyczy.	Szacunkowy koszt związany	Szacunki MPiT wskazują, że dzięki digitalizacji

			administracyjnych przedsiębiorstw. Umożliwienie wykorzystania w pełni korzyści z cyfryzacji dokumentacji.	okresu przechowywania akt pracowniczych , wprowadzone ustawą z 10 stycznia 2018 r. Ustawa przewiduje, że pracodawcy będą zobowiązani przechowywać akta pracownicze 10, a nie jak dotychczas 50 lat. To ZUS będzie dysponował wszystkimi danymi niezbędnymi do uzyskania świadczeń i ustalenia ich wysokości. Ponadto pracodawca będzie mógł przechowywać dokumentację osobową i płacową w postaci elektronicznej. Jeśli się na to zdecyduje, dotychczasowa dokumentacja papierowa zostanie zeskanowana i opatrzona kwalifikowanym podpisem elektronicznym.	ułatwienia wykonywania działalności gospodarczej.		z dostosowaniem się ZUS do gromadzenia i przechowywania dodatkowych danych wynosi 46 mln zł.	koszty firmy, która zatrudnia ok. 500 pracowników, mogą być zmniejszone nawet o około 200 tys. zł rocznie.
CSR 3	zapewnienie skutecznych konsultacji publicznych i społecznych w procesie legislacyjnym	1	Poprawa jakości i adekwatności proponowanych przez rząd regulacji. Podniesienie poziomu spójności decyzji politycznych podejmowanych w wyniku działalności rządu.	Nowoutworzone w 2018 r. Centrum Analiz Strategicznych (CAS) zostało włączone w proces legislacyjny. Jego zadaniem jest ocenianie wstępne założeń i projektów ustaw przygotowywanych w resortach oraz opiniowanie finalnych projektów aktów prawnych i OSR, zanim zostaną one poddane procedurze przyjęcia przez Radę Ministrów i skierowane do parlamentu. CAS ma możliwość za blokowania projektu jeżeli uzna że OSR jest niewystarczający. CAS może też występować o przeprowadzenie oceny ex post aktu normatywnego. Pracownicy CAS sporządzają bieżące analizy sytuacji społeczno-gospodarczej, dostarczając eksperckiej wiedzy i rekomendacji dotyczących polityk publicznych.	Nie dotyczy.	Podstawowym wyzwaniem jest zapewnienie kadry analityków i ekspertów odpowiednio liczonej w stosunku do nałożonych zadań.	Nie dotyczy.	CAS jest dopiero w trakcie kształtowania swojej docelowej struktury instytucjonalnej i kadry eksperckiej, od której będzie zależała jego pozycja i uznanie dla jego rekomendacji w oczach decydentów politycznych. Wypracowanie z czasem silnej pozycji CAS pozwoli na lepszą odpowiedź rządu na strategiczne wyzwania.
CSR 3	zapewnienie skutecznych konsultacji publicznych i społecznych w procesie legislacyjnym	2	Lepsze przygotowanie projektów dokumentów rządowych wnoszonych do rozpatrzenia przez Radę Ministrów, przy należytych rozpoznaniu opinii interesariuszy.	22 stycznia 2019 r. dokonano zmian w Regulaminie pracy Rady Ministrów. W wyniku dokonanej zmiany Przewodniczący Stałego Komitetu Rady Ministrów może zwrócić projekt organowi wnioskującemu, zobowiązując go do uzupełnienia OSR, uzupełnienia wniosku lub przeprowadzenia konsultacji publicznych w przypadku, gdy projekt nie został poddany tym konsultacjom i w OSR nie wskazano przyczyn rezygnacji z konsultacji, nie dołączono raportu z konsultacji albo wyznaczono zbyt krótkie terminy na zajęcie stanowiska bez szczegółowego uzasadnienia.	Nie dotyczy.	Podstawowym wyzwaniem jest znalezienie równowagi między czasem potrzebnym na przeprowadzenie rzetelnego OSR a pilnością polityczną lub społeczną problemu rozwiązywanego przez projekt regulacji.	Nie dotyczy.	Wzmocnienie pozycji Przewodniczącego SKRM zmusi resortowych wnioskodawców do pełniejszego przedstawienia społecznych i gospodarczych skutków regulacji, projektowanych zbyt często z punktu widzenia interesów wąsko branżowych.
CSR 3	zapewnienie	3	Ułatwienie	Na stronie Ministerstwa Przedsiębiorczości	Nie dotyczy.	Niezbędna jest właściwa	Nie dotyczy.	Włączenie istotnych

	<i>skutecznych konsultacji publicznych i społecznych w procesie legislacyjnym</i>		resortom procesu identyfikacji interesariuszy projektowanych rozwiązań prawnych.	i Technologii prowadzony jest wykaz podmiotów, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji przedsiębiorców, do wykorzystania w procesie konsultacji publicznych przez administrację rządową. Wykaz jest na bieżąco aktualizowany i uzupełniany o podmioty, które wyrażają wolę udziału w prowadzonych konsultacjach.		identyfikacja podmiotów, które są interesariuszami projektowanej regulacji.		interesariuszy, dysponujących głęboką wiedzą w zakresie rozwiązywanego problemu, pozwoli na lepsze wyważenie różnych interesów i uniknięcie błędnych rozwiązań legislacyjnych.
CSR 3	<i>zapewnienie skutecznych konsultacji publicznych i społecznych w procesie legislacyjnym</i>	4	Stworzenie narzędzi identyfikowania i redukowania nadmiernych oraz nieadekwatnych obciążeń regulacyjnych.	W ramach Programu Wsparcia Reform Strukturalnych przygotowany został projekt rekomendacji w zakresie poprawy systemu oceny wpływu regulacji (OSR), projekt wytycznych w zakresie szacowania korzyści regulacyjnych, jak również wzór Modelu Kosztu Standardowego wraz z bazą danych szacowanych kosztów standardowych czynności administracyjnych wykonywanych przez przedsiębiorców. Zebrane i opracowane dane oraz wytyczne będą wykorzystywane w codziennej praktyce tworzenia OSR.	Nie dotyczy.	Niebędna będzie ciągła aktualizacja bazy danych szacunkowych kosztów standardowych czynności administracyjnych.	Nie dotyczy.	Bardziej precyzyjne oszacowanie kosztów obciążeń administracyjnych związanych z projektowaną regulacją pozwoli na oparty na dowodach wybór między rozwiązaniami legislacyjnymi, samoregulacją lub brakiem regulacji.

7. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy

Rytm procesu aktualizacji KPR wyznaczany jest z jednej strony przez harmonogram Semestru Europejskiego, a z drugiej strony – przez reguły obowiązujące przy opracowywaniu dokumentów programowych. Projekt dokumentu przechodzi fazę uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych; następnie jest rozpatrywany na forum odpowiednich komitetów Rady Ministrów, aż po przyjęcie przez Radę Ministrów.

Mając na względzie zarówno zapewnienie trafności działań proponowanych do realizacji w kolejnej aktualizacji KPR, jak i pozyskanie dla nich możliwie szerokiej aprobaty, strona rządowa zaprasza do udziału w pracach nad tworzeniem, wdrażaniem i monitorowaniem KPR szerokie grono interesariuszy ze świata gospodarki, nauki i społeczeństwa obywatelskiego. W proces aktualizacji KPR oraz realizacji Semestru Europejskiego włączony jest także polski parlament.

Zaangażowanie parlamentu ma miejsce w kluczowych momentach Semestru Europejskiego, gdy Rada UE na zakończenie jego cyklu przyjmuje zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich (*Country Specific Recommendations – CSR*) oraz gdy Komisja Europejska rozpoczyna nowy cykl, publikując Roczną Analizę Wzrostu Gospodarczego (*Annual Growth Survey – AGS*). Opublikowany 23 maja 2018 r. przez KE projekt zaleceń dla Polski był 14 czerwca 2018 r. przedmiotem dyskusji na wspólnym posiedzeniu Komisji ds. Unii Europejskiej, Komisji Finansów Publicznych i Komisji Gospodarki i Rozwoju Sejmu RP, a dokument wprowadzający i wyjaśniający założenia, które legły u podstaw projektów opinii i zaleceń Rady UE dla poszczególnych państw członkowskich był przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Komisji ds. Unii Europejskiej Sejmu RP 12 września (Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej Senatu RP dyskutowała na temat obu dokumentów 24 lipca). Informację nt. komunikatu KE z 22 listopada 2018 r. ws. AGS 2019 na wspólnym posiedzeniu trzech komisji Sejmu RP 23 listopada przedstawił Wiceprzewodniczący KE, Valdis Dombrovskis. Odnoszące się do tego komunikatu stanowisko Rządu RP zostało rozpatrzone przez KSUE Sejmu RP 21 lutego 2019 r.

Ponadto parlament krajowy został włączony – jak co roku – w proces konsultacji projektu KPR. Informacja na temat projektów KPR oraz Programu Konwergencji 11 kwietnia 2018 r. została przedstawiona na wspólnym posiedzeniu Komisji do Spraw Unii Europejskiej, Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Gospodarki i Rozwoju Sejmu RP.

Włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w proces aktualizacji, a także wdrażania KPR, umożliwia działający pod przewodnictwem ministra właściwego do spraw gospodarki (tj. Ministra Przedsiębiorczości i Technologii) **Międzyresortowy Zespół do spraw Strategii „Europa 2020”**. Ten organ opiniotwórczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów grupuje nie tylko przedstawicieli organów administracji rządowej, ale także szerokie grono przedstawicieli organów samorządu terytorialnego, organizacji przedsiębiorców, związków zawodowych, izb gospodarczych i rolniczych, organizacji pozarządowych oraz jednostek naukowo-badawczych.

Do zadań Zespołu należy m.in. opiniowanie projektów KPR oraz innych dokumentów przygotowywanych w związku z realizacją i monitorowaniem realizacji strategii „Europa 2020” w Polsce. Zespół bierze także udział w monitorowaniu i ewaluacji wdrażania reform strukturalnych opisanych w KPR oraz przygotowaniu rekomendacji dotyczących zwiększenia efektywności realizacji strategii „Europa 2020”. Udział w Zespole partnerów spoza administracji rządowej sprzyja też wzmocnieniu ich współodpowiedzialności za realizację strategii „Europa 2020” na szczeblu krajowym i lokalnym. Dzięki takiej szerokiej formule uczestnictwa, Zespół stanowi przestrzeń zetknięcia się różnych perspektyw widzenia istotnych problemów społeczno-gospodarczych. Pozwala to na lepsze zrozumienie celów strategii „Europa 2020”, efektywniejszą jej implementację i sprawniejszy monitoring, a także poszerzanie wiedzy na temat Semestru Europejskiego.

Spotykając się co do zasady co najmniej raz na kwartał, Zespół do spraw Strategii „Europa 2020” omawia dokumenty i projekty pojawiające się na kolejnych etapach Semestru Europejskiego,

od zaleceń dla państw członkowskich poczynając, przez Roczną Analizę Wzrostu Gospodarczego, Sprawozdanie krajowe, aż po poszczególne etapy przygotowania kolejnej aktualizacji KPR. W szczególności na forum Zespołu partnerzy społeczno-gospodarczy mają możliwość wskazania istotnych dla nich problemów, które w ich opinii powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w zadaniach proponowanych do realizacji w aktualizowanym dokumencie.

Równoległe do opiniowania dokumentów, na plenarnych posiedzeniach Zespołu lub na spotkaniach roboczych zainteresowanych członków Zespołu prowadzona jest dyskusja na tematy horyzontalne. W szczególności, w okresie od poprzedniej aktualizacji KPR, odbyło się coroczne spotkanie robocze poświęcone kształtowaniu się ubóstwa w Polsce, na którym w świetle najnowszych danych omówiono m.in. wnioski z monitoringu ubóstwa realizowanego przez Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu (PK EAPN), porównanie trendów w zakresie ubóstwa w Polsce na tle Unii Europejskiej na podstawie Europejskiego Badania Warunków Życia (EU-SILC) oraz wpływ transferów społecznych na sytuację dochodową gospodarstw domowych. W marcu 2019 r. z inicjatywy partnerów społecznych miała miejsce dyskusja poświęcona zwiększaniu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, w której uczestniczyli przedstawiciele organizacji działających na rzecz niepełnosprawnych, organizacje partnerów społeczno – gospodarczych skupionych w Zespole ds. strategii „Europa 2020” oraz przedstawiciele administracji publicznej. Ponadto, podczas posiedzeń Zespołu omówiono zalecenia Rady UE dla Polski z 13 lipca 2018 r. oraz dyskutowano na następujące tematy: Zwiększanie aktywności zawodowej społeczeństwa z uwzględnieniem perspektywy starzenia się zasobów pracy; Polskie priorytety w ramach COP 24 w kontekście realizacji przez Polskę celów polityki klimatycznej UE; Informacja o Programie Wspierania Reform Strukturalnych (PWRS) i jego wykorzystaniu w Polsce.

Działania podejmowane przez członków Zespołu, niestanowiących administracji rządowej, na rzecz realizacji celów strategii „Europa 2020”

Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych w proces Semestru Europejskiego wykracza poza udział w pracach Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020”. Organizacje reprezentowane w Zespole podejmują autonomiczne działania, które wpisują się w realizację celów strategii „Europa 2020”. Informację na temat takich działań przedstawiła Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT. Przedsięwzięcia NOT koncentrowały się głównie na integracji środowiska inżynierskiego oraz podejmowaniu działań wspierających innowacyjność polskiej gospodarki i podnoszenie kwalifikacji kadr technicznych. Najważniejsze z nich, to: XV Forum Inżynierskie 5 czerwca 2018 r. w Poznaniu na temat „Technika w Recyklingu”; nadawanie tytułu Euro Inżyniera (EUR ING); organizowany co dwa lata Ogólnopolski Konkurs MISTRZ TECHNIKI FSNT-NOT, promujący twórców wdrożonych, innowacyjnych rozwiązań i przedsięwzięć technicznych; konkurs im. Stanisława Staszica na najlepsze produkty innowacyjne pt. „Laur Innowacyjności”; program Bezpieczne Praktyki i Środowisko, przygotowujący młodzież oraz studentów do odbycia bezpiecznych praktyk i staży zawodowych; organizowany corocznie przez redakcję „Przeglądu Technicznego” Plebiscyt Złotego Inżyniera, mający na celu wyróżnienie i promocję inżynierów zasłużonych dla polskiej gospodarki i nauki. Ważną formą wspierania innowacyjności MSP jest wydawanie przez jednostki NOT opinii o wdrożeniu nowej technologii, która jest warunkiem umorzenia części „kredytu technologicznego” w projektach prowadzonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Operacyjnego – Inteligentny Rozwój 2014-2020.

Ponadto, jeszcze na etapie zbierania propozycji działań do KPR, Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego (FIRR) – w imieniu ruchu Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami – zgłosiła propozycję ujęcia w KPR Strategii (Planu) Niezależnego Życia i Deinstytucjonalizacji. Zdaniem FIRR, strategia deinstytucjonalizacji będzie wymagana dla uruchomienia środków europejskich w nowej perspektywie finansowej (warunkowość tematyczna EFS+ 2021-2027). Jednocześnie Polska jest zobowiązana do wdrażania Niezależnego Życia i Deinstytucjonalizacji z powodu ratyfikacji przez Polskę Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. FIRR zwraca też uwagę, że Polska

przeznacza ogromne środki na instytucjonalne formy wsparcia (jak domy pomocy społecznej). Będzie to bardzo trudne do kontynuacji i udźwignięcia i w obliczu starzejącego się społeczeństwa. Inne formy wsparcia, jak usługi asystenckie, mieszkalnictwo wspomagane, przerwa wytchnieniowa – są zgodne ze standardem konwencyjnym, wspierają aktywność w lokalnej społeczności (także zawodową częśći osób i opiekunów) oraz są dużo bardziej opłacalne dla finansów Państwa. Obecnie prowadzone są pilotaże deinstytucjonalizacji (wsparcia w środowisku lokalnym) w obszarze psychiatrii. Potrzebujemy analogicznych działań w przypadku seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Koncepcja Strategii Niezależnego Życia i Deinstytucjonalizacji została przygotowana przez Kongres Osób z Niepełnosprawnościami w ramach „Za Niezależnym Życiem” – założeń dla projektów ustaw dla nowego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Problemy te były m.in. przedmiotem prezentacji na spotkaniu roboczym Międzyresortowego Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020”, poświęconym zwiększaniu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.

Załączniki:

1. Podsumowanie realizacji działań ujętych w KPR 2018/2019

Cel w zakresie zatrudnienia

Główne działania podjęte od kwietnia 2018 r.

W ramach wdrażania „Gwarancji dla młodzieży” (MRPiPS) kontynuowano projekt „Od szkolenia do zatrudnienia”. Realizacja procesu rekrutacyjnego i wsparcia w ramach tego projektu została podzielona na dwa cykle: pierwszy – lata 2017-2018 (2800 osób) oraz drugi – 2019 r. (1600 osób). Do grudnia 2018 r. osiągnięto zakładaną liczbę uczestników projektów w pierwszym cyklu (2800 osób), a młodzież uzyskała następujące formy wsparcia: grupowe i indywidualne konsultacje z zakresu doradztwa zawodowego, kursy zawodowe (kursy językowe, komputerowe, kursy prawa jazdy kat. B oraz warsztaty przygotowujące do usamodzielnienia się), 3-miesięczne staże zawodowe z usługą pośrednictwa pracy oraz warsztaty z zakresu kreowania wizerunku profesjonalnego pracownika.

Kontynuowano również wsparcie w ramach projektów wybranych w związku z ogłoszonym 29 grudnia 2017 r. II konkursem centralnym. Na konkurs wpłynęło łącznie 140 projektów, z czego 87 uzyskało pozytywną ocenę i zostało skierowanych do negocjacji, 40 uzyskało negatywną ocenę i zostało odrzuconych. W przypadku 10 projektów, wnioskodawcy zrezygnowali z ich realizacji. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zawarto łącznie 38 umów o dofinansowanie realizacji 38 projektów o wartości blisko 66,1 mln zł.

Podjęto szereg działań na rzecz **rozwoju sektora ekonomii społecznej (MRPiPS)**. W styczniu 2019 r. Rada Ministrów przyjęła aktualizację Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES).

W IV kwartale 2018 r. zorganizowano drugie Ogólnopolskie Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej, w trakcie którego m.in. zaprezentowano przykłady dobrych praktyk funkcjonujących w PES. Ponadto wręczono po raz pierwszy certyfikaty „Znaki Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej 2018”.

W tym samym okresie zakończono także prace nad modelem umożliwiającym tworzenie programów ekonomii społecznej na poziomie regionalnym. Narzędzie to będzie upowszechniane w 2019 r.

W 2018 r. kontynuowano również realizację działań związanych z oceną jakości funkcjonowania OWES i procesem nadawania im akredytacji. W 2018 r. przedłużono akredytację 24 OWES, 46 ośrodków uzyskało nową akredytację. Przeprowadzono także 42 wizyty monitorujące OWES, 49 audytów OWES oraz 21 wizyt monitorujących audyty.

Przygotowano również listę wskaźników do systemu monitorowania sektora ekonomii społecznej i solidarnej. Kolejnym etapem będzie opracowanie do niego kart wskaźników, a także przygotowanie karty badania.

W kontekście **godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć w miejscu pracy (MRPiPS)** kontynuowano realizację projektu „Wdrożenie narzędzia wspierającego równość kobiet i mężczyzn w procesach podejmowania decyzji ekonomicznych w średnich przedsiębiorstwach”. Kontynuowane są seminaria dla przedstawicieli średnich przedsiębiorstw na temat równości szans kobiet i mężczyzn w miejscu pracy. Po udostępnieniu strony internetowej <https://rownoscwbiznesie.info/>, która zawiera bazę wiedzy w tym zakresie, w 2019 r. przygotowana zostanie publikacja na temat dobrych praktyk.

W odniesieniu do projektu „Wdrożenie narzędzi wspierających przeciwdziałanie dyskryminacji w miejscu pracy i w dostępie do zatrudnienia w małych przedsiębiorstwach” 26 czerwca 2018 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu „Work & Life Balance Hub” na kwotę 4,3 mln zł, okres realizacji projektu: 1 listopada 2018 r. – 31 października 2021 r.

30 października 2018 r. ogłoszono konkurs „Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów niegminnych, którzy planują utworzenie i prowadzenie instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 i pochodzą z gmin, na terenie których mieszka 5 tys. i więcej mieszkańców”. Wyłonienie podmiotów do dofinansowania planowane jest w II kwartale 2019 r.

Program „MALUCH+” 2019 został ogłoszony 28 listopada 2018 r. Na edycję 2019 Programu przeznaczono 450 mln zł, a jego rozstrzygnięcie (wyłonienie projektów, które kwalifikują się do otrzymania dofinansowania) nastąpiło w lutym 2019 r.

Sprawozdanie z realizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2017 r. zostało przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2018 r.

Cel w zakresie nakładów na B+R

Główne działania podjęte od kwietnia 2018 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo własności przemysłowej (MPiT/UPRP) (UD311) w styczniu 2019 r. został skierowany do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów. Jednocześnie, z dotychczasowego projektu wyłączono do odrębnego postępowania legislacyjnego (projekt UC129) przepisy dostosowujące polskie regulacje dotyczące znaków towarowych do standardów przyjętych w Unii Europejskiej, określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2436 z dnia 16 grudnia 2015 r. Ustawa weszła w życie 16 marca 2019 r. Działania mają na celu zwiększenie ochrony praw własności przemysłowej.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono szereg spotkań z przedstawicielami Polskiej Izby Rzeczników Patentowych (PIRP) w celu potwierdzenia potencjału Izby do rozstrzygania sporów z zakresu własności przemysłowej, w tym w ramach koncyliacji i arbitrażu.

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy - Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw Rząd zaproponował wprowadzenie korzystnego dla przedsiębiorców rozwiązania określanego jako **IP Box** lub **Innovation Box (MPiT/MF)**, mającego służyć zwiększeniu atrakcyjności prowadzenia w Polsce działalności badawczo-rozwojowej. Ustawa została uchwalona przez Sejm na posiedzeniu w dniu 23 października 2018 r. i podpisana 14 listopada 2018 r. przez Prezydenta RP. Przepisy dotyczące **IP Box** weszły w życie 1 stycznia 2019 r. 9 marca br. weszła w życie ustawa z dnia 17 stycznia 2019 r. o **Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości (MPiT)**. Przystąpiono do procesu tworzenia Platformy, która ma na celu działać na rzecz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorców poprzez wspieranie ich transformacji cyfrowej w zakresie procesów, produktów i modeli biznesowych, wykorzystujących najnowsze osiągnięcia z dziedziny automatyzacji, sztucznej inteligencji, technologii teleinformatycznych oraz komunikacji pomiędzy maszynami oraz człowiekiem a maszynami z uwzględnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa tych rozwiązań. Proces tworzenia Platformy przewiduje działania w trzech fazach: przygotowawczej (budowanie świadomości odnośnie do potrzeby transformacji wśród przedsiębiorców), kształtowania funkcjonalności (uruchomienie systemu usług i instrumentów wspomagania transformacji) oraz fazę pełnej funkcjonalności. Wydatki z budżetu państwa przewidziane na działalność Fundacji to 21,1 mln zł w 2019 r.

W związku z istotnymi zastrzeżeniami merytorycznymi dotyczącymi raportu z badania analitycznego – obejmującego dokonanie analizy porównawczej wybranych instrumentów za granicą, przeprowadzenie badania z użyciem kwestionariusza ankiety oraz pogłębionych wywiadów wśród zidentyfikowanej wcześniej populacji w kontekście potrzeb związanych z internacjonalizacją innowacyjnych rozwiązań technologicznych – na potrzeby instrumentu „**Global Inno-Stars**” w IV kwartale 2018 r. współpracowano z wykonawcą ww. badania nad finalną wersją ww. raportu. Raport został ostatecznie odebrany 7 grudnia 2018 r. Po odebraniu ostatecznej wersji raportu przystąpiono do opracowywania dokumentacji konkursowej. Przewidywane wyłonienie operatora zewnętrznego

przypada na II-IV kwartał 2019 r, zaś pilotażowe uruchomienie naboru wniosków planowane jest na I półrocze 2020 r.

W ramach [prac badawczo-rozwojowych w zakresie technologii jądrowych \(ME\)](#) przeprowadzono proces uzgodnień wewnątrz- i międzyresortowych projektu ustawy powołującej Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej (NLEJ), który trwał dłużej niż zakładano. Skutkuje to koniecznością przesunięcia terminów realizacji kolejnych etapów tego działania, uzależnionych od uchwalenia ustawy przez Sejm. W związku z przekazaniem w dniu 25 lutego br. przez KPRM stanowiskiem do projektu ustawy, prowadzone są dalsze analizy dotyczące utworzenia NLEJ. Inny element działania to projekt wdrożenia w Polsce wysokotemperaturowych reaktorów jądrowych (HTGR) gdzie z uwagi na fakt wysokiej innowacyjności napotkano szereg wyzwań o charakterze finansowym, organizacyjnym i technologicznym (pierwszy tego typu projekt w Unii Europejskiej). 29 stycznia 2019 r. Ministerstwo Energii podpisało umowę z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju na projekt analityczny dotyczący możliwości wdrażania technologii reaktorów wysokotemperaturowych HTGR. Projekt Gospostrateg HTR będą realizować: Ministerstwo Energii RP oraz dwa ośrodki naukowe – Narodowe Centrum Badań Jądrowych oraz Instytut Chemii i Techniki Jądrowej. Termin rozpoczęcia poszczególnych etapów działania został przesunięty i [jest opisany w rozdziale 5.3.](#)

Cele w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystanie energii

Główne działania podjęte od kwietnia 2018 r.

Zgodnie z harmonogramem zapisanym w KPR wprowadzane są kolejne [ułatwienia administracyjne i systemowe dla wytwórców energii z OZE \(ME\)](#). Nowelizacja ustawy o OZE (przyjęta przez Sejm 7 czerwca 2018 r.) weszła w życie 14 lipca 2018 r. 2 października 2018 r. Prezes URE uruchomił aukcje na sprzedaż energii elektrycznej z OZE zgodnie z regułami znowelizowanej ustawy.

Zgodnie z harmonogramem zapisanym w KPR, w IV kwartale 2018 r. podjęto działania mające skutkować przygotowaniem kolejnych propozycji zmian do ustawy o OZE. Dalej, od IV kwartału 2018 r. trwają prace przy współudziale interesariuszy społecznych dotyczące wzmocnienia rozwiązań prawnych w celu wsparcia wytwarzania i wykorzystania energii z OZE w ramach spółdzielni energetycznych. Prace nad projektem zmian znajdują się na etapie roboczych konsultacji z przedstawicielami branży OZE. W trakcie roboczych konsultacji z przedstawicielami branży OZE zdiagnozowano pilną potrzebę zmian ustawy o OZE w zakresie systemu przyłączeń do sieci. Projekt zmian ustawy o OZE w tym obszarze został wpisany do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów (UD 477) i w I kwartale 2019 r. zostanie przedstawiony RM do akceptacji. Niezależnie od powyższego nadal trwają przygotowania do sygnalizowanej w 2018 r. nowelizacji ustawy o OZE w szerszym zakresie.

[Rozwój wysokosprawnej kogeneracji \(ME\)](#). 25 stycznia 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz.U. z 2019 r., poz. 42 i 412), wprowadzająca nowy mechanizm wsparcia operacyjnego dla energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji. Nowelizacja ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (z dnia 21 lutego 2019 r.) związana była przede wszystkim z koniecznością dostosowania przepisów ustawy w taki sposób, aby wsparcie dedykowane dla nowych jednostek kogeneracji, w ramach aukcji lub naboru, mogła uzyskać tylko jednostka spełniająca wymogi paragrafu 50 Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014 – 2020. Zadaniem nowego systemu wsparcia jest zarówno stymulowanie budowy nowych jednostek kogeneracji, w tym również konwersji konwencjonalnych ciepłowni na jednostki kogeneracji (w perspektywie do 2028 r. przewiduje się możliwość uzyskania wsparcia dla jednostek o łącznej mocy 5,1 GWe) oraz utrzymanie produkcji energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji w istniejących jednostkach, które bez wsparcia nie mogłyby funkcjonować – w zakresie pokrycia luki finansowej w kosztach operacyjnych. W dniu 15 kwietnia

2019 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat dotyczący zatwierdzenia polskiego mechanizmu wsparcia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji. Proces przydzielania wsparcia w ramach proponowanego mechanizmu (zarówno wejście do systemu, jak również dalsze w nim uczestnictwo) będzie miał charakter wieloletni.

Z powodu oczekiwania na kierunkowe decyzje polityczne, opóźnia się przedstawienie przez ME aktualizacji [Programu polskiej energetyki jądrowej \(ME\)](#) i jej przyjęcie, które według KPR miało nastąpić w II kwartale 2018 r. Rozpoczęcie przetargu na wybór dostawcy technologii zostało również przesunięte. Prowadzone były badania środowiskowe i lokalizacyjne elektrowni jądrowej w dwóch potencjalnych lokalizacjach (Żarnowiec oraz Lubiatowo-Kopalino), jednak ich zakończenie także zostało przesunięte na IV kwartał 2019 r. W ramach innych działań mających na celu wdrożenie energetyki jądrowej do polskiego miks energetycznego powołano Zespół do spraw opracowania zmian w przedmiocie przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących. Głównym zadaniem Zespołu jest przygotowanie nowelizacji specustawy jądrowej, aby przyspieszyć proces inwestycyjny związany z budową pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce. Aktualny harmonogram prac związanych z PPEJ [znajduje się w rozdziale 5.4.](#)

[Elektromobilność \(ME, MPiI, NFOŚiGW, PFR, PARP, NCBR\)](#). 13 lipca 2018 r. została opublikowana nowelizacja ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Zawarte w niej regulacje dotyczące powstania Funduszu Niskoemisyjnego Transportu (FNT) weszły w życie 28 lipca 2018 r. z nieznacznym opóźnieniem wobec planowanego w KPR II kwartału 2018 r. Po wstępnych rozmowach z Komisją Europejską Ministerstwo Energii zdecydowało o przeprowadzeniu prenotyfikacji projektów aktów wykonawczych do tej ustawy. Wstępny materiał dotyczący pomocy publicznej i FNT został przekazany KE. Ze względu na dużą liczbę instrumentów wsparcia Polska będzie dążyć do podziału notyfikacji na części w celu przyspieszenia procesu. Natomiast przewiduje się, że nie uda się uzyskać wszystkich decyzji KE do końca II kwartału 2019 r. ze względu na dotychczasowe doświadczenia związane z czasem prenotyfikacji i notyfikacji aktów prawnych. W ustawie wprowadzającej FNT zidentyfikowano 12 obszarów finansowania projektów (11 określonych obszarów oraz działania „inne”). Część z nich nie wymaga notyfikacji KE, gdyż możliwe jest udzielenie jej w oparciu o istniejące przepisy w zakresie pomocy publicznej (wyłączenia grupowe lub pomoc de minimis). Ogłoszenie pierwszych konkursów przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) pierwszych konkursów planuje się w III kwartale 2019 r. W pozostałym zakresie konkursy mogą zostać ogłoszone dopiero po wydaniu pozytywnej decyzji KE w tym zakresie. W ramach Programu akceleracji branży elektromobilności realizowanego przez PARP pod nazwą Elektro ScaleUp, 26 czerwca 2018 r. (zgodnie z harmonogramem zapisanym w KPR) została podpisana umowa z wybranym akceleratorem, który do 24 września 2018 r. zebrał wymagany umową wkład prywatny w projekt. Program ma na celu wyakcelowanie 30 start-upów posiadających rozwiązania dla branży elektromobilnej oraz wdrożenie aż 23 z tych rozwiązań w dużych lub średnich przedsiębiorstwach. Program akceleracji trwa do końca maja 2020 r. Kolejne działania z zakresu elektromobilności to program „Bezemisyjny transport publiczny”. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wybrało ofertę konsorcjum Ursus Bus jako najkorzystniejszą do realizacji zamówienia publicznego w trybie partnerstwa innowacyjnego na opracowanie i dostawę typoszeregu innowacyjnych pojazdów bezemisyjnego transportu publicznego. Działania z zakresu elektromobilności realizowane są również w ramach programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), w tym m.in.: „System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) GEPARD – bezemisyjny transport publiczny”. Podpisane zostały umowy o łącznej kwocie dofinansowania bezzwrotnego 17,7 mln zł i zwrotnego 9,7 mln zł. Działanie będzie kontynuowane. Dodatkowo rozpoczął się program GEPARD II, który będzie wspierał działania z zakresu bezemisyjnego transportu.

[Rozwój połączeń międzysystemowych \(PR ds. SIE\)](#) opisanych w KPR 2018/2019 jest realizowany zgodnie z harmonogramem. W 2018 r. podjęta została ostateczna decyzja inwestycyjna o realizacji projektu Baltic Pipe, podpisana została umowa między Rzeczypospolitą Polską a Królestwem Danii

w sprawie **projektu Baltic Pipe**, ustanawiająca ramy prawne realizacji projektu na Morzu Bałtyckim. Zakończone zostały badania geofizyczne, geotechniczne i środowiskowe. **W** ramach projektu Baltic Pipe w 2019 r. planowane jest złożenie wniosków do właściwych organów Polski, Danii i Szwecji o wydanie pozwoleń na układanie gazociągu podmorskiego, zakończenie postępowania przetargowego dotyczącego wyboru wykonawców i dostawców. W 2020 r. przewiduje się rozpoczęcie prac budowlanych. **W** 2018 r. uzyskano pozwolenie na budowę inwestycji polegającej na **rozbudowie mocy regazyfikacyjnych terminalu LNG w Świnoujściu** (z obecnych 5 mld m³ do 7,5 mld m³ rocznie) oraz rozpoczęto postępowania przetargowe zmierzające do wyłonienia wykonawców rozbudowy. **W** ramach projektu w IV kwartale 2019 r. planowane jest podpisanie umowy na wykonanie rozbudowy Terminalu LNG w części lądowej. Następnie w II kwartale 2020 r. zaplanowano uzyskanie pozwolenia na budowę dla projektu III Zbiornik z kolei w III kwartale 2020 r. przewiduje się uzyskanie pozwolenia na budowę dla projektu Kolej i projektu Nabrzeże. W zakresie **budowy połączeń gazowych Polska – Litwa oraz Polska – Słowacja** w 2018 r. podjęto ostateczne decyzje inwestycyjne o realizacji przedsięwzięć. Kolejne kroki to w przypadku **połączenia gazowego Polska – Litwa** to uzyskanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu dla odcinka południowego (II kwartał 2019 r.) oraz podpisanie umowy na wykonanie robót budowlanych (III-IV kwartał 2019 r.). **W** przypadku **połączenia gazowego Polska – Słowacja** w II kwartale 2019 r. zaplanowano podpisanie umowy na wykonanie robót budowlanych a w III kwartale 2019 r. przewiduje się zakończenie dostaw inwestorskich rur oraz armatury.

Cele w zakresie edukacji

Główne działania podjęte od kwietnia 2018 r.

Zgodnie z harmonogramem zapisanym w KPR 2018/2019, w lipcu 2018 r. Sejm uchwalił ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawę - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Obie ustawy zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw 30 sierpnia 2018 r. (poz. 1668 i 1669). Część przepisów ustawy głównej weszła w życie 1 października 2018 r. Wejście w życie poszczególnych przepisów zostało rozłożone na kilka lat, co ma dać uczelniom czas na właściwe przygotowanie swoich struktur do nowych rozwiązań.

W maju 2018 r. ogłoszono drugą edycję konkursu na **Zintegrowane Programy Uczelni (ZPU)** w trzech ścieżkach. Do marca 2018 r. rozstrzygnięto konkursy I edycji w ramach trzech ścieżek – zawarto 138 umów o łącznej wartości 1,359 mld zł. W ramach naboru, który trwał do 5 października (I-III ścieżka ZPU) wpłynęło 146 wniosków. W grudniu 2018 r. rozstrzygnięto konkurs w ramach III ścieżki drugiej edycji – do dofinansowania wyłoniono 10 projektów i zawarto umowy o łącznej wartości 304,8 mln zł. W pozostałych dwóch ścieżkach rozstrzygnięcie planowane jest w 2019 r. Do 15 października trwał nabór wniosków w konkursie **Zintegrowane Programy Uczelni na rzecz Rozwoju Regionalnego**, uruchomionym w maju 2018 r. Szkoły wyższe złożyły 66 wniosków.

Nowelizacja ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, która wejdzie w życie 1 września 2019 r. (z wyjątkiem niektórych przepisów, które zaczną obowiązywać w innych terminach) wprowadza zmiany w kształceniu zawodowym w Polsce, mające na celu poprawę jakości i efektywności kształcenia w szkołach i placówkach.

7 listopada 2018 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie określenia szczegółowych warunków powszechnej akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli. W II kwartale 2018 r. przygotowano ostateczną wersję modelu szkoły ćwiczeń oraz rekomendacji do zmian w przepisach prawa umożliwiających funkcjonowanie szkół ćwiczeń w systemie edukacji. Zaakceptowano założenia merytoryczne i ogłoszono projekty konkursowe tworzenia szkół ćwiczeń. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego 29 marca 2018 r. ogłosiło konkurs II edycji programu „**Doktorat wdrożeniowy**”. Termin nadsyłania wniosków przez jednostki upłynął 28 maja 2018 r. 84 jednostki zgłosiły 609 kandydatów do programu. Kolejnym etapem konkursu było złożenie przez

jednostki, które otrzymały decyzje przyznające środki finansowe, szczegółowych informacji niezbędnych do przekazania tych środków. Termin składania informacji upłynął 20 września 2018 r. Konkurs zakończy się podpisaniem umów z jednostkami na przełomie 2018 i 2019 r. Procedura na tej samej zasadzie będzie obowiązywać w III edycji programu, w roku 2019.

Cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu

Główne działania podjęte od kwietnia 2018 r.

W kontekście działań prowadzonych na rzecz osób starszych, 26 października 2018 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność”. Działania związane z realizacją programu rozpoczęto w IV kwartale 2018 r.

Rządowy program Dostępność Plus został przyjęty przez Radę Ministrów 17 lipca 2018 r. 14 grudnia 2018 r. Komisja Europejska podjęła decyzję w sprawie zmian w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), które umożliwią usunięcie szeregu barier w dostępie do usług publicznych, z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze. Nowe zapisy PO WER umożliwiają realizację 18 spośród 44 działań zaplanowanych w programie Dostępność Plus. Rozpoczęto już również ogłaszanie pierwszych konkursów w tym zakresie. W grudniu 2018 r. minister ds. rozwoju regionalnego powołał w drodze zarządzenia Radę Dostępności, mającą charakter opiniodawczo-doradczy. Rada wspiera ministra w koordynowaniu dostępności.

W odniesieniu do programu „Mieszkanie Plus” (MliR) w zakresie pierwszego instrumentu, realizowanego przez PFR Nieruchomości S.A. na zasadach rynkowych, od kwietnia 2018 r. oddano do użytkowania 480 mieszkań wybudowanych w Białej Podlaskiej, gminie Jarocin (Jarocin, Siedlemin) oraz Kępnie. Realizowano również inwestycje mieszkaniowe obejmujące budowę ponad 1 tys. mieszkań zlokalizowanych w Gdyni, Jarocinie, Katowicach, Kępicach oraz Wałbrzychu. Dodatkowo na etapie przygotowań do realizacji były inwestycje mieszkaniowe obejmujące ok. 27 tys. mieszkań. W ramach drugiego instrumentu programu „Mieszkanie plus” (zintegrowany program społecznego budownictwa czynszowego) w roku 2018 do finansowego wsparcia zakwalifikowano w sumie 114 wniosków na łączną kwotę dofinansowania w wysokości ok. 173,9 mln zł. Wnioski dotyczą utworzenia 2 143 lokali mieszkalnych i 341 miejsc noclegowych (program finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego). W ramach programu społecznego budownictwa mieszkaniowego w okresie sprawozdawczym pozytywną ocenę wiarygodności kredytowej otrzymało 30 wniosków, na łączną kwotę finansowania ok. 211,6 mln zł. Dotyczą one finansowania budowy 1 622 mieszkań. Jednocześnie kontynuowano działania legislacyjne wynikające z rekomendacji lub ustaleń Rady Mieszkalnictwa, w tym m.in. przyjęto ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. poz. 1946), której założeniem jest skrócenie procedur inwestycyjno-budowlanych i uwolnienie potencjału gruntów w miastach oraz ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania (Dz. U. poz. 1540), która od 1 stycznia 2019 r. wprowadziła system dopłat do czynszu.

Unieważniono nabór partnerów oraz odstąpiono od realizacji projektu „Nowoczesne narzędzia wsparcia aktywności osób niepełnosprawnych” w ramach Działania 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Dotychczasowy jeden projekt został zastąpiony dwoma nowymi projektami, tj. „Aktywni niepełnosprawni - narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych” oraz „Włączenie wyłączonej - aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy” w ramach Działania 2.6 POWER 2014 - 2020 (informacje dot. ww. projektów przedstawiono w rozdziale 5.2 i 5.6).

Działania stanowiące odpowiedź na główne wyzwania gospodarczo-społeczne określone w Sprawozdaniu krajowym. Polska 2018

Główne działania podjęte od kwietnia 2018 r.

W obszarze wspierania inwestycji została przyjęta i weszła w życie 30 czerwca 2018 r. [ustawa o wspieraniu nowych inwestycji \(MPiT\)](#), wprowadzająca nowe mechanizmy udzielania pomocy przedsiębiorcom w podejmowaniu inwestycji i rozszerzająca na całą Polskę mechanizmy stosowane dotychczas do Specjalnych Stref Ekonomicznych. Jednocześnie prowadzono prace nad nowelizacją i uspołnieniem z tą ustawą „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023”. Z kolei 19 września 2018 r. weszła w życie [ustawa o zmianie ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz niektórych innych ustaw \(MliR\)](#), mająca na celu zwiększenie zaangażowania kapitału prywatnego w realizację inwestycji publicznych. Po przeprowadzonych wcześniej prekonsultacjach założeń, w 2018 r. przygotowany został również projekt nowej [ustawy – Prawo zamówień publicznych \(MPiT/UZP\)](#), której celem jest zwiększenie efektywności zamówień publicznych; projekt ten będzie dalej procedowany w 2019 r.

W obszarze [otoczenia biznesu](#) najważniejszym wydarzeniem było wejście w życie 30 kwietnia 2018 r. pakietu „Konstytucja biznesu” (MPiT), wprowadzającego kompleksową reformę prawa gospodarczego. W ramach pakietu przyjęto pięć ustaw: Prawo przedsiębiorców, o rzeczniku MŚP, o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP, oraz przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców i pozostałe ustawy. 25 listopada 2018 r. weszła w życie [ustawa o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej \(MPiT\)](#), a 1 stycznia 2019 r. weszła w życie [ustawa wprowadzająca uproszczenia dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym \(MPiT\)](#). W 2018 r. przeprowadzono również konsultacje publiczne i uzgodnienia międzyresortowe projektu ustawy – [Ordynacja podatkowa \(MF\)](#); projekt ten będzie dalej procedowany w 2019 r.

Z powodzeniem w 2018 r. realizowane były dwa programy: [Program Wsparcia Obrotu Bezgotówkowego](#) oraz [Program upowszechniania płatności bezgotówkowych w jednostkach administracji publicznej \(MF/MPiT\)](#). Od listopada 2018 r. oba programy realizowane są przez Fundację Polska Bezgotówkowa. W przypadku tego drugiego programu, liczba terminali do obsługi płatności bezgotówkowych zainstalowanych w urzędach przekracza 1800 (na 1600 urzędów zgłoszonych oryginalnie do udziału w programie). Ponadto w radiowozach policji drogowej zainstalowano 2000 terminali. W ramach pierwszego z tych programów, dedykowanego przedsiębiorcom, w grudniu 2018 r. miała miejsce instalacja stutysięcznego terminala. Przy pomocy terminali zainstalowanych w ramach Programu Polska Bezgotówkowa zrealizowano do końca 2018 r. ponad 30 mln transakcji na łączną kwotę ponad 1,6 mld zł. Od września 2018 r. do Programu Polska Bezgotówkowa oprócz małych i średnich przedsiębiorców mogą dołączać również podmioty administracji publicznej. Dzięki temu działaniami zostały objęte między innymi urzędy, instytucje zdrowia, oświaty, kultury, sztuki i sportu, a także fundacje i stowarzyszenia.

W 2018 r. przeprowadzono również konsultacje publiczne i uzgodnienia międzyresortowe projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, mającej na celu [usprawnienie postępowań gospodarczych \(MS\)](#); projekt ten będzie dalej procedowany w 2019 r. W ramach działań ukierunkowanych na wzmocnienie instytucji dla polubownego rozwiązywania sporów, w wyniku przeprowadzonych konkursów wybrano wszystkie 15 podmiotów mających uruchomić i prowadzić 15 wojewódzkich „Centrów Arbitrażu i Mediacji” (CAM). W 2019 działalność CAM będzie jeszcze dofinansowywana w ramach PO WER. Począwszy od 2020 roku CAM będą utrzymywać się ze środków własnych. Ponadto, 1 stycznia 2019 r. weszła w życie [ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu obniżenia składek na ubezpieczenia społeczne osób fizycznych wykonujących działalność gospodarczą na mniejszą skalę. \(MPiT\)](#)

11 lipca 2018 r. zakończony został II etap konsultacji [Polityki Surowcowej Państwa \(MŚ\)](#), obejmujący cykl konferencji w 11 miastach Polski. 17 października w Warszawie odbyła się konferencja podsumowująca cykl uzgodnień i przedstawiająca efekty regionalnych konsultacji. Przyjęcie dokumentu przez Radę Ministrów uległo nieznaczному przesunięciu i jest zaplanowane na II kwartał 2019 r. Po przyjęciu dokumentu będą opracowane programy wykonawcze do poszczególnych filarów Polityki Surowcowej Państwa i ich podzadań.

W ramach [Pakietu czyste powietrze \(MPiT, ME, MŚ\)](#) 11 lutego 2019 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów, której celem jest poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz przetestowania programu termomodernizacji budynków jednorodzinnych należących do osób ubogich energetycznie. Inny element to nowelizacja ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, która weszła w życie 12 września 2018 r. Na etapie prac sejmowych wprowadzono do ustawy poprawkę dopuszczającą do sprzedaży na cele sektora komunalno-bytowego produkty w postaci stałej otrzymywane w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego. Przewidziane w tej nowelizacji cztery rozporządzenia w sprawach: wymagań jakościowych dla paliw stałych, metod badania jakości paliw stałych, sposobu pobierania próbek paliw stałych oraz wzoru świadectwa jakości paliw stałych weszły w życie 4 listopada 2018 r., a więc z nieznacznym opóźnieniem w stosunku do harmonogramu zapisanego w KPR 2018/2019. W uzupełnieniu do działań zapisanych w KPR 2018/2019, na wniosek Ministra Środowiska w NFOŚiGW przygotowany został nowy instrument finansowy – program priorytetowy „Czyste Powietrze” na rzecz poprawy jakości powietrza. Program skierowany jest do osób fizycznych, będących właścicielami lub współwłaścicielami domów jednorodzinnych na wymianę źródeł ciepła starej generacji opalanych paliwem stałym na potrzeby c.o. lub c.o. i c.w.u. na węzły ciepłownicze, kotły na paliwo stałe, systemy ogrzewania elektrycznego, kotły gazowe kondensacyjne, pompy ciepła, jak również na termomodernizację budynków mieszkalnych. Program będzie realizowany w latach 2018-2029. Budżet programu wynosi 103 mld zł. Ponadto 1 stycznia 2019 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, który wprowadza ulgę podatkową polegającą na odliczeniu od dochodu (przychodu) wydatków poniesionych na efektywną termomodernizację jednorodzinne go budynku mieszkalnego, stanowiącego własność podatnika.

Efektom [zmiany modelu organizacyjnego podstawowej opieki zdrowotnej \(MZ\)](#) będzie integracja opieki, organizacyjna integracja świadczeń dostosowanych do potrzeb pacjenta oraz integracja ścieżek klinicznych, a także wzrost satysfakcji pacjenta. Na POZ Plus składają się standardowe świadczenia realizowane przez personel POZ (lekarzy i pielęgniarki), lecz w zmienionym zakresie, uwzględniającym takie usługi jak profilaktyka i edukacja, dodatkowe świadczenia dla pacjentów cierpiących na schorzenia przewlekłe, badania diagnostyczne i rehabilitacja. Dzięki nowym usługom zespoły medyczne wspierane przez systemy informatyczne będą mogły w większym stopniu sterować przepływem informacji o pacjencie. W ramach powyższego działania oddziały wojewódzkie NFZ ogłosiły nabór i wyłoniły uczestników projektu, tj. placówki POZ, które wezmą udział w realizacji pilotażowego programu opieki koordynowanej w podstawowej opiece zdrowotnej „POZ PLUS”. W zakresie prac nad utworzeniem Platformy OOK służącej współpracy płatnika ze świadczeniodawcami na potrzeby pilotażowego wdrażania modelu (NFZ) podpisano umowę z ekspertem IT; dokonano wyboru i podpisano umowę z dostawcą narzędzia internetowego zapewniającego gromadzenie i analizowanie danych związanych z bieżącą realizacją pilotażu. Podpisano umowę z wykonawcą szkoleń tematycznych dotyczących wymiany wiedzy i informacji pomiędzy świadczeniodawcami z zakresu opieki koordynowanej w ramach POZ, po czym rozpoczęto szkolenia specjalistyczne z zakresu ścieżek klinicznych opracowanych w narzędziu ADONIS, wraz z zapoznaniem uczestników kursu z pracą w systemie. Prowadzono cykl ogólnopolskich szkoleń w formule blended-learning dla lekarzy rodzinnych i fizjoterapeutów z zakresu realizacji i rekomendacji fizjoterapii w POZ PLUS oraz szkoleń stacjonarnych. W ramach przygotowania treści do zamieszczenia na Platformie OOK przeprowadzono nabór ekspertów do przygotowania

materiałów merytorycznych do aplikacji, filmów oraz publikacji, a także rozbudowano stronę projektu „POZ PLUS” o „Zalecenia i wytyczne dla realizatorów programu pilotażowego (Świadczeniodawca i OW NFZ)”, skategoryzowano FAQ i kontakty do liderów w OW NFZ. Ponadto w placówkach POZ biorących udział w projekcie na bieżąco są realizowane świadczenia zgodnie z umowami podpisanymi z NFZ.

Zaakceptowanie Programów Rozwojowych Uczelni (PRU) nastąpiło na uczelniach medycznych w Białymstoku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu, Toruniu, Warszawie. W ramach [Programów rozwojowych na uczelniach wyższych \(MZ\)](#) W związku ze zmianami w strukturze Centrum Innowacyjnej Edukacji Medycznej/CIEM oraz opóźnieniami w budowie, zaakceptowanie PRU uczelni w Szczecinie, który został zatwierdzony przez Ministra Zdrowia nastąpi w I kwartale 2019 r. Opóźnienia nastąpiły również w opracowaniu PRU na uczelni we Wrocławiu, którego zakończenie nastąpiło w IV kwartale 2018 r., natomiast opracowanie PRU w Gdańsku nastąpi do 2020 r. Ponadto już uruchomiono Centra Symulacji Medycznej w Gdańsku, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie (tymczasowe), Wrocławiu, Toruniu, Białymstoku, Katowicach. Przeprowadzenie staży, kursów, szkoleń dla instruktorów, techników symulacji oraz dla kadry zarządzającej centrami symulacji oraz przeprowadzenie szkoleń, kursów dla nauczycieli planujących wykorzystanie symulacji medycznej realizowane jest we wszystkich uczelniach przez cały okres trwania projektu, z planowanym zakończeniem w latach 2020-2022 w zależności od uczelni. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem symulacji na uczelniach objętych projektem nastąpiło w takich miastach jak: Gdańsk, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Warszawa, Poznań, Wrocław, Białystok, Toruń, Katowice, natomiast w przypadku Szczecina zajęcia zostaną uruchomione w pierwszym kwartale 2019 r. Zgodnie z harmonogramem został już opracowany podręcznik symulacji obejmujący zasady przygotowania i prowadzenia zajęć symulacyjnych. Opracowanie bazy scenariuszy symulacyjnych nastąpiło w części uczelni, pozostałe zostaną opracowane (jako działanie międzyuczelniane) w latach 2019-2021, w zależności od uczelni.

W okresie od II kwartału do III kwartału 2018 r. zorganizowano łącznie 119 kursów specjalizacyjnych dla 2 936 uczestników. W IV kwartale 2018 r. zorganizowano 141 kursów dla 4 026 uczestników w ramach [Kształcenia specjalistycznego lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno – demograficznych \(MZ\)](#). W I kwartale 2019 r. planowane jest zorganizowanie 54 kursów dla 1 620 uczestników. Kursy zrealizowane w okresie od kwietnia do września 2018 r. dotyczyły wszystkich dziedzin medycyny objętych projektem. Mniejsza od przewidzianej liczba kursów w okresie II kwartał 2018 r. – I kwartał 2019 r. (w KPR 2018/2019 zapisano 340) wynika m.in. z takich przyczyn, jak odwołanie 11 kursów z powodu niewystarczającej liczby uczestników czy brak ofert ze strony realizatorów w postępowaniach przetargowych (w 2018 r. przeprowadzono 3 postępowania przetargowe na realizację 296 kursów, z czego na 98 kursów nie otrzymano żadnej oferty).

2. Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych w prace związane z Semestrem Europejskim oraz przebieg konsultacji projektu KPR

Dokumenty unijne opiniowane przez partnerów społeczno-gospodarczych

W toku Semestru Europejskiego partnerzy społeczno-gospodarczy byli informowani o dokumentach publikowanych przez KE. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy (NSZZ) „Solidarność” i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) przekazały uwagi do Komunikatu KE [Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2019 r.](#) (AGS).

NSZZ na pierwszym miejscu – nie tylko w odniesieniu do Polski, ale i dla wielu krajów UE – stawia problem jakości zatrudnienia, niski poziom płac i niski zasięg układów zbiorowych. Zdaniem związku, by pobudzić wzrost gospodarczy, trzeba odwrócić trend zmniejszania się udziału płac w PKB; zwiększenie dochodów z pracy pozwoli ograniczyć nierówności, zmniejszy nierównowagi w gospodarce i ograniczy skutki potencjalnego spowolnienia gospodarczego; w tym celu należy promować zbiorowe układy pracy, których wzmocnienie mogłoby pozwolić również na skuteczniejsze wdrażanie polityk na rzecz uczenia się przez całe życie. W odniesieniu do Polski, związek postuluje wykorzystanie obecnego bardzo dobrego wzrostu gospodarczego do niwelowania wieloletnich zaniedbań płacowych wobec wielu grup pracowników, w szczególności w sferze budżetowej.

NSZZ zaznacza też, że bez odpowiedniego poziomu wynagrodzeń bardzo trudne będzie postulowane w AGS budowanie oszczędności emerytalnych. Związek podkreśla przy tym, że nie można zakładać, iż systemy ubezpieczeń społecznych powinny opierać się na prywatnych oszczędnościach. W erze automatyzacji i zmian demograficznych, zdaniem związku, należy szukać nowych, powszechnych źródeł finansowania systemów emerytalnych, gdyż ich oparcie tylko na dochodach z pracy doprowadzi do dalszego rozwarstwienia społecznego. W tym kontekście związek przywołuje też utrzymujący się w UE wysoki (9,6%) odsetek pracujących zagrożonych ubóstwem. Związek podkreśla też potrzebę priorytetowego potraktowania w 2019 r. Europejskiego Filaru Praw Socjalnych i postuluje uruchomienie przez UE dodatkowych środków na realizację zawartych w nim celów, w szczególności dotyczących systemów opieki zdrowotnej oraz opieki długoterminowej.

OPZZ pozytywnie ocenia wskazane przez Komisję Europejską priorytety na kolejny rok. Jednocześnie wskazuje, że w AGS 2019 nie zaprezentowano spójnego podejścia w zakresie wyzwań i argumentacji, ani konkretnych zadań dla państw członkowskich we wskazanych obszarach. Dotyczy to w szczególności wyzwań społecznych, związanych z ubóstwem pracujących, luką płacową, brakiem stabilności zatrudnienia oraz faktem, iż wzrost poziomu wynagrodzeń KE wiąże się jedynie ze wzrostem wydajności (z pominięciem takich czynników, jak wzrost produktu krajowego brutto, zmiana poziomu inflacji, zyski przedsiębiorstw czy rola dialogu społecznego). Zdaniem OPZZ, AGS 2019 powinna uwzględniać również rolę przedsiębiorców jako podmiotów, na których spoczywają określone zadania (np. w zakresie ograniczenia luki płacowej, umiejętności pracowników, czy godzenia aktywności zawodowej i rodzinnej).

OPZZ stwierdza, że w AGS 2019 za priorytet powinno zostać uznane realizowanie przez państwa członkowskie zobowiązań wynikających z Europejskiego Filaru Praw Socjalnych (AGS 2019 powinna zawierać oczekiwania przedstawienia przez państwa członkowskie w Krajowych Programach Reform działań w tym zakresie wraz z mierzalnymi wskaźnikami). OPZZ aprobuje wskazanie w AGS włączenia społecznego jako jednej z dziedzin wymagających skoncentrowania wysiłków w ramach reform krajowych, zaznacza jednak, że kluczowe znaczenie w tym względzie mają warunki pracy i płacy, zwłaszcza najmniej zarabiających, oraz zwiększenie udziału płac w PKB. W tym kontekście, w ocenie OPZZ wzrost wydajności nie powinien być jedynym czynnikiem wzrostu wynagrodzeń pracowników, a konkurencyjności nie należy budować głównie w oparciu o koszty pracy. OPZZ zwraca przy tym uwagę na potrzebę poprawy warunków pracy i płacy także w instytucjach publicznych, gdyż ich dobre funkcjonowanie jest warunkiem pomyślnej realizacji reform i wzrostu gospodarczego. OPZZ

oczekiwałyby również przedstawienia w Krajowych Programach Reform działań na rzecz zwiększenia zdolności instytucjonalnej partnerów społecznych, a także zwiększenia roli dialogu społecznego w gospodarce, w tym układów zbiorowych pracy.

OPZZ pozytywnie ocenia wskazaną w AGS 2019 potrzebę realizacji inwestycji wzmacniających kapitał ludzki (na rzecz przyszłej konkurencyjności) oraz poprawiających warunki pracy i życia. Natomiast zaznacza, że działania podejmowane wobec wyzwań długoterminowych, jakim jest np. zapobieżenie zmianom klimatu, nie powinny odbywać się kosztem praw pracowniczych, a gospodarki niskoemisyjne były sprawiedliwe i inkluzywne. Postuluje również bardziej sprawiedliwe rozłożenie obciążeń podatkowych.

NSZZ „Solidarność”, OPZZ, a także Naczelna Organizacja Techniczna (NOT) przedstawiły również opinię do dokumentu roboczego służb KE „Sprawozdanie krajowe – Polska 2019”.

NSZZ, w związku z odnotowanym przez KE zwiększeniem obciążeń administracyjnych oraz wskazaniem na trudności z pozyskaniem kompetentnych pracowników oraz ich późniejszym utrzymaniem (przykład: Krajowa Administracja Skarbowa) – stawia ten problem w szerszym kontekście i postuluje wzrost wynagrodzeń w całej państwowej sferze budżetowej. Wieloletnie zaniedbania w tym zakresie spowodowały problemy kadrowe w wielu instytucjach publicznych. NSZZ podziela też pogląd, że koordynacja polityki uczenia się dorosłych jest wciąż nieskuteczna; w tym kontekście Związek postuluje silniejsze włączenie się przedsiębiorstw w szkolenie pracowników. Od poprawy w tym obszarze oraz stabilizacji umów o pracę (w kierunku bardziej trwałych form zatrudnienia) zależy postęp w przeciwdziałaniu niedoborom pracowników. Związek podziela też niską ocenę przez KE skuteczności działań państwa mających na celu ułatwienie znalezienia pracy. Związek odnotowuje pozytywny fakt zmniejszania się prac nierejestrowanych. Ważnym działaniem w tym kierunku powinna być strategia migracyjna, która będzie oddziaływać na polski rynek pracy poprzez stabilne ustawodawstwo gwarantujące jednakowe standardy zatrudnienia i ochrony pracy. W tym kontekście Związek ponawia swoje dotychczasowe uwagi o niskim poziomie pokrycia zatrudnienia układami zbiorowymi w Polsce. Związek zgadza się, że przyczyną zmniejszenia uczestnictwa młodych kobiet w rynku pracy można upatrywać, tak jak wskazuje raport, w ograniczonym dostępie do instytucjonalnego wsparcia nad małym dzieckiem oraz braku wsparcia nad zależnymi członkami rodziny. Natomiast nie podziela tezy, że wdrożenie w 2016 roku programu wsparcia rodzin jest przyczyną dezaktywizacji kobiet. Podzielając oceny KE co do złożoności systemu podatkowego, Związek apeluje o zaniechanie komplikujących system niekończących się zmian w ustawach podatkowych, przyjmowanych bez konsultacji społecznych. Przypomina też o swoich postulatach zwiększenia progresywności polskiego systemu podatkowego, waloryzacji wysokości zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów osób fizycznych oraz waloryzacji kwot progów podatkowych. Jednocześnie Związek, w opozycji do KE, stoi na stanowisku, że obniżone stawki VAT – obejmujące m.in. takie produkty jak: owoce, mięso, ryby, nabiał, pieczywo, napoje – stanowią ważny instrument wsparcia osób najuboższych oraz rodzin. Związek zgadza się z KE, że obszar dialogu społecznego boryka się z wyzwaniami, co dokumentuje przygotowywana co roku przez Związek „Biała Księga” – raport dotyczący naruszeń zasad konsultacji społecznych ze związkami zawodowymi. Związek widzi potrzebę wzmacniania trójstronnego dialogu społecznego w Polsce i zgłasza postulat umocowania Rady Dialogu Społecznego przy niezależnym od rządu podmiocie.

OPZZ, odnosząc się do oceny realizacji skierowanych do Polski zaleceń Rady UE, stwierdza, że niekiedy jest ona zbyt optymistyczna. Na przykład, inicjatywy w zakresie ograniczenia segmentacji rynku pracy jedynie w niewielkim stopniu przyczyniły się do poprawy jakości zatrudnienia. Ponadto przypomina, że nie popierało części zaleceń, ponieważ ich wdrożenie mogłoby mieć niekorzystne skutki społeczne (np. ograniczenie stosowania obniżonych stawek VAT). Podzielając opinię KE, że kluczowym wyzwaniem Polski jest przestawienie jej modelu gospodarczego z opartego o niskie koszty pracy na oparty na wiedzy i zdolny wytwarzać zaawansowane produkty i usługi – stwierdza, że w dokumencie zabrakło oceny polityki kształtowania wynagrodzeń w polskiej gospodarce. Zdaniem OPZZ, osiągnięcie gospodarki opartej na wiedzy wymaga zmian w polityce wynagradzania pracowników, w tym sfery

budżetowej. Świadczą o tym chociażby wskazane w Sprawozdaniu potrzeby kształcenia pracujących, a zarazem zwrócenie uwagi na niskie wynagrodzenia nauczycieli. Korekta sposobu dzielenia efektów wzrostu gospodarczego, wraz ze zwiększeniem sprawiedliwości społecznej systemu podatkowego powinna być zdaniem OPZZ podstawowym celem polityki państwa. Sposobem realizacji tej polityki powinien być wg OPZZ szybszy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, odmrożenie płac w sferze budżetowej, a także przygotowanie mechanizmu negocjacyjnego wzrostu wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, by generowane przez biznes zyski były sprawiedliwiej dzielone. OPZZ uważa także, że w działalności biznesowej powinna zwiększyć się rola partycypacji pracowników w zarządzaniu przedsiębiorstwami. Wobec wyzwań jakie stoją przed krajowym rynkiem pracy, związanych z negatywnymi trendami demograficznymi, OPZZ stoi na stanowisku, że Polska powinna przyjąć politykę migracyjną, w której tworzenie powinni zostać włączeni partnerzy społeczni. Jej cechą powinno być zrównoważenie, by służyła ona tak obywatelom, jak i migrantom. OPZZ podkreśla, że wzrost gospodarczy powinien, poza konsumpcją, w większym niż obecnie stopniu opierać się na nakierowanych na cele strategiczne państwa inwestycjach. W szczególności upowszechnienie dostępu do Internetu oraz szybsza i spójna elektronizacja usług publicznych powinny stanowić ważny segment inwestycji publicznych. OPZZ podziela opinie KE, że niepewność wynikająca z jakości procesu legislacyjnego wpływa negatywnie na jakość stanowionego prawa i poziom dialogu społecznego, a także decyzje inwestycyjne. W kontekście zalecenia Rady z 2018 r. dotyczącego zwiększenia efektywności wydatków publicznych, OPZZ negatywnie oceniło ustawę budżetową na 2019 rok, jako niesprzyjającą sprawiedliwemu podziałowi efektów wzrostu gospodarczego kraju. Przyjmując z aprobatą wskazanie w Sprawozdaniu jako jednego z priorytetów inwestycyjnych poprawy funkcjonowania zamówień publicznych, OPZZ wyraził obawę, że procedowane nowe prawo zamówień publicznych jest pod tym względem niewystarczające. W ocenie OPZZ działania powinny zostać ukierunkowane na zwiększenie uczciwej konkurencji na rynku zamówień oraz silniejszej niż obecnie realizacji celów zrównoważonego rozwoju, a wzorem dobrych praktyk powinny być spółki z udziałem Skarbu Państwa, które powinny zostać ustawowo zobowiązane do stosowania nowej ustawy – Prawo zamówień publicznych. W ocenie OPZZ, w Sprawozdaniu zabrakło analizy wyzwań społecznych w obszarze polityki energetycznej państwa, w tym wdrożenia zasad sprawiedliwej transformacji.

NOT, zgadzając się z oceną KE, że innowacyjność polskiej gospodarki jest niska, a ostatnie zmiany prawne rozwiązują tylko niektóre z problemów, zwraca przede wszystkim uwagę na potrzebę lepszego rozpoznania wpływu nauki na innowacyjność polskiej gospodarki. NOT postuluje poszerzenie badań i sprawozdawczości GUS w zakresie sektora mikro i małych przedsiębiorstw, w tym zwłaszcza mikro firm prowadzonych przez osoby prawne. Zdaniem NOT, są to często znaczące firmy inżynierskie, farmaceutyczne itp., dla których innowacyjność jest warunkiem istnienia, a w statystykach krajów zachodnich lepiej rozpoznaje się i dokumentuje rolę mikro firm w tym zakresie.

Opiniowanie projektu KPR 2019/2020 – główne uwagi partnerów społeczno – gospodarczych, skupionych w Zespole ds. strategii „Europa 2020”

Projekt KPR 2019/2020 został przekazany do konsultacji organizacjom, których przedstawiciele są członkami Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020”. W ramach konsultacji wpłynęły opinie od Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” (NSZZ), Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych (OPZZ), Krajowej Izby Gospodarczej (KIG), Związku Województw RP (ZWRP), Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych (OFOP), Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciw Ubóstwu (PKEAPN), Konfederacji Lewiatan oraz Związku Rzemiosła Polskiego (ZRP).

Opinie partnerów zostały szczegółowo przeanalizowane przez właściwe resorty. Kluczowe wątki zostały omówione na posiedzeniu Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020” 8 kwietnia 2019 r.

W przekazanych opiniach większość partnerów widzi potrzebę poświęcenia więcej miejsca na nowe projekty społeczne, przywołując w tym kontekście zarówno postanowienia Europejskiego Filara Praw

Socjalnych (EFPS) wraz z tabelą wskaźników społecznych, jak i priorytety w obszarze społecznym z aneksu D do Sprawozdania krajowego.

W ogólnej ocenie NSZZ „Solidarność”, tegoroczny projekt aktualizacji zawiera wiele niepewnych przedsięwzięć, co może świadczyć o zbyt daleko idącej doraźności. W uwagach szczegółowych, Związek, zgadzając się, że Program PPK będzie pozytywnie oddziaływał na rynek kapitałowy, nie podzielił poglądu, że wpłynie on na zwiększenie skłonności do inwestowania przeciętnego Polaka, która jest przede wszystkim związana z poziomem wynagrodzeń. Związek przy tym podkreśla, że nie można tego programu traktować jako narzędzia zapewnienia adekwatności i stabilności systemu emerytalnego – to może się dokonać tylko przez wzmocnienie państwowego systemu emerytalnego. Zdaniem Związku, program „Mieszkanie Plus” nie spełnia oczekiwań jakie w nim pokładano – napotyka on wiele problemów realizacyjnych, a przede wszystkim finansowych, powodujących opóźnienia. Związek zauważa, że pomimo powtarzających się w toku Semestru Europejskiego zaleceń, Polska wciąż nie wypracowała kompleksowego, efektywnego systemu, który pozwoliłby na lepsze dostosowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy. Związek ponawia również swoje postulaty z poprzednich lat w sprawie budowania trwałych form zatrudnienia i podniesienia wysokości wynagrodzeń, w tym zwłaszcza w państwowej sferze budżetowej, oraz wskazuje na brak systemu monitorowania warunków pracy i wynagradzania cudzoziemców, których liczba dynamicznie rośnie. Z zadowoleniem przyjmując zapowiedź podwyższenia kosztów uzyskania przychodu dla osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę, Związek podkreśla, że obniżeniu stawek podatkowych powinno towarzyszyć zwiększenie kwoty wolnej od podatku, co jest niezbędne dla zmniejszenia skali zjawiska ubóstwa pracujących. W kontekście wdrażania nowoczesnych technologii, koniecznych dla wzmocnienia innowacyjności gospodarki, Związek stwierdza, że aby ten proces przebiegał z zachowaniem podstawowych standardów ochrony pracownika i pracy oraz z poszanowaniem europejskiego dorobku w zakresie ochrony socjalnej musi dojść w drodze dialogu społecznego do wypracowania solidnych reguł, o których jest mowa między innymi w EFPS. W zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zdaniem Związku brakuje w KPR programów aktywizacyjnych dla osób starszych. W obszarze systemu emerytalnego Związek przypomina, że od lat pozostaje nierozwiązany problem niedopasowania systemu waloryzacji najniższych świadczeń do dynamiki wzrostu cen najuboższych grup społecznych; kolejny rok z rzędu nie podjęto też działań w kwestii reformy systemu ubezpieczeń rolników KRUS. Z satysfakcją przyjmując propozycję rozszerzenia programu „Rodzina 500+” na pierwsze dzieci w rodzinie, Związek zauważa jednak, że świadczenie wychowawcze powinno docierać przede wszystkim do rodzin, które wsparcia potrzebują – o niskich i przeciętnych dochodach. W ocenie Związku, konieczne jest zintensyfikowanie działań w ramach programu „Czyste Powietrze” skierowanych bezpośrednio do rodzin (wymiana pieców, termoizolacja budynków, walka z ubóstwem energetycznym). Zdecydowanie negatywnie Związek ocenia skuteczność konsultacji publicznych i społecznych w procesie legislacyjnym (podobną opinię wyrażają też OPZZ i Konfederacja Lewiatan).

W ocenie OPZZ, KPR w niewystarczającym stopniu odpowiada na ważne wyzwania długoterminowe określone w Sprawozdaniu krajowym – Polska 2019, w związku z tym ponowiono postulaty przedstawione w omówionej wyżej opinii na temat tego Sprawozdania. Według OPZZ, adekwatną odpowiedzią na szereg wyzwań sformułowanych w Sprawozdaniu powinny być inwestycje w poprawę atrakcyjności krajowego rynku pracy polegające na wzroście jakości zatrudnienia, stabilności miejsc pracy i przestrzegania praw pracowniczych, a także ukierunkowane na wzrost wynagrodzeń. Za niespójny z celami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju OPZZ uważa brak w KPR, mimo dobrej koniunktury gospodarczej i budżetowej, reformy systemu podatkowego, która powinna m.in. polegać na zwiększeniu progresji w PIT, znaczącym podwyższeniu pracowniczych kosztów uzyskania przychodu, wzroście liczby podatników korzystających z kwoty wolnej w wysokości 8 tys. zł, likwidacji 19% podatku liniowego PIT dla przedsiębiorców. OPZZ podkreśla, że projektowane upowszechnienie obrotu bezgotówkowego powinno być przedmiotem konsultacji społecznych, ze względu na takie aspekty, jak prawo wyboru sposobu płatności przez osoby fizyczne czy ograniczenia zdolności do korzystania z tego narzędzia niektórych grup społecznych (np. osoby starsze lub

z niepełnosprawnościami). OPZZ oczekuje, że inicjatywy tzw. zerowego PIT dla pracowników do 26. roku życia oraz obniżenia klina w PIT będą przedmiotem uzgodnień z partnerami społecznymi Rady Dialogu Społecznego.

KIG dostrzega brak pozytywnej korelacji pomiędzy ilością uchwalonych ustaw a jakością stanowionego prawa. Brak bezpieczeństwa legislacyjnego przedsiębiorców i niezrozumiałe prawo ostatecznie skutkują wciąż stosunkowo niską stopą inwestycji. Przedsiębiorcy zrzeszeni w KIG bardzo mocno awizują też niedostosowanie kwalifikacyjne i kompetencyjne absolwentów wyższych uczelni do rzeczywistych potrzeb biznesu. KIG zauważa też, że rozwiązania tzw. IP Box, mające służyć zwiększeniu atrakcyjności prowadzenia w Polsce działalności badawczo-rozwojowej, mogą być z powodzeniem wykorzystywane przez przedsiębiorców w szerszym zakresie, jeżeli zostanie uruchomiony ogólnodostępny system informacji i wsparcia dla przedsiębiorców.

Konfederacja Lewiatan nie zgodziła się z zawartymi w projekcie stwierdzeniami o poprawie klimatu inwestycyjnego w Polsce, w szczególności w przypadku inwestycji prywatnych, i podtrzymała wcześniej wyrażane opinie, że częste zmiany w systemie regulacji (także wymiaru sprawiedliwości) istotnie pogarszają warunki inwestowania i rozwoju firm. Za niezadawalające uznano oceny, w jaki sposób opisywane działania przekładają się na realizację celów strategii „Europa 2020”. Odnosząc się do celów OZE, dostrzeżono, że w procesie dochodzenia do celu wyznaczonego na rok 2020 byliśmy już znacznie bliżej niż obecnie. Zdaniem Lewiatana, w wyniku niezrozumiałej polityki wobec OZE, osiągnięcie celu na 2020 r. jest już praktycznie niemożliwe.

ZRP nie podziela optymistycznej oceny sytuacji gospodarczej Polski dokonanej zarówno przez KE w Sprawozdaniu krajowym, jak i Rząd RP w projekcie KPR, zwracając uwagę, że głównym czynnikiem wzrostu PKB pozostaje nadal spożycie indywidualne, co nie jest korzystne z punktu widzenia długofalowej strategii rozwojowej. Dlatego, pozytywnie oceniając zasygnalizowanie w projekcie możliwości pogorszenia perspektyw gospodarczych UE i głównych partnerów handlowych Polski, ZRP nie popiera działań skoncentrowanych przede wszystkim na wzroście spożycia prywatnego (planowane rozszerzenie programu 500+, dodatkowe wsparcie dla emerytów i rencistów, ulga podatkowa dla osób do 26 roku życia) jako służących podtrzymaniu wzrostu gospodarczego. W opinii pracodawców pożądanymi byłyby działania na rzecz wzrostu inwestycji. W opinii ZRP, w polityce Rządu na rzecz przedsiębiorczości należałoby zwrócić uwagę na te elementy polityki gospodarczej, które pozwolą na wzrost potencjału istniejących przedsiębiorstw i wzmocnienie zwłaszcza mikro i małych firm. Tymczasem, najwięcej ułatwień i propozycji ulg, w tym obniżki kosztów ubezpieczeń społecznych i podatków – ostatnio adresowano do osób planujących rozpoczęcie działalności w niewielkich rozmiarach, rolników produkujących żywność oraz małych firm osób prawnych. Zdaniem ZRP również wprowadzone ostatnio preferencje w składkach ubezpieczeniowych, dla tzw. osób samozatrudnionych, zakłócają warunki konkurencji w ramach bardzo podobnych grup małych przedsiębiorstw. Doceniając znaczenie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w dziedzinie wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i konwergencji, ZRP nie podziela poglądu KE, że w nowej perspektywie finansowej UE wsparcie dla firm powinno niemal w całości być skoncentrowane na instrumentach zwrotnych – może to bowiem znacząco ograniczyć korzystanie z nich przez mikro- i małe firmy, które najbardziej takiego wsparcia potrzebują. Odnosząc się do przygotowywanego nowego prawa zamówień publicznych, ZRP opowiada się za zachowaniem, na co najmniej dotychczasowym poziomie 30 tys. euro, wysokości progów kwotowych zamówień, od których stosuje się procedury prawa zamówień publicznych. Każda obniżka progu bagatelności będzie skutkować zmniejszeniem realnego wolumenu zleceń dla MSP na roboty budowlane. Dodatkowo należy wprowadzić rozwiązania prawne mające na celu aktywne przeciwdziałanie dalszemu pogarszaniu się sytuacji w branży budowlanej. Zgadając się z ocenami o niskim poziomie aktywności zawodowej niektórych grup społecznych, w szczególności kobiet i osób starszych, ZRP zauważa, że w niektórych regionach Polski wsparcie socjalne obniża skuteczność wdrażanych instrumentów polityki rynku pracy mających zachęcać do podejmowania pracy. Krytycznie ZRP ocenia też brak odniesienia się w KPR do kształcenia zawodowego, które otwiera drogę do kształcenia fachowego także na poziomie

wyższym; podkreśla przy tym, że obecnie wyższe wykształcenie nie jest gwarancją wysokopłatnych miejsc pracy. Nie dostrzega się drastycznego spadku liczby młodocianych pracowników biorących udział w kształceniu zawodowym w formie przygotowania zawodowego (*apprenticeship*). ZRP uważa za niezbędne działania – tak jak w innych krajach UE – związane z promowaniem szkół branżowych I stopnia i przygotowania zawodowego młodocianych pracowników.

OFOP w pierwszej kolejności odniósł się do przedstawionych w projekcie KPR planowanych działań w zakresie rozwoju sektora ekonomii społecznej. W szczególności zaproponował, by zamiast działania w postaci przyjęcia projektu ustawy o ekonomii społecznej i solidarnej wskazać ustawowe uregulowanie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej oraz odpowiednio do tego wydłużyć w harmonogramie czas prac legislacyjnych. Zwrócił przy tym uwagę, że wśród zainteresowanych podmiotów nie ma jednolitego stanowiska co do tego, czy ustawa o ekonomii społecznej i solidarnej powinna zostać przyjęta w zakładanym kształcie, a także co do tego jaka powinna być definicja przedsiębiorstwa społecznego. W związku z tym konieczne jest przeprowadzenie odpowiednio rozłożonych w czasie i jawnych prac nad projektem ustawy regulującej funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej. OFOP odniósł się też do dotychczasowych działań w zakresie realizacji zaleceń nr 3 Rady UE w części dotyczącej zapewnienia skutecznych konsultacji publicznych i społecznych w procesie legislacyjnym, uznając je za niewystarczające. Zdaniem OFOP zasady prowadzenia konsultacji powinny zostać wzmocnione i uregulowane w ustawie, a nie tylko w Regulaminie pracy Rady Ministrów (RPRM). Zdaniem OFOP podjęte działania odnoszą się prawie wyłącznie do prowadzenia konsultacji publicznych, a pominięty więc został problem nieskutecznego prowadzenia konsultacji społecznych (opiniowania) z partnerami spoza administracji publicznej, w tym organizacjami pozarządowymi.

PK EAPN w swoich uwagach w pierwszej kolejności postulował podkreślenie w KPR ograniczenia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego jako składnika sukcesu cywilizacyjnego Polski w ostatnich latach, a także jako jednego z celów nowej strategii, następczyni strategii „Europa 2020”, jak i systemu zarządzania gospodarczego UE. Opowiedział się też za podkreśleniem w KPR, że uznając w pełni zasady EFPS, Polska na nim też będzie się opierać w programowaniu wykorzystania funduszy UE w nowej perspektywie finansowej. W szczególności postulował uwzględnienie w KPR zadania przygotowania „Krajowych ram strategicznych na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem”, jako elementu warunkowości tematycznej dla EFS+. W związku z wykazywanym w badaniach budżetów gospodarstw domowych występowaniem ubóstwa skrajnego dzieci mimo funkcjonowania Programu „500 plus”, PK EAPN postuluje dokonanie ewaluacji i rewizji metodologii obliczania wskaźników statystycznych ubóstwa i niedostatku stosowanych dotąd w Polsce. Towarzyszy temu też wniosek by wpływ każdej propozycji z zakresu świadczeń pieniężnych (jak programy „500 Plus” i Emerytura Plus) na różne rodzaje ubóstwa i niedostatku oraz na nierówności dochodowe był zbadany za pomocą modeli mikrosymulacyjnych, a wyniki tego badania zostały zamieszczone w KPR.

ZWRP przekazał opinie z pięciu urzędów marszałkowskich. W tych opiniach zwracano m.in. uwagę na potrzebę uwzględnienia (obok rządu i samorządu lokalnego) także samorządu regionalnego w zintegrowanym systemie wsparcia sektorów strategicznych, mających być motorem dla polskiej gospodarki w przyszłości. Stawiano pod znakiem zapytania tezę o poprawie klimatu inwestycyjnego w Polsce. Wyrażano też obawy, że (prawdopodobnie w wyniku wzrostu świadczeń rodzinnych) spada liczba osób poszukujących pracy i rejestrujących się jako bezrobotne na rzecz osób świadomie rezygnujących z pracy. Postulowano pełniejszy opis przyczyn różnicowań regionalnych. Proponowano wskazanie w KPR, że niezbędna jest weryfikacja polityki klastrowej w Polsce, ze względu na fakt, że polityka oparta na Krajowych Klastrach Kluczowych nie spowodowała ani wzrostu liczby znaczących klastrów w Polsce, ani podniesienia jakości już istniejących.

Podsumowując, opinie partnerów skupiały się na całościowej ocenie polityk publicznych, takich jak zatrudnienie, czy innowacyjność oraz formułowaniu postulatów, w mniejszym stopniu dotyczyły konkretnych zapisów i działań ujętych w KPR. Opinie te są bardzo cenne dla rządu, z punktu widzenia

adekwatności prowadzenia polityki gospodarczo – społecznej w średnim i długim okresie, natomiast nie wpłynęły zasadniczo na kształt zapisów przedmiotowego dokumentu.